Managementsamenvatting
Traject keuze stad / MIRT onderzoek

Arnhem, 20 juni 2012

120620_PO_Managementsamenvatting_traject keuze stad en MIRT
Versie 20 juni 2012

Papendallaan 60 - 6816 VD - Arnhem | Postbus 302 - 6800 AH - Arnhem | 026-4834103 - info@olympisch-vuur.nl - www.olympisch-vuur.nl

Managementsamenvatting

Inleiding
Het Olympisch Plan 2028 (Hierna: OP2028) vertegenwoordigt een gezamenlijke ambitie van de alliantiepartners Olympisch Vuur 2028 om met de verbindende kracht van sport en de magie van de Spelen van Nederland een topland te maken. Olympisch Vuur 2028 staat voor een land met een Vitale samenleving, een Cultuur van excellente prestaties en het genereren van een positieve economische impact.

In september 2011 heeft de Council van Olympisch Vuur gevraagd om een zgn. MIRT ('Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport') onderzoek naar de keuze van de naamgevende stad (hierna: 'keuze stad'). Destijds is afgesproken dat een besluit hierover bij voorkeur voor Londen 2012 dient plaats te vinden. Fase 1 van dit onderzoek betreft de keuze voor de (potentiële) kandidaatstad. Na afloop van fase 1 zal in 2012, afhankelijk van de uitkomsten van fase 1, door steden en Rijk gewerkt worden aan een plan van aanpak voor fase 2. Fase 2 zal gericht zijn op verdiepen en verwerken van ruimtelijke uitkomsten van eerder genoemde studies en fase 1.

Deze keuze voor de naamgevende stad maakt het mogelijk om onder meer de ruimtelijke ambitie zoals verwoord in het OP2028 nader te concretiseren en uit te werken. Een gezamenlijke goed onderbouwde keuze geeft richting en energie aan het verdere proces. De Tweede Kamer heeft aangedrongen op een spoedig besluit over de keuze van de potentiële kandidaat-stad. Hiermee wil de Tweede Kamer bereiken dat er tijdig een efficiënt samenwerkingsverband kan worden vormgegeven tussen naamgevende stad en partnerstad. De Tweede Kamer heeft naar aanleiding van berichtgeving over de kosten van het OP2028 in maart 2012 met een ruime Kamermeerderheid opnieuw brede steun uitgesproken voor de verdere uitvoering van het OP2028.

Een besluit over het uitbrengen van een bid is pas aan de orde in 2016. Tot die tijd wil de alliantie de sportambities verbreden onder de Nederlandse bevolking en Nederland fit maken. Een eventuele voordracht voor de Spelen in 2028 zal pas in 2019 plaatsvinden. De verantwoordelijkheid voor de voordracht bij het IOC ligt bij NOC*NSF. In de praktijk is instemming van het Rijk en kandidaatstad nodig.

Vraagstelling en doel
Het uitgangspunt bij het onderzoek 'keuze stad' is dat gezamenlijkheid in Nederland en het nationaal belang voorop staat. De vraag in hoeverre de Olympische Spelen bijdragen aan Nederland als totaal is maatgevend voor het succes. Het draait uiteindelijk om de nationale betekenis van de Spelen en niet louter om de stedelijke of regionale effecten van de Spelen. Er zijn kansen voor heel Nederland en zowel Amsterdam als Rotterdam zijn te klein om zelf alleen eventuele Spelen in Nederland te organiseren. Er is een gezamenlijke inspanning nodig van de naamgevende stad en partnerstad, van Utrecht en Den Haag en de rest van Nederland. Dit is op deze wijze ook verwoord door de burgemeesters van Amsterdam en Rotterdam tijdens het Olympisch Vuur jaarcongres van maart 2012.

Het onderzoek 'Keuze stad' geeft invulling aan het verzoek van de Council van september 2011. Doel hiervan is het voorbereiden en het faciliteren van een transparant en onderbouwd besluit door de Council van Olympisch Vuur op 19 juni 2012. De besluitvorming 'keuze stad' gaat over de potentiële

naamgevende stad en in dit verband legt het onderzoek focus op de verschillen tussen de beide steden.

De keuze stad volgt op de hoofdconclusie uit bestaande onderzoeken (onder meer Olympische hoofdstructuur (OHS), Verkenning Maatschappelijke Kosten Baten (VMKB) en stresstest) dat het kán in Nederland. We zijn zowel met Amsterdam als Rotterdam als naamgevende stad in staat om eventuele Olympische Spelen organiseren. Voor een goede keuze over de naamgevende stad bestaat behoefte aan aanvullende informatie.

In de eerste fase van het MIRT onderzoek staan twee hoofdvragen centraal:

1. Met welke stadskeuze heeft Nederland de grootste winkans en
2. Met welke stadskeuze bereikt Nederland de grootste meerwaarde?

Bestaande onderzoeken geven al gedeeltelijk antwoorden op deze vragen. In aansluiting hierop is een reeks van witte vlekken in kaart gebracht die door middel van dit onderzoek ingevuld dienden te worden. De vraagstelling is ook vanuit internationaal perspectief beschouwd. Dit internationale perspectief geeft een nieuwe dimensie aan de reeds bestaande onderzoeken geven. Aan de hand van de vier criteria ‘uitgangspositie winkans’, ‘meerwaarde’, ‘risico’s’ en ‘draagvlak’ zijn de antwoorden op de twee hoofdvragen gestructureerd. Het onderzoeksresultaat geeft inzicht in de score van beide steden op de vier criteria ten opzichte van elkaar.

Aanpak en proces

Het proces om te komen tot een keuze stad wordt omgeven door een gezonde spanning. Enerzijds voelen beide steden een gezamenlijke opgave om te werken aan de Olympische ambitie van het OP2028. Anderzijds hebben beide steden de ambitie uitgesproken om naamgevende stad te zijn als Nederland de Olympische Spelen in 2028 zou mogen organiseren. Daarom is gekozen voor een bijzondere opzet en nauwgezet stappenplan.

<u>Opdrachtgevers en procescoördinatie</u>

De formele primaire opdrachtgevers voor het onderzoek zijn de beide steden Amsterdam en Rotterdam. Het onderzoek wordt uitgevoerd met medewerking van de rijksoverheid. De Ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Infrastructuur en Milieu (I&M) leveren een actieve bijdrage aan het onderzoek en zijn medeopdrachtgever. NOC*NSF is betrokken bij de internationale toetsing. Het Program Office van Olympisch Vuur coördineert en begeleidt het proces. De opdrachtgevers hebben na een meervoudige uitvraag A.T. Kearney geselecteerd voor de uitvoering van dit onderzoek.

<u>Organisatie</u>

Ter ondersteuning van besluitvorming door de Council heeft een directeurenoverleg bestaande uit directeuren van ‘de vier opdrachtgevers’ op cruciale momenten richting gegeven aan proces en inhoud van het onderzoek. Een kerngroep met daarin de vier opdrachtgevende partijen, het Program Office en NOC*NSF heeft het onderzoeksbureau begeleid in haar werkzaamheden. De andere alliantiepartners in de Council zijn geïnformeerd en geconsulteerd door middel van een klankbordgroep. Deze klankbordgroep is halverwege en aan het einde van het proces bij elkaar gekomen. Daarnaast is de Club 2028 na het beschikbaar komen van de conceptonderzoeksresultaten geconsulteerd over het proces ‘keuze stad”.

De communicatieadviseurs en woordvoerders van de vier opdrachtgevende partijen en NOC*NSF zijn aangehaakt op het proces en hebben een gezamenlijke woordvoeringslijn opgesteld.

Stappenplan

De aanpak van het onderzoek is zo ingericht dat door een vooropgesteld stappenplan steeds in kleine stappen consensus nagestreefd is.

1. Selectie van de beoordelingscriteria;
2. Bepaling van de bestaande informatiebronnen;
3. Bepaling van de ontbrekende informatie (de zogenoemde witte vlekken);
4. Bepaling van de aanpak voor het adresseren van de witte vlekken (onderzoeksmethodiek);
5. Duiding van de onderzoeksresultaten.

Op deze wijze is in gezamenlijkheid de selectie van de beoordelingscriteria en de subcriteria tot stand gekomen. Ook de onderzoeksmethodiek is, op voordracht van A.T. Kearney, gezamenlijk vastgesteld. Het onderzoeksbureau heeft bij de uitvoering van het onderzoek gebruik gemaakt van bestaande documentatie, heeft interviews afgenomen in de internationale sportwereld, het Nederlands bedrijfsleven en onder Nederlandse wetenschappers, heeft een enquête laten afnemen onder ‘sport influencials’ en heeft analyses uitgevoerd naar de IOC richtlijnen en de historische toewijzing van Zomerspelen <toevoegen aantal interviews>. Bij de interviews is gebruik gemaakt van, speciaal voor dit doel, opgestelde samenvattingen van de initiële visies die beide steden op het organiseren van de Spelen hebben.

Ook hebben de steden zelf informatie aangeleverd ten behoeve van het onderzoek en de conceptonderzoeksresultaten gevalideerd. De duiding van de onderzoeksresultaten bestond uit een beoordeling van de scores van beide steden op de vier criteria en de onderliggende subcriteria. Deze beoordeling is gedaan vanuit nationaal perspectief. Dit is als volgt gedefinieerd: voor alle Nederlanders, rekening houdend met de korte en lange termijn, zonder politieke kleuring. Zaken die niet discriminerend bleken tussen de twee steden zijn in beoordeling buiten beschouwing gebleven.

Het onderwerp van onderzoek (bepaling winkans en meerwaarde) en de tijdsspanne waarin het onderzoek moest worden afgerond hebben geleid tot de keuze voor de onderzoeksmethodieken. Ondanks dat een deel van de onderzoeksresultaten daarmee kwalitatief van aard is en de uitkomsten op het criterium meerwaarde daardoor niet volledig uitgekristalliseerd zijn**,** heeft het onderzoek binnen deze kaders een goed beeld opgeleverd en heeft het onderzoeksbureau grosso modo voldaan aan de opgave. Waar mogelijk zijn onderzoeksresultaten gekwantificeerd. Het uiteindelijk kwalitatieve onderzoeksresultaat bij het criterium meerwaarde voldoet aan de opgave maar niet aan de verwachting van opdrachtgevers. Het onderzoeksbureau verwacht geen nieuwe doorslaggevende inzichten die de hoofdconclusies zouden wijzigen als aanvullend of nieuw onderzoek voor 2016 zou worden verricht. Bovendien zou met het uitvoeren van een VMKB van de ruimtelijke visies op de middellange termijn (ca 5 jaar) schijnzekerheid gecreëerd worden. Voor alle onderzoeksresultaten zijn herleidbare bronnen opgenomen.

Resultaten

De onderzoeksresultaten zijn samengevat in een beoordeling per criterium (uitgangspositie winkans, meerwaarde, risico’s en draagvlak) en in een SWOT-analyse per stad. De SWOT analyses zijn bijgevoegd in bijlage 1. Zowel in de beoordeling op de vier criteria als in de SWOT worden de steden ten opzichte van elkaar beschouwd. Het rapport geeft geen weging van de vier criteria ten opzichte

van elkaar, dit wordt overgelaten aan de lezer. De SWOT geeft niet alleen een beeld van hoe de steden er nu voor staan maar biedt ook perspectief op de ontwikkelingskansen per stad.

Het onderzoek heeft inzicht opgeleverd in de relatieve positie van beide steden als mogelijke naamgevende stad. Alle vier criteria zijn van belang bij de bepaling van de succesratio van een eventueel bid. Samengevat scoren beide steden als volgt op de vier criteria:

- Op “Uitgangspositie winkans” scoort Amsterdam veel beter. Met name op gepercipieerde winkans, internationaal profiel op algemeen en sportgebied. Hiernaast blijkt uit historische analyse dat hoofdsteden twee keer zo vaak de zomerspelen toegewezen krijgen en dat Amsterdam momenteel beter aan de huidige IOC richtlijnen voldoet (hogere segment hotelkamers). De voorlopige visie van Rotterdam wordt wel veel beter ontvangen en nationaal gezien geniet Rotterdam een sterker sportprofiel
- Op “Meerwaarde” ontstaat een gemengd beeld. Amsterdam scoort beter op economische meerwaarde en Rotterdam scoort veel beter op sociaal maatschappelijke meerwaarde. Het Rijk heeft de transformatie van ‘Rotterdam Zuid’ gedefinieerd als nationaal sleutelproject. Het verschil in ruimtelijke meerwaarde voor Nederland tussen de twee steden als naamgevende stad is volgens het onderzoeksbureau, 16 jaar van tevoren, zeer moeilijk nauwkeurig te duiden.
- Op “Risico’s” scoort Rotterdam overall beter. Amsterdam kent grotere risico’s op het gebied van grondverwerving en mogelijke protestacties. Voor Rotterdam zijn hogere infrastructurele investeringen vereist waarvan de financiering nog veiliggesteld moet worden
- Op “Draagvlak” scoort Amsterdam veel beter bij zowel de bevolking als bij het bedrijfsleven.

Bij deze resultaten dienen een aantal opmerkingen geplaatst te worden

- De focus op de verschillen tussen beide steden dient het resultaat van dit onderzoek. Gaandeweg is echter helder geworden dat beide steden elkaar op belangrijke wijze kunnen versterken en deze focus mag ook niet afleiden van de waarde van de ambitie voor heel Nederland.
- De verschillende informatie bronnen geven veelal een consistent beeld op de verschillende criteria;
- Van de 15 deelvragen om de witte vlekken te adresseren zijn de volgende twee niet volledig en niet kwantitatief beantwoord:
  1. In hoeverre zijn de benodigde investeringen gedekt in (lange termijn) investeringsplanningen??
  2. Welke investering levert het grootste rendement?

  Overigens sluiten de beide steden met hun Olympische ambities nauw aan op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van hun stad. De beoogde investeringen zijn ook in lijn met deze plannen, maar ze hebben niet allemaal een horizon tot 2028 voor wat betreft de financiële dekking.

Overige conclusies uit het onderzoek
Voor het onderzoek zijn gezichtsbepalende personen uit de sportwereld, het bedrijfsleven en de wetenschap gevraagd om hun visie te geven op de twee onderzoeksvragen. Vanuit hun grote betrokkenheid bij Nederland en de samenleving zijn uit de interviews ook andere interessante overwegingen naar voren gekomen.

- Ten eerste is er een groot enthousiasme voor de Olympische ambitie en OP2028. De sportwereld, het bedrijfsleven en de wetenschap toonde een grote bereidheid om mee te werken aan het onderzoek.
- Ten tweede begrijpen geïnterviewden de keuze voor een naamgevende stad, maar dringen zij tegelijkertijd aan het Nederlandse karakter van OP2028. Het gezamenlijk optrekken van Amsterdam en Rotterdam samen met Nederland om OS2028 te organiseren achten zij als voorwaardelijk.
- Ten derde dringen alle geïnterviewden aan op een snelle keuze van de naamgevende stad. In hun beleving vereenvoudigt een besluit ‘keuze stad’ de communicatie naar buiten, maakt een keuze de Olympische ambitie minder politiek en voorkomt een keuze onbegrip in de internationale sportwereld en het bedrijfsleven. Tegelijkertijd geeft een keuze stad in hun ogen richting aan de vervolgstappen. Zoals ook de Tweede Kamer al verzocht heeft is gericht onderzoek mogelijk, ontstaat er focus op OP2028 en is het beter mogelijk om breder draagvlak te creëren onder de Nederlandse bevolking voor de Olympische ambities.
- Ten vierde zien ‘sponsors’ (inclusief participerend bedrijfsleven) wel degelijk voorwaarden voor een succesvol en aantrekkelijk bid. Zij verwachten dat een eventueel bid geloofwaardig en breed gedragen is, een Hollandse uitstraling heeft en vrij is van politieke kleur.
- Ten vijfde wordt geconcludeerd dat de visies van de steden op het organiseren van de Spelen sterke aanknopingspunten bevatten, maar wordt aanbevolen om in deze samengevatte visies verder uit te werken en te laden met emotie. Denk aan verdere inhoudelijke uitwerking en focus op wat Nederland wil bereiken (legacy) en wat Nederland de Spelen kan bieden. (Daarmee kan het inhoudelijk perspectief aanzienlijk verbeteren. Ook de relatie met sport verdient meer aandacht dan het tot in deze fase heeft kunnen krijgen.

Separate bijlagen SWOT-analyses Amsterdam en Rotterdam

ATKearney

SWOT analyse Amsterdam

Krachten

- Veel hoger gepercipieerde winkans door internationale sportwereld, bevolking, bedrijfsleven en wetenschap
- Internationaal een veel sterker profiel, qua imago, voorzieningen, toerisme, economie en sport
- Historisch worden hoofdsteden veel vaker gekozen als naamgevende stad voor Zomerspelen
- Amsterdam heeft veel meer hotelcapaciteit in het hogere segment
- Lagere infrastructurele investeringen vereist
- Hogere investeringsbereidheid private partijen ondanks minder ervaring met PPS
- Veel hoger draagvlak onder de Nederlandse bevolking en het Nederlandse bedrijfsleven

Zwaktes

- De visie 'Naar een nieuwe Gouden Eeuw!' wordt veel minder positief ontvangen
- Nationaal minder sterk profiel als sportstad
- Amsterdam zal een geringere lokale sociaal-maatschappelijke meerwaarde met de Spelen kunnen genereren

Kansen

- Amsterdam zal in absolute zin waarschijnlijk een grotere economische meerwaarde kunnen genereren qua toerisme, bedrijvigheid en betere afzetbaarheid van voorzieningen door verwachte demografische groei
- Consolidering van internationale positie Amsterdam waardoor de concurrentiepositie op gebieden als toerisme en vestigingsklimaat kan verbeteren

Risico's

- Benodigde grond in bezit van bedrijven of buurgemeente, met mogelijk gevolgen voor de planning of financiën
- Hogere kans op protestacties

ATKearney

SWOT analyse Rotterdam

Krachten

- De visie 'Dutch Delta Games' wordt coherent en typisch Nederlands gevonden en veel vaker positief ontvangen
- Nationaal sterker profiel als sportstad
- Ten aanzien van de grond kan Rotterdam tijdig en zonder financieel risico locaties ontwikkelen
- Lagere kans op protestacties

Zwaktes

- Veel lagere gepercipieerde winkans door internationale sportwereld, bevolking, bedrijfsleven en wetenschap
- Internationaal een veel minder sterk profiel, qua imago, voorzieningen, toerisme, economie en sport
- Het profiel van Rotterdam lijkt niet te passen binnen de kenmerken van winnende niet-hoofdsteden voor de Zomerspelen tot nu toe
- Rotterdam heeft veel minder hotelcapaciteit in het hogere segment
- Rotterdam zal in absolute zin waarschijnlijk een lagere economische meerwaarde kunnen genereren

Kansen

- Rotterdam zal een grotere sociaal-maatschappelijke meerwaarde kunnen generen, bijvoorbeeld extra impuls project 'Nationaal Programma Kwaliteitssprong Zuid'
- Achterstand in uitgangspositie ten opzichte van Amsterdam maakt dat Rotterdam de grootste relatieve vooruitgang kan boeken op terreinen als imago, toerisme en economie

Risico's

- Hogere infrastructurele investeringen vereist
- Lagere investeringsbereidheid private partijen buiten Rotterdam, ondanks meer ervaring met PPS
- Veel lager draagvlak onder de Nederlandse bevolking en het Nederlandse bedrijfsleven

ATKearney

SWOT analyse Amsterdam

Krachten

- Veel hoger gepercipieerde winkans door internationale sportwereld, bevolking, bedrijfsleven en wetenschap
- Internationaal een veel sterker profiel, qua imago, voorzieningen, toerisme, economie en sport
- Historisch worden hoofdsteden veel vaker gekozen als naamgevende stad voor Zomerspelen
- Amsterdam heeft veel meer hotelcapaciteit in het hogere segment
- Lagere infrastructurele investeringen vereist
- Hogere investeringsbereidheid private partijen ondanks minder ervaring met PPS
- Veel hoger draagvlak onder de Nederlandse bevolking en het Nederlandse bedrijfsleven

Zwaktes

- De visie 'Naar een nieuwe Gouden Eeuw!' wordt veel minder positief ontvangen
- Nationaal minder sterk profiel als sportstad
- Amsterdam zal een geringere lokale sociaal-maatschappelijke meerwaarde met de Spelen kunnen genereren

Kansen

- Amsterdam zal in absolute zin waarschijnlijk een grotere economische meerwaarde kunnen genereren qua toerisme, bedrijvigheid en betere afzetbaarheid van voorzieningen door verwachte demografische groei
- Consolidering van internationale positie Amsterdam waardoor de concurrentiepositie op gebieden als toerisme en vestigingsklimaat kan verbeteren

Risico's

- Benodigde grond in bezit van bedrijven of buurgemeente, met mogelijk gevolgen voor de planning of financiën
- Hogere kans op protestacties

ATKearney

SWOT analyse Rotterdam

Krachten

- De visie 'Dutch Delta Games' wordt coherent en typisch Nederlands gevonden en veel vaker positief ontvangen
- Nationaal sterker profiel als sportstad
- Ten aanzien van de grond kan Rotterdam tijdig en zonder financieel risico locaties ontwikkelen
- Lagere kans op protestacties

Zwaktes

- Veel lagere gepercipieerde winkans door internationale sportwereld, bevolking, bedrijfsleven en wetenschap
- Internationaal een veel minder sterk profiel, qua imago, voorzieningen, toerisme, economie en sport
- Het profiel van Rotterdam lijkt niet te passen binnen de kenmerken van winnende niet-hoofdsteden voor de Zomerspelen tot nu toe
- Rotterdam heeft veel minder hotelcapaciteit in het hogere segment
- Rotterdam zal in absolute zin waarschijnlijk een lagere economische meerwaarde kunnen genereren

Kansen

- Rotterdam zal een grotere sociaal-maatschappelijke meerwaarde kunnen generen, bijvoorbeeld extra impuls project 'Nationaal Programma Kwaliteitssprong Zuid'
- Achterstand in uitgangspositie ten opzichte van Amsterdam maakt dat Rotterdam de grootste relatieve vooruitgang kan boeken op terreinen als imago, toerisme en economie

Risico's

- Hogere infrastructurele investeringen vereist
- Lagere investeringsbereidheid private partijen buiten Rotterdam, ondanks meer ervaring met PPS
- Veel lager draagvlak onder de Nederlandse bevolking en het Nederlandse bedrijfsleven

ATKearney

Olympisch Vuur

Resultaten ‘voorbereidingen keuze stad’

Eindrapportage 20 juni 2012

ATKearney

Inhoudsopgave

- Inleiding
  - **Opdracht, opdrachtgevers en project**
  - Criteria
  - Aanpak missende inzichten
- Analyse
- Samenvatting
- Bijlage

Er zijn nog een aantal belangrijke mijlpalen te gaan voordat de Spelen Nederland bereiken…

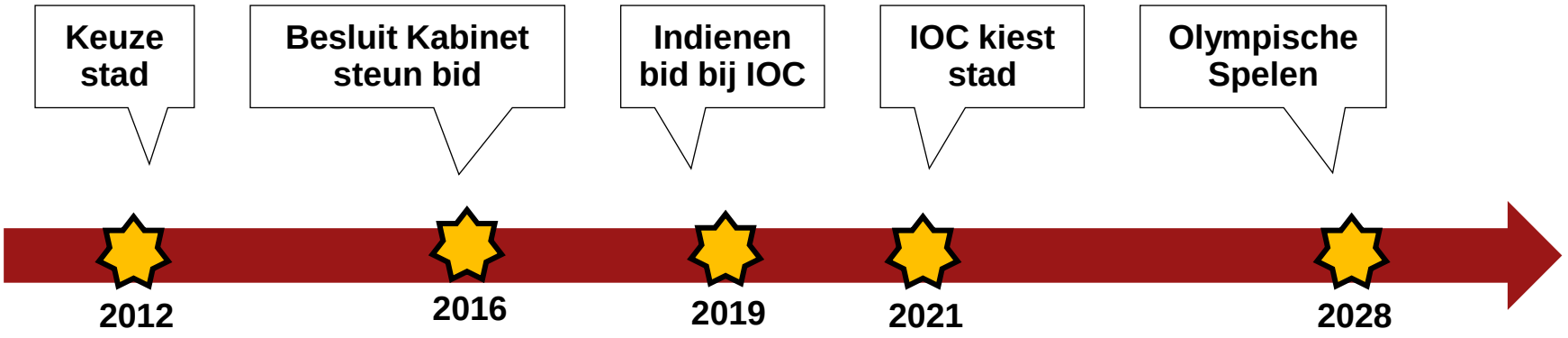

Onderzoeken	Voorbereiden	Bieden	'Bouwen'	Legacy
'Voorlatenschap'				Nalatenschap

ATKearney

A.T. Kearney is gevraagd om het proces rond de keuze van de naamgevende stad voor de OS 2028 in Nederland te faciliteren

Situatie

- Twee steden hebben de ambitie om de Olympische Spelen in 2028 in Nederland te organiseren: Amsterdam en Rotterdam
- Eind 2011 is vanuit de Council van Olympisch Vuur de wens uitgesproken om liefst voor de Olympische Spelen in London over de naamgevende stad te besluiten
- De steden hebben verschillende inzichten op basis van de bestaande documentatie
- In januari 2012 heeft Olympisch Vuur A.T. Kearney gevraagd om:
  - Het keuzeproces tot eind april te faciliteren
  - Witte vlekken in de documentatie te adresseren
- Doel is om eind april een document klaar te hebben op basis waarvan de Council Olympisch Vuur een keuze kan maken voor de naamgevende stad van een potentieel bid voor de Olympische Spelen van 2028
- Dit is de 1e fase van het MIRT onderzoek (Meerjarenprogramma, Infrastructuur, Ruimte en Transport)

De 2e fase van het MIRT project zal gericht zijn op verdiepen van de ruimtelijke uitkomsten en de verdeling van sportvoorzieningen over heel Nederland

Bij het project ‘voorbereiding keuze stad’ zijn verschillende partijen betrokken ter beantwoording van de hoofdvragen

Primaire opdrachtgevers

- Rotterdam
- Amsterdam

Medewerking Rijksoverheid

- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Procescoördinatie

- Olympisch Vuur 2028

Opdrachtnemer

Hoofdvraag 1: Met welke stadskeuze heeft Nederland de grootste winkans?
Hoofdvraag 2: Met welke stadskeuze verkrijgt Nederland de grootste meerwaarde?

Een stapsgewijs keuzeproces met aanvullende analyses en inzichten leiden tot consensus

Gefaseerde en workshop georiënteerde projectaanpak

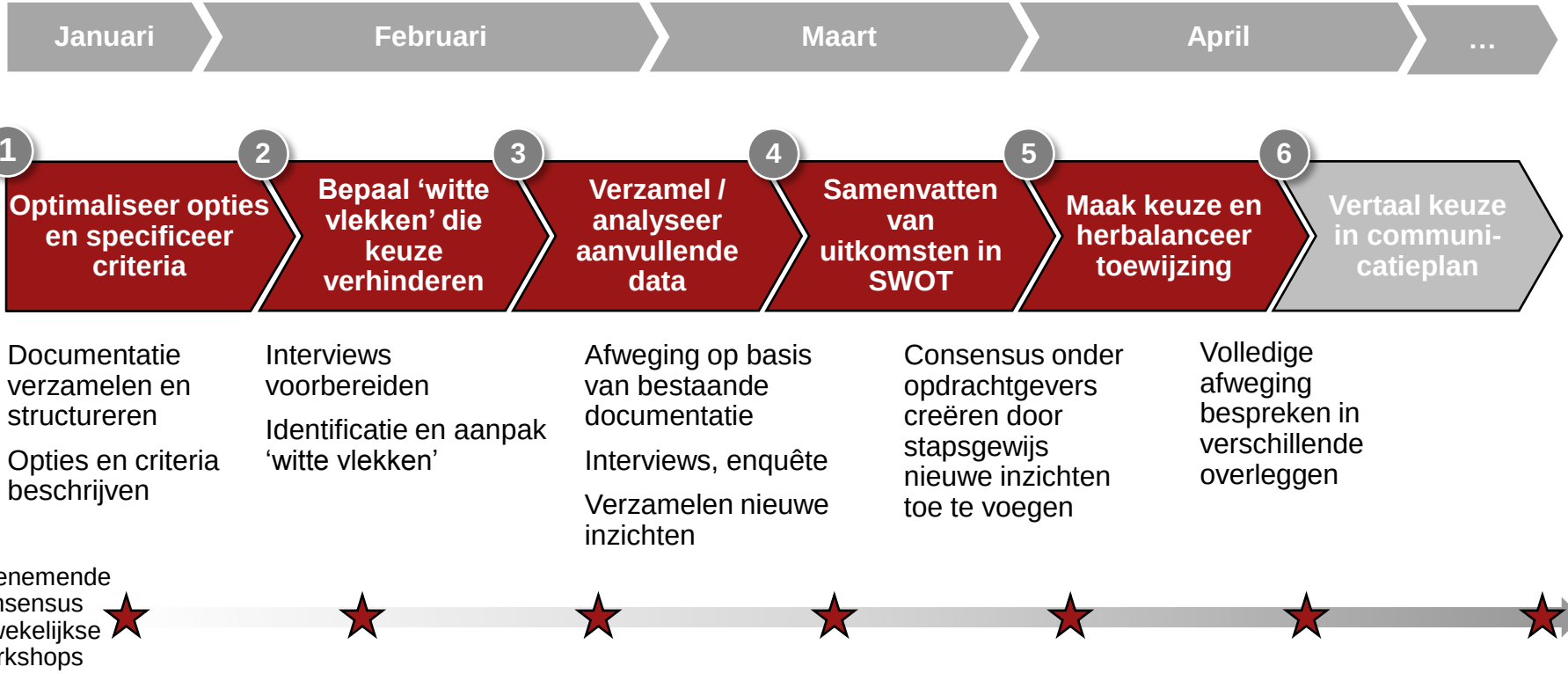

We bouwen achtereenvolgens consensus op opties, criteria, beschikbaarheid van gegevens, adressering van witte vlekken, interpretatie van gegevens en de uitkomst

De uitkomsten worden gefaseerd teruggekoppeld aan alle belanghebbenden

Voorgestelde data en agenda's

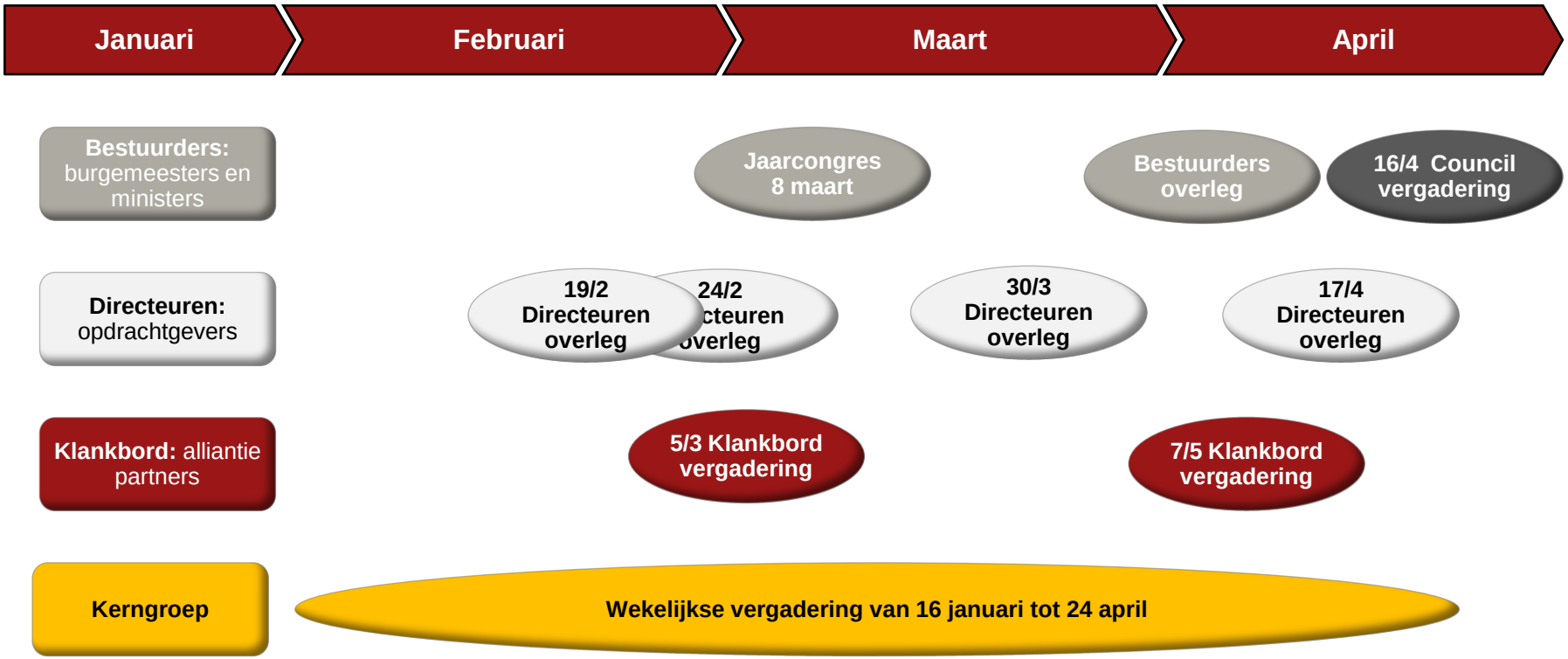

ATKearney

Inhoudsopgave

- Inleiding
  - Opdracht, opdrachtgevers en project
  - **Criteria**
  - Aanpak missende inzichten
- Analyse
- Samenvatting
- Bijlage

De onderzoeksresultaten zijn door de opdrachtgevers en onderzoekers gestructureerd volgens onderstaande (sub)criteria

Vier criteria

Succesvolle Olympische Spelen voor Nederland

Uitgangspositie winkans	Meerwaarde[1]	Laagste risico's	Draagvlak
■ Percepties winkans	■ Ruimtelijk	■ Vastgoed	■ Bevolking
■ Visie	■ Economisch	■ Infrastructuur	■ Bedrijfsleven
■ Profiel stad – sport nationaal	■ Sociaal-maatschappelijk	■ Protest	
■ Profiel stad – sport internationaal			
■ Profiel stad - algemeen			
■ Analyse Zomerspelen			
■ IOC richtlijnen			

1. Onder 'Meerwaarde' zijn de subcriteria: 'Gezondheid', 'Breedtesport' en 'Topsport' als niet onderscheidend tussen beide steden verondersteld en buiten beschouwing gelaten

Per (sub)criterium is een indicatie van de relatieve voorkeur voor een stad gegeven door middel van een schuifje

Leeswijzer

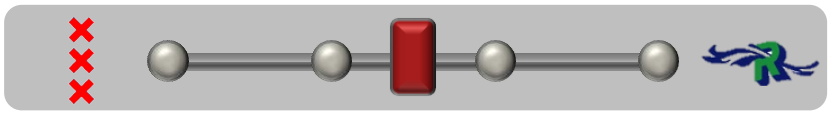

Geen significant verschil tussen steden. *Voorbeeld: Score zwaktes in enquête onder internationale sportwereld 205 v. 206, ruimtelijke meerwaarde*

Klein verschil tussen steden. *Voorbeeld: de Olympische Spelen geven beide steden een economische impuls, maar de economische meerwaarde in absolute zin die Amsterdam genereert zal groter zijn*

Groot verschil tussen steden. *Voorbeeld: alle wetenschappers vinden de Rotterdamse visie aansprekender dan de Amsterdamse.* Bij de interpretatie van interviews is het verschil “groot” genoemd wanneer meer dan 65% van de geïnterviewden de voorkeur voor een stad uitspreekt).

Onderscheid varianten Amsterdam. *Bij enkele (sub)criteria is het onderscheid tussen de IJ-Spelen en Amstelspelen relevant. Beide zijn vergeleken met de Rotterdamse Dutch Delta Games*

De bronvermelding van de analyse slides geeft duidelijk aan wat de ‘hardheid’ van de gebruikte informatie is (bijv. bestaande rapporten, interviews)

ATKearney

Inhoudsopgave

- Inleiding
  - Opdracht, opdrachtgevers en project
  - Criteria
  - **Aanpak missende inzichten**
- Analyse
- Samenvatting
- Bijlage

De bestaande documentatie verschaft veel inzichten maar begin 2012 bestonden nog cruciale missende inzichten

Bestaande documentatie

?

Door Tweede Kamer wordt aangedrongen op een snelle keuze, de Council heeft uitgesproken liefst voor London 2012 een besluit te willen nemen over keuze stad

Besluitvorming: In de council is afgesproken dat daar, in deze fase, het besluit wordt genomen over de potentiële kandidaat-stad. Hiertoe werken we in eerste instantie aan consensus onder de opdrachtgevende partijen en NOC*NSF en vervolgens aan breed draagvak in de Council. Op het moment dat over een aantal jaren de bidfase aanbreekt, is NOC*NSF eindverantwoordelijk voor de voordracht van een kandidaat-stad.

De missende inzichten worden aangevuld door bestaande documentatie, interviews en aanvullende analyses

Aanpak 'witte vlekken'

Combinatie bestaande rapporten

- **Samenvatten en inzichtelijk maken** van discriminerende informatie in bestaande rapporten
  - Olympische Hoofdstructuur, Verkenning Maatschappelijke Kosten en Baten, Sportlandkaart, Stresstest, Draagvlakmeting, Publiek-Private Spelen

Interviews

- **(Internationale) sportwereld**
  - 10 internationale sportbestuurders in samenwerking met NOC*NSF
  - 57 internationale sport influentials d.m.v. een online enquete[1]
- **Nederlands bedrijfsleven**
  - 18 executives
- **Wetenschap en planbureaus**
  - 13 wetenschappers
- **Reclamebureaus**
  - 3 reclamebureaus

Analyses

- **Historische analyse steden Zomerspelen**
- **Analyse IOC-richtlijnen**
- **(Internationale) rankings**

1. Uitgevoerd door TSE, een in sport gespecialiseerd onderzoeksbureau

Om besluitvorming te faciliteren hebben we gedurende dit project zoveel mogelijk cruciale missende inzichten opgelost

Start	Draagvlak / Winkans	Finish
🟢	• Draagvlak onder eigen bevolking en Nederlandse bevolking? – **Onderzoek Mulier instituut**	🟢
🟡	• Verschil in publiek / privaat investeringsbereidheid tussen de twee steden? – **Deloitte / NIROV onderzoek, Ernst & Young onderzoek** – **Aanvullende interviews met bedrijfsleven door A.T. Kearney**	🟢
🔴	• Welke stad kent meeste internationale draagvlak binnen sportwereld / Olympisch familie? – **TSE enquête** – **NOC*NSF / A.T. Kearney diepte interviews internationale sportwereld[1]**	🟢
🔴	• Internationale profiel steden, verschil in positief / negatief imago? – Bestaande rankings en onderzoeken – **Diepte-interviews bedrijfsleven, sportwereld door A.T. Kearney**	🟢
🔴	• Met welke combinatie van de thematische keuze voor de Spelen en de stad verkrijgt Nederland het sterkste bid? – **Toetsing verhalen door middel van interviews bedrijfsleven, wetenschap, internationale sportwereld (in samenwerking met NOC*NSF) en reclamebureaus**	🟢

Aanvang studie 🟡 → 🟢 Eindresultaat studie

Om besluitvorming te faciliteren hebben we gedurende dit project zoveel mogelijk cruciale missende inzichten opgelost

Start	Meerwaarde	Finish
	• Welke (naam-gevende) stad levert de grootste meerwaarde voor Nederland (op Olympisch niveau) voor de beoogde legacy? – **Kwalitatieve beoordeling van meerwaarde Ruimte, Economie en Sociaal-Maatschappelijk d.m.v. OHS, VMKB en interviews wetenschap en planbureau(s)**	
	• Welke sporten en evenementen zijn tijdens de Olympisch Spelen onlosmakelijk verbonden (geografisch) aan de naamstad? – **OHS, TSE enquête** – **NOC*NSF / A.T. Kearney diepte interviews sportwereld**	
	• Welke gebiedsontwikkelingen worden positief gestimuleerd per variant? – **Inzichtelijk maken voor bestuurders d.m.v. samenvattingen OHS / VMKB en opname in SWOT**	
	• Welk effect heeft de keuze stad op ruimtelijke ontwikkeling Nederland? – **Inzichtelijk maken voor bestuurders d.m.v. samenvattingen OHS / VMKB en opname in SWOT**	
	• In welke stad / regio is het rendement van een investering van één euro (gerelateerd aan de Spelen) het hoogst voor Nederland, zowel in maatschappelijk als in economisch opzicht? – **Kwalitatieve afweging van relatieve kosten en baten d.m.v. interviews met wetenschap en planbureaus**	

Aanvang studie → Eindresultaat studie

ATKearney

Om besluitvorming te faciliteren hebben we gedurende dit project zoveel mogelijk cruciale missende inzichten opgelost

Start	Risico's	Finish
●	• Wat zijn de risico's per stad? – **Inzichtelijk maken voor bestuurders d.m.v. samenvattingen OHS / VMKB / Stresstest** – **Interviews met steden, wetenschap en planbureaus**	●
●	• Hoe kunnen de risico's geminimaliseerd worden? – **Inzichtelijk maken voor bestuurders d.m.v. samenvattingen OHS / VMKB / Stresstest** – **Interviews met steden, wetenschap en planbureaus**	●
●	• Bij welke stad sluiten de benodigde investeringen goed aan bij financiële planning? – **OHS, Stresstest, input steden**	●
●	• Welke onomkeerbare beslissingen moeten wanneer worden genomen? – **Inzichtelijk maken voor bestuurders d.m.v. samenvatting Stresstest** – **Interviews met steden en hun stedenbouwkundigen**	●
●	• Welke stad heeft het sterkste organiserende vermogen? – **Inzichtelijk maken d.m.v. samenvattingen E&Y onderzoek, TSE enquête,** – **Interviews wetenschap en sportwereld**	●

Aanvang studie ● → ● Eindresultaat studie

Elk criterium is geanalyseerd op basis van een combinatie van bestaande rapporten en interviews

Criteria

Uitgangspositie winkans

- Bestaande documentatie:
  - Olympische Hoofdstructuur
  - Sportlandkaart
  - Rankings
  - Draagvlakmeting VWS
    - 981 Nederlanders
    - 420 Amsterdammers
    - 412 Rotterdammers
- Interviews:
  - Bedrijfsleven
  - Wetenschappers
  - Sportbestuurders
  - Reclamebureaus
- Enquête sport influencials:
  - Internationale federaties
  - Sportmedia, commercie en overig
- Aanvullende analyses
  - IOC richtlijnen
  - Zomerspelen verleden
- Input en validatie door de steden

Meerwaarde

- Bestaande documentatie:
  - Olympische hoofdstructuur
  - VMKB
- Interviews:
  - Wetenschappers
  - Bedrijfsleven
- Input en validatie door de steden, waaronder gesprekken met stedenbouwkundigen

Risico's

- Bestaande documentatie:
  - Olympische hoofdstructuur
  - Stresstest
- Interviews:
  - Wetenschappers
- Input en validatie door de steden, waaronder gesprekken met stedenbouwkundigen

Draagvlak

- Bestaande documentatie
  - Publiek-private Spelen
  - Draagvlakmeting VWS
    - 981 Nederlanders
    - 420 Amsterdammers
    - 412 Rotterdammers
- Interviews:
  - Bedrijfsleven
- Input en validatie door de steden

Het resultaat van het onderzoek zijn analyses op basis van diverse bronnen en methodes (1/2)

Draagvlak onderzoek bevolking

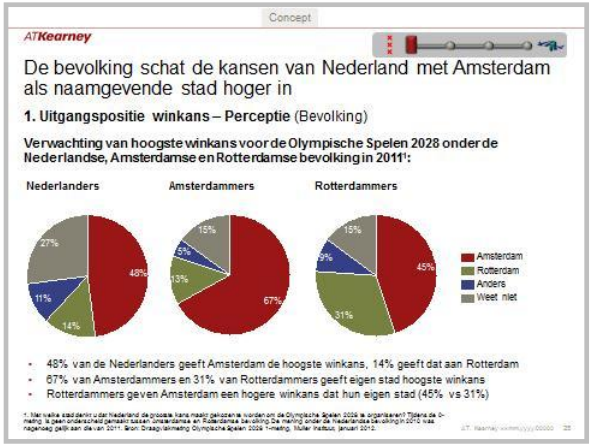

Interviews bedrijfsleven, wetenschap

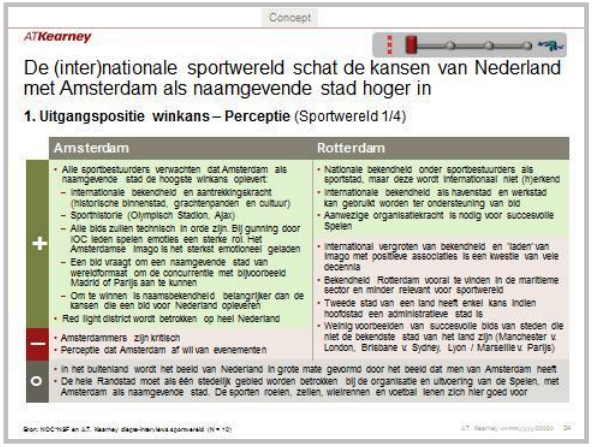

Enquête sportwereld

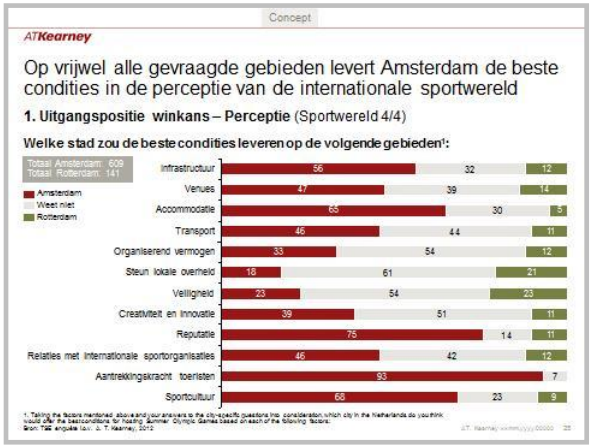

Analyses

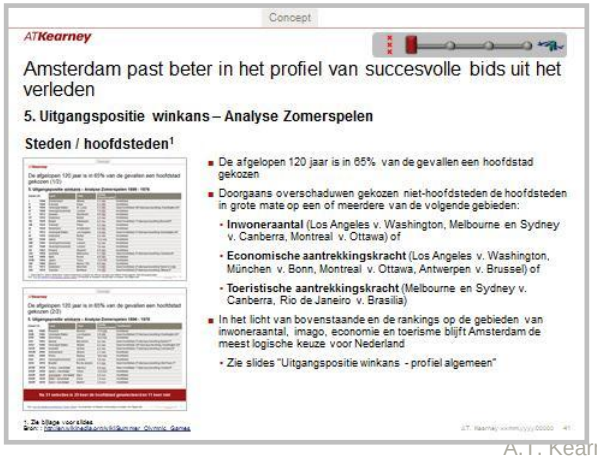

Het resultaat van het onderzoek zijn analyses op basis van diverse bronnen en methodes (2/2)

Meerwaarde methodologie…

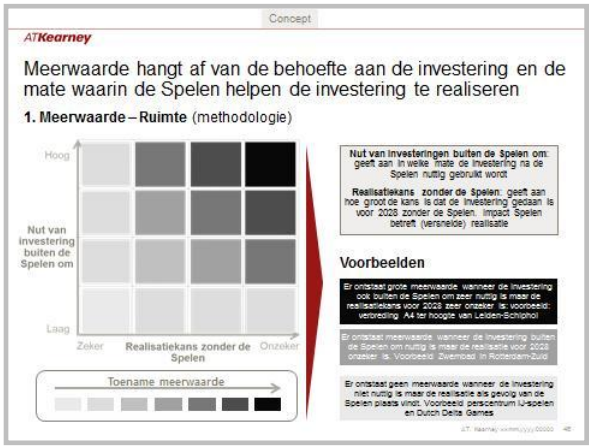

…en toepassing

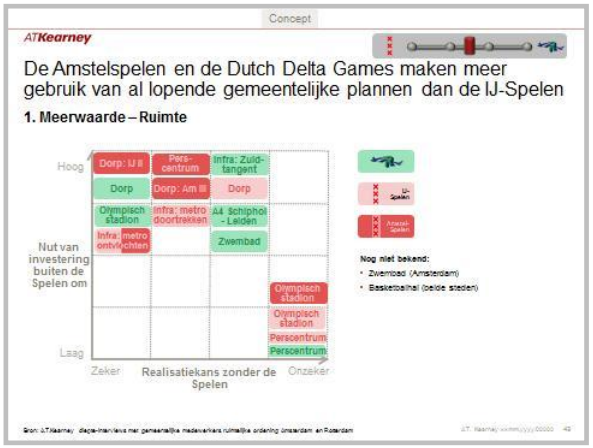

Risico inschatting…

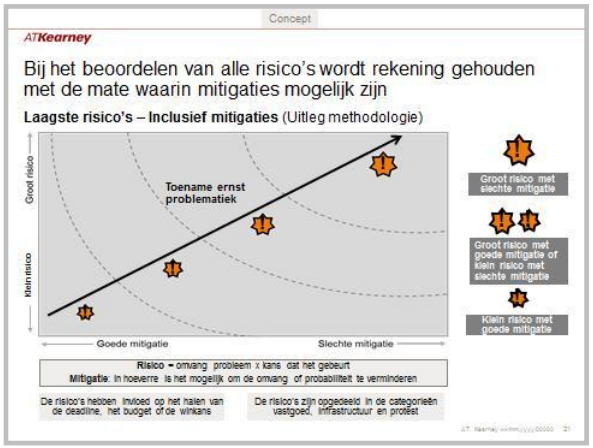

… en toepassing

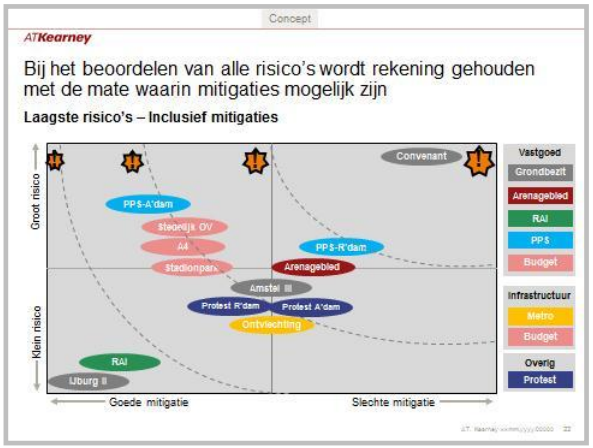

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Analyse
  - **Uitgangspositie winkans**
  - Meerwaarde
  - Risico's
  - Draagvlak
- Samenvatting
- Bijlage

ATKearney

Winkans

Criteria

Uitgangspositie winkans | **Meerwaarde** | **Risico's** | **Draagvlak**

- Percepties winkans
  - Internationale sportwereld
  - Bevolking
  - Wetenschap
  - Bedrijfsleven
- Visie
  - Internationale sportwereld
  - Bedrijfsleven
  - Wetenschap
  - Reclamebureaus
- Profiel stad – sport nationaal
- Profiel stad – sport internationaal
- Profiel stad – algemeen
- Analyse Zomerspelen
- IOC richtlijnen
  - Transport
  - Accommodatie

De (inter)nationale sportwereld schat de kansen van Nederland met Amsterdam als naamgevende stad hoger in

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Sportwereld 1/4)

	Amsterdam	Rotterdam
+	• Alle sportbestuurders verwachten dat Amsterdam als naamgevende stad de hoogste winkans oplevert: – Internationale bekendheid en aantrekkingskracht (historische binnenstad, grachtenpanden en cultuur) – Sporthistorie (Olympisch Stadion, Ajax) – Alle bids zullen technisch in orde zijn. Bij gunning door IOC leden spelen emoties een sterke rol. Het Amsterdamse imago is sterk emotioneel geladen – Een bid vraagt om de naamgevende stad met het grootste imago dat een land te bieden heeft om de concurrentie met bijv. Madrid of Parijs aan te kunnen – Om te winnen is naamsbekendheid belangrijk • Red light district wordt betrokken op heel Nederland • In het buitenland wordt het beeld van Nederland in grote mate gevormd door het beeld van Amsterdam	• Nationale bekendheid onder sportbestuurders als sportstad, maar deze wordt internationaal (nog) niet (h)erkend • Internationale bekendheid als havenstad en werkstad kan gebruikt worden ter ondersteuning van bid • Aanwezige organisatiekracht in Rotterdam is sterk en nodig voor succesvolle Spelen
		• Internationaal vergroten van bekendheid en 'laden' van imago met positieve associaties is een kwestie van decennia • Bekendheid Rotterdam is specifiek te vinden in de maritieme sector; deze bekendheid is moeilijk te benutten in een andere omgeving (de sportwereld) • Tweede stad van een land heeft enkel kans indien hoofdstad een administratieve stad is • Weinig voorbeelden van succesvolle bids van steden die niet de bekendste stad van het land zijn (Manchester v. London, Brisbane v. Sydney, Lyon / Marseille v. Parijs)
–	• Amsterdammers zijn kritisch • Perceptie dat Amsterdam af wil van evenementen	
o	• De hele Randstad moet als één stedelijk gebied worden betrokken bij de organisatie en uitvoering van de Spelen, met Amsterdam als naamgevende stad. De sporten roeien, zeilen, wielrennen en voetbal lenen zich hier goed voor	

Bron: NOC*NSF en A.T. Kearney diepte-interviews sportwereld (N = 10)

In de perceptie van de internationale sportwereld scoort Amsterdam op vrijwel alle factoren beter dan Rotterdam

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Sportwereld 2/4)

Sterktes van Amsterdam en Rotterdam[1]:

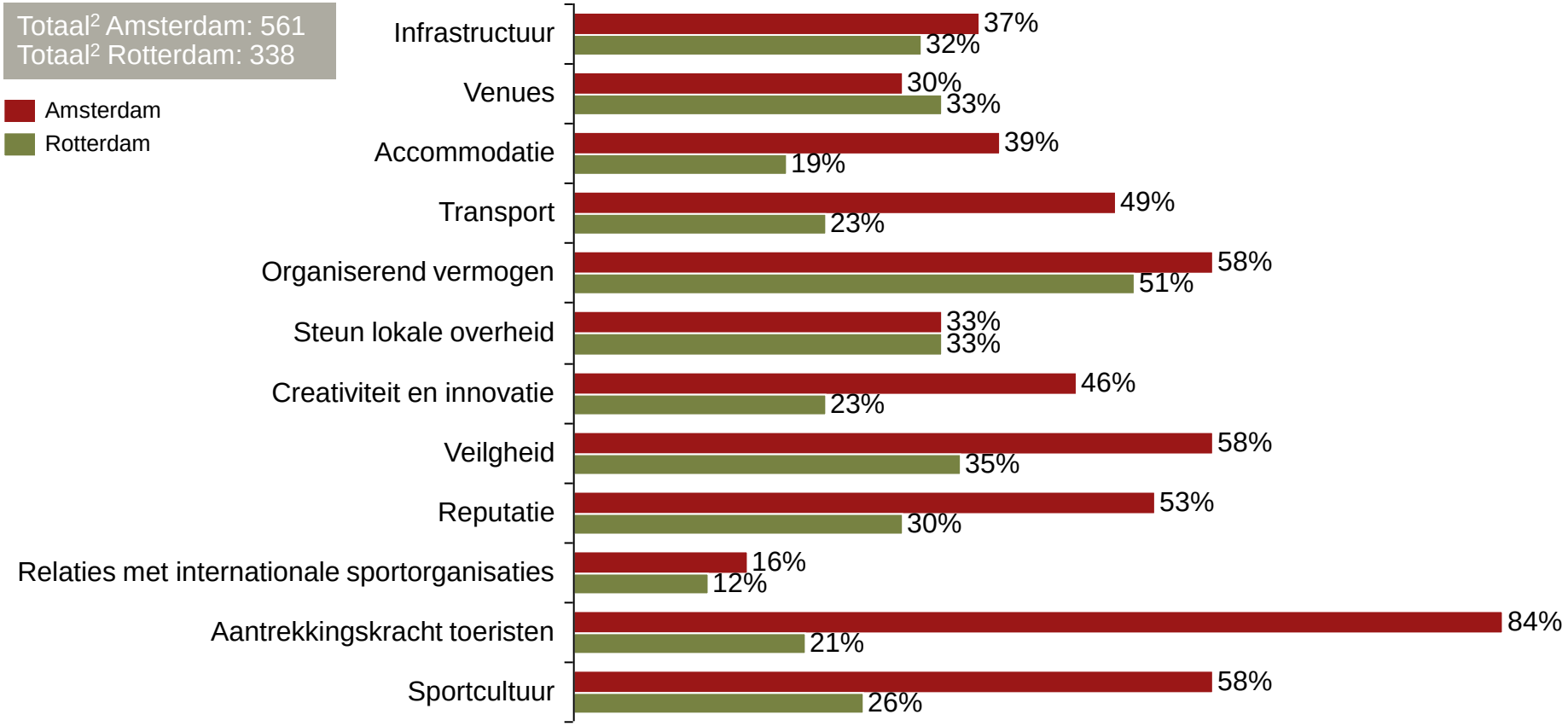

1. What do you perceive as strengths of Amsterdam / Rotterdam for hosting major sports events? Tick those that apply. 2. 'Totaal' per stad betreft de som van alle percentages en geeft een indicatie van het verschil tussen beide steden.
Bron: TSE enquête i.o.v. A. T. Kearney, 2012

In de perceptie van de internationale sportwereld scoren Amsterdam en Rotterdam qua zwaktes gelijk

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Sportwereld 3/4)

Zwaktes van Amsterdam en Rotterdam[1]:

Totaal[2] Amsterdam: 205
Totaal[2] Rotterdam: 206

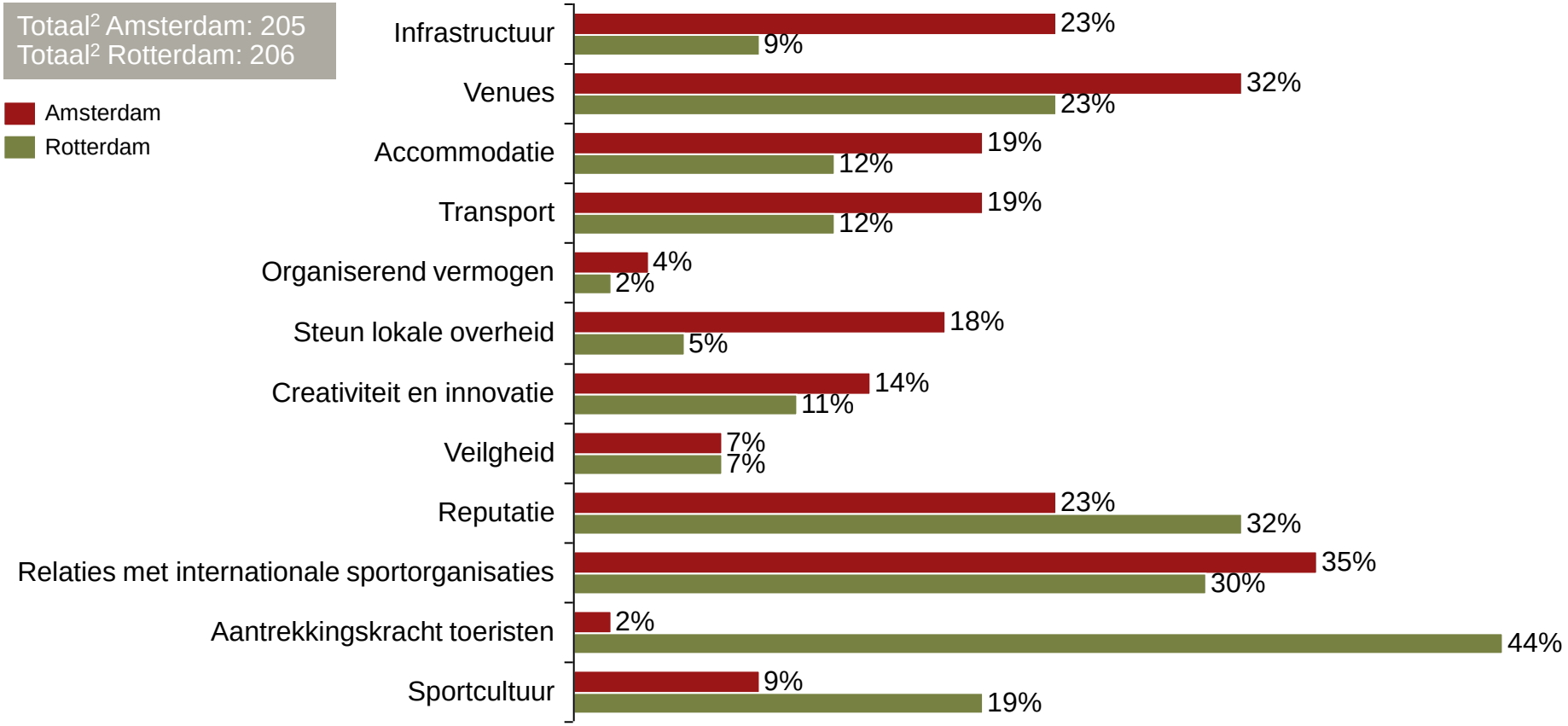

1. What do you perceive as weaknesses of Amsterdam / Rotterdam for hosting major sports events? Tick those that apply. 2. 'Totaal' per stad betreft de som van alle percentages en geeft een indicatie van het verschil tussen beide steden.
Bron: TSE enquête i.o.v. A. T. Kearney, 2012

Op vrijwel alle gevraagde gebieden levert Amsterdam de beste condities in de perceptie van de internationale sportwereld

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Sportwereld 4/4)

Welke stad zou de beste condities leveren op de volgende gebieden[1]:

Totaal[2] Amsterdam: 609
Totaal[2] Rotterdam: 141

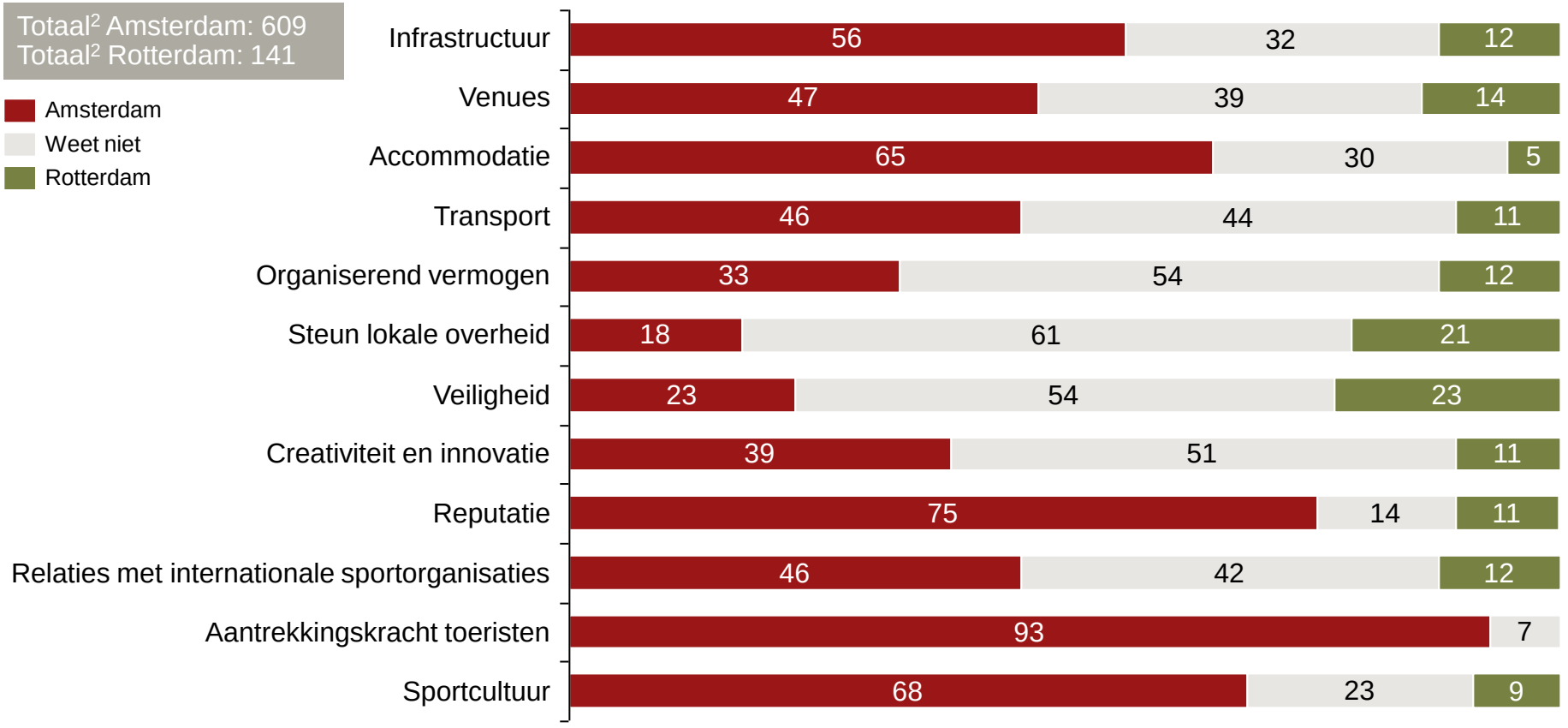

1. Taking the factors mentioned above and your answers to the city-specific questions into consideration, which city in the Netherlands do you think would offer the best conditions for hosting Summer Olympic Games based on each of the following factors:'. 2. 'Totaal' per stad betreft de som van alle percentages en geeft een indicatie van het verschil tussen beide steden. Bron: TSE enquête i.o.v. A. T. Kearney, 2012

De bevolking schat de kansen van Nederland met Amsterdam als naamgevende stad hoger in

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Bevolking)

Verwachting van hoogste winkans voor de Olympische Spelen 2028 onder de Nederlandse, Amsterdamse en Rotterdamse bevolking in 2011[1]:

Nederlanders

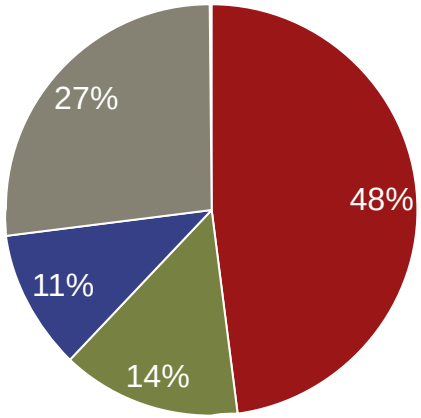

Amsterdammers

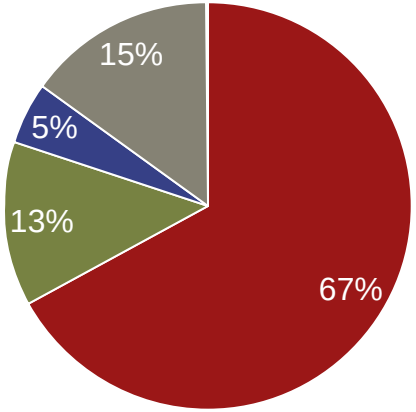

Rotterdammers

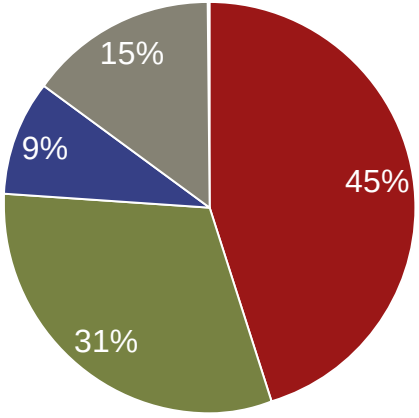

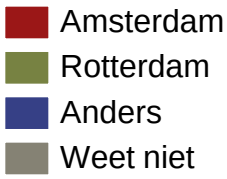

- 48% van de Nederlanders geeft Amsterdam de hoogste winkans, 14% geeft dat aan Rotterdam
- 67% van Amsterdammers en 31% van Rotterdammers geeft eigen stad hoogste winkans
- Rotterdammers geven Amsterdam een hogere winkans dat hun eigen stad (45% vs 31%)

1. Met welke stad denkt u dat Nederland de grootste kans maakt gekozen te worden om de Olympische Spelen 2028 te organiseren? Tijdens de 0-meting is geen onderscheid gemaakt tussen Amsterdamse en Rotterdamse bevolking. De mening onder de Nederlandse bevolking in 2010 was nagenoeg gelijk aan die van 2011. Bron: Draagvlakmeting Olympische Spelen 2028 1-meting, Mulier Instituut, januari 2012.

ATKearney

Het bedrijfsleven schat de kansen van Nederland met Amsterdam als naamgevende stad hoger in

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Bedrijfsleven)

	Amsterdam	Rotterdam
+	• Op een na, verwachten alle bedrijven met Amsterdam de hoogste winkans te halen: – Amsterdam is groter, beter bereikbaar, bekender en heeft meer uitstraling op het gebied van cultuur, vermaak, innovatie en vrijheid – Amsterdam heeft een autonome aantrekkingskracht en roept emoties op. IOC beslist mede op basis van emotie – Amsterdam is het bekendste 'asset' van Nederland en moet daarom ingezet worden ten behoeve van het Nederlands bid – De profielen van Amsterdam en Nederland komen meer overeen dan de profielen van Rotterdam en Nederland	• In havengebieden is Rotterdam net zo bekend of bekender dan Amsterdam • De associaties bij Rotterdam zijn: 'nuchter', 'down to earth' 'rationeel', 'economisch' • Het imago van Rotterdam is minder uitgesproken • Rotterdam is buiten de maritieme sector minder bekend in Europa en de rest van de wereld • Rotterdam wordt gezien als een industriële werkstad en dat spreekt minder aan als locatie voor een topsport en entertainment evenement • De kandidatuur van Rotterdam percipieert men niet als de meest logische keuze voor Nederland. Er zal extra tijd en energie geïnvesteerd moeten worden om deze kandidatuur uit te leggen
–	• Coffeeshops en Wallen kunnen positief gebracht worden, maar blijft een negatieve associatie voor sommigen	
0	• Nederland heeft zelfs met Amsterdam in de internationale context (Istanbul, Madrid) al een underdog positie • Veel bedrijven geven aan dat de organisatie en realisatie in heel Nederland moet plaatsvinden met Amsterdam als naamgevende stad om de kansen voor Amsterdam te vergroten. Het bid moet als 'Holland' bid worden gepresenteerd • Vrijwel alle bedrijven vinden dat de naamgevende stad de winkans voor Nederland moet verhogen. De overige criteria vinden ze minder belangrijk of worden pas relevant nadat Nederland de Spelen zijn gegund • Één geïnterviewde denkt dat de winkans onafhankelijk is van de keuze voor de naamgevende stad	

Bron: A.T. Kearney diepte-interviews bedrijfsleven (N = 18)

De wetenschap schat de kansen van Nederland met Amsterdam als naamgevende stad hoger in

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Wetenschap)

	Amsterdam	Rotterdam
+	• 85% van de wetenschappers verwacht met Amsterdam als naamgevende stad een hogere winkans te halen: – Grote naamsbekendheid en positieve associaties – Sterk organiserend vermogen met betrekking tot toerisme: hotels, vermaak en bereikbaarheid – Steden die winnen zijn doorgaans het visitekaartje van het land voor het buitenland; op dit moment is Amsterdam dat voor Nederland – Klassieke Nederlandse kenmerken (grachten, molens, tulpen, schilders) zijn beter te promoten en te verkopen vanuit Amsterdam • 70% van de wetenschappers geeft expliciet aan de keuze voor naamgevende stad een non-issue te vinden en dat direct voor Amsterdam had moeten worden gekozen	• 8% van de wetenschappers verwacht met Rotterdam als naamgevende stad een hogere winkans te halen – Rotterdam heeft een groter organiserend vermogen met betrekking tot sport(evenementen) – De thema's van Spelen uit het verleden passen beter bij Rotterdam – Rotterdam biedt veel meerwaarde qua stijging van naamsbekendheid • Enkele wetenschappers spreken expliciet de verwachting uit dat Nederland een lagere winkans heeft met Rotterdam : – Rotterdam heeft niet hetzelfde profiel als de steden die recentelijk de Zomerspelen organiseerden – Met uitzondering van de haven roept Rotterdam geen associaties op
–		
o	• 8% van de wetenschappers ziet geen verschil tussen beide naamgevende steden met betrekking tot winkans • 75% van de wetenschappers vermeldt dat de uitvoering van de Spelen na het kiezen van de naamgevende stad verspreid over heel Nederland moeten worden: – Beide steden zijn te klein om de gehele Spelen zelfstandig te kunnen ontvangen – Dit stimuleert optimaal gebruik van bestaande faciliteiten – Dit geeft een grotere meerwaarde voor Nederland	

Bron: A.T. Kearney diepte-interviews wetenschap (N = 13)

Onderdeel van de diepte-interviews was het presenteren van de samengevatte visies van beide steden (1/2)

2. Uitgangspositie winkans – Visie (Amsterdam)

Naar een nieuwe Gouden Eeuw!

Het vooruitzicht van de Olympische Spelen 2028 kan een springplank vormen naar een nieuwe Gouden Eeuw voor Nederland. Niet de grootte van de Spelen maar de menselijke maat staan daarin centraal. Zoals een vlinderslag uiteindelijk een cycloon kan veroorzaken, zo zullen de Spelen in Nederland een nieuw tijdperk inleiden. Amsterdam heeft alles aan boord om nadrukkelijk de voortrekkersrol te nemen bij een nationaal bid op de Spelen, honderd jaar na dato

Economische motor van Nederland

- Als Global Business Hub trekt Amsterdam hoofdkantoren en geeft de grootste spin off voor Nederland, mede dankzij Schiphol en de internethub
- Amsterdam is een open, gastvrije stad met een menselijke maat en kan daarmee het IOC de Spelen van de toekomst bieden
- Efficiëntere, slimmere en compactere Spelen door gebruik bestaande stadions en infrastructuur
- De trend van steeds groter wordende stadions wordt doorbroken door nieuwe technieken van verslaglegging en uitzenden van beelden

Sterk merk

- Amsterdam is een sterk merk met een enorme internationale uitstraling
- Amsterdam leent haar naam graag uit aan een nationaal Olympisch Bid en opent daarmee de deuren voor de Randstad en heel Nederland

Verantwoordelijke hoofdstad

- Technische innovatie in topregio Eindhoven : de “Spelen bij u thuis” door videowalls, reverse public viewing, hologrammen
- Olympische locaties geven impuls aan sociale achterstandswijken en krimpgebieden, zoals Rotterdam Zuid, Limburg en Zeeland
- Innovatie door Landbouwuniversiteit Wageningen: de gezondste spelen door voedsel en lokale producten en bestrijding obesitas als speerpunt
- Afmaken en versnellen van projecten in de regio (HSL, IJmeerlijn, Dok Zuidas)

De huidige visies van de steden zijn uitsluitend t.b.v. de interviews in dit onderzoek kort samengevat’

Onderdeel van de diepte-interviews was het presenteren van de samengevatte visies van beide steden (2/2)

2. Uitgangspositie winkans – Visie (Rotterdam)

Dutch Delta Games

Het grootste evenement verdient de grootste uitdaging: leven in een duurzame delta

- Verstedelijking leidt tot grote bevolkingsconcentraties, druk op energie en grondstoffen in delta's.
- Klimaatverandering leidt tot een stijgende zeespiegel, droogte en overstroming van rivieren, met vooral gevolgen voor delta's.
- Dit dwingt delta's wereldwijd om tot innovatieve oplossingen te komen. Nederland is daar sterk in. Met de Spelen zetten we deze in de etalage en delen we onze kennis met de wereld.
- Groot effect voor de BV Nederland, grootse inspiratie voor de wereld!

Dutch Delta Games in de Metropoolregio

- Rotterdam ligt met haar haven aan de Noordzee en de Maas; een open verbinding middenin het meest dynamische gedeelte van de Hollandse delta.
- De Hollandse delta herbergt naast Rotterdam ijzersterke merken als Den Haag Peace and Justice, TU Delft, deltawerken Zeeland, kassenbouw Westland
- Hier ligt het zwaartepunt van de deltakennis: instituten en bedrijven, in een (inter-)nationaal netwerk, die kennis en techniek ontwikkelen en toepassen
- Rotterdam is dé topsportstad van Nederland, zet sport in als middel om maatschappelijke doelen te bereiken en ambieert om in 2016 één van de bekendste sportsteden van Europa te zijn.
- Het blauw van de delta en het oranje van Nederland zullen de kleuren zijn van de Olympische Spelen van 2028

De Spelen zijn katalysator, versneller, etalage en deadline

- Katalysator voor belangrijke (inter-)nationale topsectoren in de Nederlandse economie: water, voeding, energie, logistiek, recht en vrede.
- Versneller voor duurzame ontwikkeling van locaties en infra zoals Stadshavens, het rivierfront, tweede zandmotor, openbaar vervoer op Zuid.
- Etalage voor innovatieve en duurzame oplossingen voor leven in delta's, onder meer in (tijdelijke) voorzieningen. Zie de afbeeldingen.
- Katalysator en deadline: Nationaal programma Zuid in 2030 succesvol afgerond.

De huidige visies van de steden zijn uitsluitend t.b.v. de interviews in dit onderzoek kort samengevat'

ATKearney

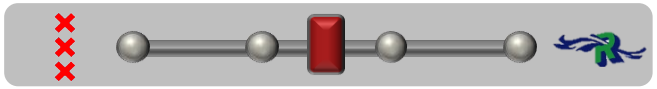

Sportbestuurders zijn kritisch op de visies en spreken geen voorkeur uit; wel geven ze suggesties voor verbetering

2. Uitgangspositie winkans – Visie (Sportwereld)

	Amsterdam: Nieuwe Gouden Eeuw	Rotterdam: Dutch Delta Games
+	• Compacte Spelen in een klein land kan IOC-leden aanspreken (‘great games on a small scale’) • Imago Amsterdam helpt visie • Gouden Eeuw kan werken, mits conceptueel goed uitgevoerd	• Vernieuwend, innovatief en modern concept (bouwen op water) • Associatie water en Rotterdam wordt (h)erkend • Visie zit conceptueel goed in elkaar • Link met Den Haag is slim
–	• Gouden Eeuw verwijst naar verleden, geen goede historische vergelijking en teken van zelfoverschatting: leuk voor toeristen, niet voor het IOC • Teveel visie-elementen zijn intern gericht • ‘Verantwoordelijke hoofdstad’ klinkt niet sterk en wordt niet verder uitgewerkt • Link met Eindhoven wordt niet begrepen	• Visie is gericht op techniek en rationaliteit; emoties om mensen te enthousiasmeren missen • Onderscheidend karakter van duurzaamheid voor een Westers land over 10 jaar wordt in twijfel getrokken • Rotterdam-Zuid is internationaal onbekend en problemen zijn minimaal in verhouding met Oost-Londen en de favela’s in Rio de Janeiro: Nederland wordt gezien als een van de rijkste landen ter wereld
0	• De visie kan concreter worden gemaakt door onze (sport)prestaties en geweldige infrastructuur te benadrukken • Leg de concept-visies niet alleen aan Nederlanders, maar juist ook aan buitenlanders voor • De visie is ‘windowdressing’: het valt op als het mist, maar je gaat er niet mee winnen • Alles van Oosterschelde tot Elfstedentocht kan je onder de visie ‘Water’ scharen. Dutch Delta Games is een innovatieve visie, maar zou ook met Amsterdam en heel Nederland geassocieerd kunnen worden • Multiculturaliteit zou onderdeel van de visie kunnen uitmaken, vermijd ‘100 jaar NOC’ (te intern gericht)	

Bron: NOC*NSF en A.T. Kearney diepte-interviews sportwereld (N = 10)

ATKearney

Bedrijfsleven, wetenschap en reclamebureaus zijn kritisch, maar vinden de Dutch Delta Games aansprekender (1/3)

2. Uitgangspositie winkans – Visie (Bedrijfsleven)

	Amsterdam: Nieuwe Gouden Eeuw	Rotterdam: Dutch Delta Games
+	• De Nieuwe Gouden Eeuw bevat goede elementen en heeft de voorkeur van 17% van de geinterviewden: – Goede referenties naar cultuur en geschiedenis – Toekomstgericht en internationaal – Heel Nederland wordt erbij betrokken – Verbinding (Schiphol, internet hub) spreekt aan	• Een grote minderheid (39%) vindt de Dutch Delta Games aansprekender: – Modern, actueel en typisch Nederlands onderwerp – Past goed bij Rotterdam – Potentieel om aan te sluiten bij wereldthema's zoals voeding en schoon drinkwater – Duidelijke visie, conceptueel helder
–	• Aandachtspunten voor de Nieuwe Gouden Eeuw: – Het ontbreekt aan visie en richting, de titel Nieuwe Gouden Eeuw komt niet terug – Te intern gericht, te arrogant – Amsterdam moet de sprong naar de moderne, compacte stad maken – Amsterdam moet haar 'vrijheid' imago beter benutten – Negatieve associatie met kolonialisme en slavernij	• Aandachtspunten voor de Dutch Delta Games: – Mist emotie; te zakelijke en rationeel – Er zijn teveel verschillende elementen – Het is te regionaal, Nederland moet betrokken worden – Het zou beter zijn om water als thema te gebruiken in plaats van Delta; daar zijn meer mogelijkheden mee
0	• Het grote minderheid van de bedrijven (44%) vindt beide visies niet onderscheidend en relevant – Er is geen focus en de link naar de Spelen en sport is niet helder – Beide visies zijn van binnen naar buiten gericht, de voordelen voor de rest van de wereld zijn te onduidelijk • Een aantal bedrijven stelt voor dat de combinatie van beide visies wel sterk zou kunnen zijn • Het thema "water" zou met beide steden goed te linken zijn. Voor de wereld is heel Nederland een Delta	

Bron: A.T. Kearney diepte-interviews bedrijfsleven (N = 18)

Bedrijfsleven, wetenschap en reclamebureaus zijn kritisch, maar vinden de Dutch Delta Games aansprekender (2/3)

2. Uitgangspositie winkans – Visie (Wetenschap)

	Amsterdam: Nieuwe Gouden Eeuw	Rotterdam: Dutch Delta Games
+	• Verbinding is een wereldthema en past goed bij Amsterdam	• 100% van de wetenschappers die zich uitspreken over de visies vinden de Rotterdamse visie aansprekender: – Water is een sterk thema met mondiale potentie – De visie is eenduidig en toekomstgericht
–	• Wetenschappers noemen de volgende aandachtspunten: – De Gouden Eeuw roept ook negatieve associaties op (kolonisatie, slavernij) – Er is geen rode lijn of harde kern in de visie, er lopen meerdere verhalen door elkaar heen – De associatie met sport wordt niet gemaakt – Amsterdam laat niet zien wat zij de wereld gaat bieden specifiek met de Spelen	• Wetenschappers noemen de volgende aandachtspunten: – Rotterdam moet zich niet beperken tot de Delta (regionaal) maar breder kijken en ook de gebieden boven NAP betrekken – De visie ziet er teveel uit als een reclameplaatje, de associatie met sport / Spelen wordt niet gemaakt – Het is niet duidelijk wat de voordelen voor het IOC / de wereld zijn
o	• 85% van de wetenschappers is ondanks hun voorkeur weinig overtuigd van beide visies: – De visies zijn teveel vanuit Nederland geschreven. Ze zouden gericht moeten zijn op wereldthematiek en niet op eigen nationale problemen, daar win je internationaal niet mee. – Er wordt niet duidelijk gemaakt wat het voordeel is voor de sportwereld om de Spelen naar Nederland te brengen – De visies zijn erg gericht op harde feiten in plaats van op belevening; dat spreekt onvoldoende aan: meer emotie!	

Bron: A.T. Kearney diepte-interviews wetenschap (N = 13)

Bedrijfsleven, wetenschap en reclamebureaus zijn kritisch, maar vinden de Dutch Delta Games aansprekender (3/3)

2. Uitgangspositie winkans – Visie (Reclamebureaus)

	Amsterdam: Nieuwe Gouden Eeuw	Rotterdam: Dutch Delta Games
+	• Qua thematiek heeft de Gouden Eeuw potentie; je kan er veel Nederlandse elementen aan ophangen • Internationaal aansprekend	• Het geheel is meer aansprekend: – Meer inhoud – Conceptueel coherent – Kracht van de regio wordt vertaald in de visie – Duidelijker wat de wereld er aan heeft • Water is een globaal thema • De visuals illustreren de plannen goed
–	• De Gouden Eeuw komt niet sympathiek over. Hoe interessant is het voor het IOC? • De visie zit in de verdedigend in plaats van de kracht en trots van Nederland te laten zien • De visie mist: – Scherpte; Amsterdam heeft meer te bieden dan de visie weergeeft – Richting en visie; feitelijk opsomming moet men loslaten ten faveure van een koppeling met de Spelen	• Erg rationeel en zakelijk, maakt weinig emoties los • Water én duurzaamheid is te veel: kies 1 thema • Te veel gericht op Nederland, internationaal moeilijker te verkopen
o	• In beide visies wordt niet duidelijk gemaakt waarom de steden de Spelen nodig hebben en wat de wereld er aan heeft • Beide steden gebruiken vele elementen; er zijn teveel boodschappen waardoor de visies niet goed blijven hangen • Het ontbreekt nog aan “irresistible logic ” die aangeeft waarom de Spelen absoluut naar Nederland moeten komen • De visies moeten meer energie geven; het moet inspireren. Koppel je visie aan sport en wereldproblemen • De Spelen gaan om emotie en passie, dit zou duidelijker terug moeten komen in de visies • Beide visies missen “body”, inhoud	

Bron: A.T. Kearney diepte-interviews reclamebureaus (N = 3)

Hoewel beide steden aanspraak kunnen maken op de naam ‘sportstad van Nederland’ positioneert Rotterdam zich duidelijker

3. Uitgangspositie winkans – Profiel sport nationaal[1]

Track record Amsterdam

Evenementen
- WK finale Dressuur 2006
- WK Rolstoeltennis 2006-2011
- EK Softbal 2007
- EK Turnen 2007
- EK Rugby 2008
- EK Squash 2008
- EK Hockey 2009
- WK Squash 2009
- WK Honkbal 2009
- Start Giro d'Italia 2010
- EK Badminton 2012
- EK Handboog 2012
- IOC Congres Youth Education Sport 2012
- Finale Europaleague Voetbal 2013
- WK Roeien 2014
- WK Beachvolleybal 2015
- EK Atletiek 2016
- Grand Prix finale Judo 2011
- Davis Cup Tennis 2012

Jaarlijkse sportevenementen
- Dam tot Damloop
- Jumping Amsterdam
- Marathon Amsterdam
- Amsterdam Swim Cup
- Koninklijke Holland Beker

Grote evenementen
- Sail
- Koninginnedag
- Gaypride
- Uitmarkt
- Koninklijk huwelijk / troning
- Huldiging Nederlands elftal / Ajax
- Holland Festival
- IDFA
- Grachtenfestival
- Parade
- Amsterdam Dance Event

Track record Rotterdam

Evenementen
- EK Tafeltennis Veter. 2007
- WK Skateboarding 2007
- Davis Cup NL – Port 2007
- WK Snowboarden 2007
- WK Trophy Hockey M. 2008
- European Top 12 Tafeltennis Junioren 2009
- EK Volleybal 2009
- WK Judo 2009
- WK Honkbal 2009
- Europ. Hockey League 2010
- Depart Tour de France 2010
- WK Turnen 2010
- EK Korfbal 2010
- WK Tafeltennis 2011
- EK Dressuur 2011
- EK Handbal Vrouwen 2011
- EK Boksen Vrouwen 2011
- WK Squash 2011
- EK Honkbal 2012
- EK Handbal Dames 2012
- WK BMX 2014
- Europ. Univ. Games 2014

Jaarlijkse sportevenementen
- Rabobank Zesdaagse
- ABN AMRO World Tennis Tournament
- ABN AMRO Marathon
- Formule 1 City Racing
- Holland Handbal Toernooi
- CHIO Rotterdam

Grote evenementen
- Zomercarnaval
- Dance Parade
- North Sea Jazz Festival
- Wereld Havendagen
- Dunya Festival
- Internationaal Film Festival Rotterdam
- Nationale Nieuwjaarsnacht
- Internationale Architectuur Biennale
- Metropolis Music Festival
- Wednesday Night Skate

A1 sportlocaties

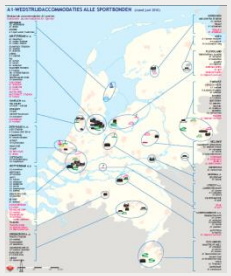

Topsportcentra

Track record evenementen

- Rotterdam organiseert grotere sportevenementen; Amsterdam organiseert meer niet sport gerelateerde evenementen
  - *Sportbestuurders geven aan dat Rotterdam binnen Nederland het meest uitgesproken sportprofiel heeft*
  - *Wetenschappers geven aan dat Rotterdam meer wilskracht uitstraalt en dat sportevenementen beter verankerd zijn in gemeentelijk beleid*
  - *“De marathon van Rotterdam is bekender dan die van Amsterdam”*

Sportlocaties

- Amsterdam heeft meer A1 sportlocaties dan Rotterdam; het aanbod is gedeeltelijk complementair
  - *Volgens wetenschap en bedrijfsleven moet heel Nederland bij de organisatie worden betrokken*

Centra voor Topsport en Onderwijs (CTO)

- Alleen Amsterdam heeft een Centrum voor Topsport en Onderwijs; beiden hebben geen Nationaal Training Centrum
  - *Wetenschappers geven aan dat Amsterdam meer te bieden heeft op het gebied van faciliteiten voor topsport*

1. Zie bijlage voor achtergrond met betrekking tot deze onderdelen
Bron: Sportlandkaart p. 9 & 11; A.T. Kearney diepte-interviews wetenschap (N = 13) en sportwereld (N = 10)

Zowel in vergelijking met Europese als met Nederlandse steden, wordt Amsterdam meer met sport geassocieerd

4. Uitgangspositie winkans – Profiel sport internationaal (1/2)

Associatie sport met Europese steden[1]:
(7 is sterke, 1 is zwakke associatie)

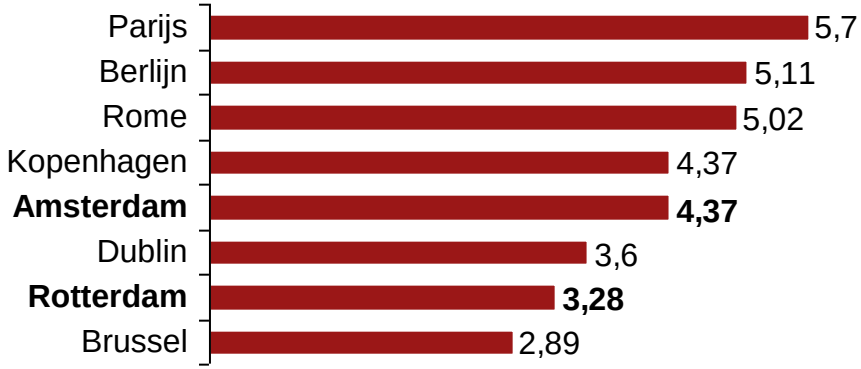

Ranking Nederlandse sportsteden[2]:
(1 is hoogste, 5 is laagste score)

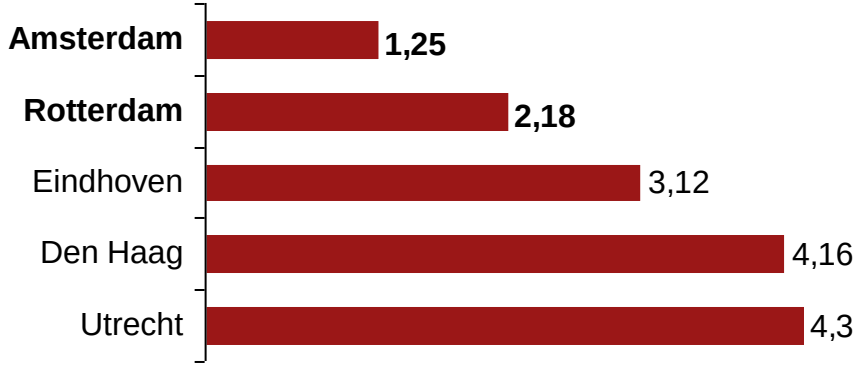

Welke stad zou de beste condities leveren op sportcultuur[3]:

1. Please rate on a scale from 1 (very weak association) to 7 (very strong association), how strongly you associate the following cities with sport?
2. In which order (1-5) would you rank the following Dutch cities for their presence in the international sports world (1 being the most present)?
3. Taking the factors mentioned above and your answers to the city-specific questions into consideration, which city in the Netherlands do you think would offer the best conditions for hosting Summer Olympic Games based on sporting culture and heritage?

Bron: TSE enquête i.o.v. A. T. Kearney, 2012

De internationale bekendheid van Amsterdamse sportevenementen is iets groter

4. Uitgangspositie winkans – Profiel sport internationaal (2/2)

Bent u op de hoogte van de organisatie van de volgende events in Nederland[1]:

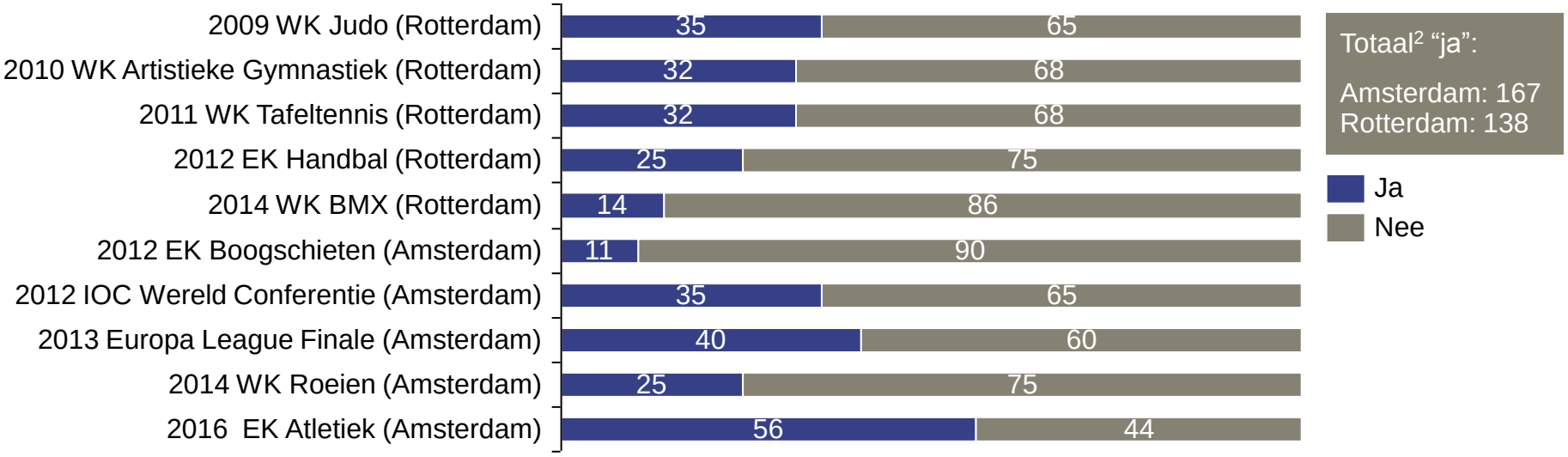

Verandering van aanwezigheid in de sportwereld in afgelopen twee jaar[3]:

1. Are you aware of the following events being organized by the Netherlands? 2. 'Totaal' per stad betreft de som van alle percentages.
3. How would you qualify Amsterdam / Rotterdam's presence in the international sports world over the last two years?"
Bron: TSE enquête i.o.v. A. T. Kearney, 2012

Nationaal, Europees en mondiaal scoort Amsterdam beter op het gebied van imago, economie en toerisme

5. Uitgangspositie winkans – Profiel algemeen (1/2)

		Amsterdam	Rotterdam
Inwoners	Stad	780,559 (1ste van Nederland)[1]	610,412 (2de van Nederland) [2]
	Metropoolregio	2,300,000[3]	2,200,000 (R'dam-Den Haag) [4]
	Arbeidsvolume werknemers[5]	639,700 FTE	469,800 FTE
Imago	Brand strength index[6]	4de plek, index 83 in Europa	28ste plek, index 52 in Europa
	Asset strength index[6]	3de plek, index 96 in Europa	30ste plek, index 43 in Europa
	Brand utilisation index[6]	3de plek in Europa, met 115%	20ste plek in Europa, met 83%
Tevredenheid bevolking	Cultuurvoorzieningen[7]	7de plek Europa	27ste plek Europa
	Publieke ruimten[7]	24ste plek Europa	27ste plek Europa
	Outdoor recreatie[7]	18de plek Europa	6de plek Europa
	Sportfaciliteiten[7]	6de plek Europa	8ste plek Europa
Economie	Toegevoegde waarde (€ mld, 2010)[5]	59,3 (11,6% van Nederland)	40,3 (7,9% van Nederland)
	Aantal Fortune Global 500 hoofdkantoren[8]	4de plek in Europa (6 kantoren)	16de plek in Europa (1 kantoor)
	Innovation Cities Index 2011[9]	3de plek Europa, 6e in de wereld	44ste plek Europa, 78e in de wereld
	Aantal internationale meetings (ICCA) in 2008[10]	7de plek in de wereld (gedeeld) met 87 meetings	50ste plek in de wereld (gedeeld) met 28 meetings
	Gemiddelde besteding per gast ten bate van Nederlandse economie[11]	~550 € p.p.	~410 € p.p.

In European Cities Monitor, Global City Index, Worldwide Centers of Commerce, EIU Global City Competitiveness , Quality of Living worldwide survey, en Globe Shopper City Index scoort Amsterdam internationaal goed (resp. 4de in Europa, 29ste in de wereld, 10de in de wereld, 17de in de wereld, 12de in de wereld en 8ste in Europa). Rotterdam is hier niet meegenomen. Bron: Zie bijlage voor bronvermelding en omschrijvingen rankings

Nationaal, Europees en mondiaal scoort Amsterdam beter op het gebied van imago, economie en toerisme

5. Uitgangspositie winkans – Profiel algemeen (2/2)

			Amsterdam	Rotterdam
Toerisme	Atlas voor gemeenten, cultuur[12]		1ste plek Nederland	19de plek Nederland
	Hotelovernachtingen (mln)[13]		9,7	1,1
	Meest toonaangevende architectuur[14]		2de plek Nederland	1ste plek Nederland
	Veiligheidsgevoel[15]		11de plek Europa	30ste plek Europa
	Bekendheid met beide steden (in België, Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Frankrijk)[11]		Respectievelijk 95%, 81%, 87% en 76% kent het spontaan	Respectievelijk 89%, 44%, 53% en 43% kent het spontaan
	Imago (gemiddelde mate van associatie met stad in België, Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Frankrijk)[11]	bereikbaarheid	74%	59%
		uniekheid ervaring	60%	34%
		festivals en events	52%	37%
		kunst en cultuur	70%	42%
		innovatie	52%	42%

Bron: Voor de omschrijvingen van rankings en bronvermelding, zie bijlage

Amsterdam past beter in het profiel van succesvolle bids uit het verleden

6. Uitgangspositie winkans – Analyse Zomerspelen

Steden / hoofdsteden[1]

Concept

ATKearney

De afgelopen 120 jaar is in 65% van de gevallen een hoofdstad gekozen (1/2)

5. Uitgangspositie winkans – Analyse Zomerspelen 1896 - 1976

Zomer OS		Land	Stad	Huidig inwoneraantal	
I	1896	Griekenland	Athene	3,1 mln	Hoofdstad
II	1900	Frankrijk	Parijs	2,2 mln	Hoofdstad
III	1904	Verenigde Staten	St. Louis	0,3 mln	Geen hoofdstad, 58e stad qua bevolking, Washington 24e
IV	1908	Verenigd Koninkrijk	London	7,8 mln	Hoofdstad
V	1912	Zweden	Stockholm	0,9 mln	Hoofdstad
VI[1]	1916	Duitsland	Berlijn	3,5 mln	Hoofdstad
VII	1920	België	Antwerpen	0,5 mln	Geen hoofdstad, 1e stad qua bevolking, Brussel 5e
VIII	1924	Frankrijk	Parijs	2,2 mln	Hoofdstad
IX	1928	Nederland	Amsterdam	0,8 mln	Hoofdstad
X	1932	Verenigde Staten	Los Angeles	3,8 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking, Washington 24e
XI	1936	Duitsland	Berlijn	3,5 mln	Hoofdstad
XII[1]	1940	Japan	Tokyo	13,2 mln	Hoofdstad
XIII[1]	1944	Verenigd Koninkrijk	London	7,8 mln	Hoofdstad
XIV	1948	Verenigd Koninkrijk	London	7,8 mln	Hoofdstad
XV	1952	Finland	Helsinki	0,6 mln	Hoofdstad
XVI	1956	Australië	Melbourne	4,1 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking, Canberra 8e
XVII	1960	Italië	Rome	2,8 mln	Hoofdstad
XVIII	1964	Japan	Tokyo	13,2 mln	Hoofdstad
XIX	1968	Mexico	Mexico City	8,9 mln	Hoofdstad
XX	1972	Duitsland	München	1,4 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking[1] Bonn 0,3 mln
XXI	1976	Canada	Montreal	1,6 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking, Ottawa 4e

1. Geannuleerd in verband met Eerste en Tweede Wereldoorlog. De spelen van 1940 zijn vervolgens aan Helsinki, Finland gegeven, maar alsnog geannuleerd
Bron: http://en.wikipedia.org/wiki/Summer_Olympic_Games; inwoneraantal via Wikipedia; metropoolregio is consistent niet meegenomen

A.T. Kearney xx/xx/xxxx 00000 69

Concept

ATKearney

De afgelopen 120 jaar is in 65% van de gevallen een hoofdstad gekozen (2/2)

5. Uitgangspositie winkans – Analyse Zomerspelen 1896 - 1976

Zomer OS		Land	Stad	Huidig inwoneraantal	Hoofdstad?
XXII	1980	Rusland	Moskou	11,5 mln	Hoofdstad
XXIII	1984	Verenigde Staten	Los Angeles	3,8 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking, Washington 24e
XXIV	1988	Zuid-Korea	Seoul	10,5 mln	Hoofdstad
XXV	1992	Spanje	Barcelona	3,2 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking, Madrid 1e
XXVI	1996	Verenigde Staten	Atlanta	0,4 mln	Geen hoofdstad, 40e stad qua bevolking, Washington 24e
XXVII	2000	Australië	Sydney	4,6 mln	Geen hoofdstad, 1e stad qua bevolking, Canberra 8e
XXVIII	2004	Griekenland	Athene	3,1 mln	Hoofdstad
XXIX	2008	China	Beijing	19,6 mln	Hoofdstad
XXX	2012	Verenigd Koninkrijk	London	7,8 mln	Hoofdstad
XXXI	2016	Brazilië	Rio de Janeiro	6,3 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking, São Paulo 1e
XXXII	*2020*	*Turkey – kandidaat*	*Istanbul*	*8,8 mln*	*Geen hoofdstad, 1e stad qua bevolking, Ankara 2e*
XXXII	*2020*	*Japan – kandidaat*	*Tokyo*	*13,2 mln*	*Hoofdstad*
XXXII	*2020*	*Azerbaijan – kandidaat*	*Baku*	*2,0 mln*	*Hoofdstad*
XXXII	*2020*	*Qatar – kandidaat*	*Doha*	*1,5 mln*	*Hoofdstad*
XXXII	*2020*	*Spain – kandidaat*	*Madrid*	*3,3 mln*	*Hoofdstad*

Na 31 selecties is 20 keer de hoofdstad geselecteerd en 11 keer niet

Bron: http://en.wikipedia.org/wiki/Summer_Olympic_Games; inwoneraantallen via Wikipedia; metropoolregio is consistent niet meegenomen

A.T. Kearney xx/xx/xxxx 00000 70

- De afgelopen 120 jaar is in 65% van de gevallen een hoofdstad gekozen
- Doorgaans overschaduwen gekozen niet-hoofdsteden de hoofdsteden in grote mate op een of meerdere van de volgende gebieden:
  - **Inwoneraantal** (Los Angeles v. Washington, Melbourne en Sydney v. Canberra, Montreal v. Ottawa) of
  - **Economische aantrekkingskracht** (Los Angeles v. Washington, München v. Bonn, Montreal v. Ottawa, Antwerpen v. Brussel) of
  - **Toeristische aantrekkingskracht** (Melbourne en Sydney v. Canberra, Rio de Janeiro v. Brasilia)
- In het licht van bovenstaande en de rankings op de gebieden van inwoneraantal, imago, economie en toerisme blijft Amsterdam de meest logische keuze voor Nederland
  - Zie slides “Uitgangspositie winkans - profiel algemeen”

1. Zie bijlage voor slides
Bron: : http://en.wikipedia.org/wiki/Summer_Olympic_Games

Beide steden hebben voldoende hotelcapaciteit voor het IOC; enkel Amsterdam voldoet aan de norm voor het hoge segment

7. Uitgangspositie winkans – IOC richtlijnen accommodatie (1/2)

Technische richtlijnen IOC[1]

- 1.800 4 à 5 sterren hotelkamers voor IOC officials
- ~40.000 kamers van 2 - 5 sterren op korte reisafstand (50 km) ten behoeve van IF's, NOC, huidig en toekomstig OCOG, marketingpartners en media
  - Hiervan zijn ~11,000 kamers 4-5 sterren
- Totaal in de 4-5 sterren categorie: ~13,000 kamers voor IOC en geaccrediteerde gasten die doorgaans de gehele Spelen bijwonen
- IOC vraagt stad garantie hotelcapaciteit

Additionele vraag

- Hier komen nog de reguliere (internationale) bezoekers, het bedrijfsleven en de politiek bij, die gedeeltelijk ook in 4-5 sterren hotels zullen willen overnachten, maar doorgaans korter verblijven

Huidige capaciteit in kamers[2]

Conclusies OHS

- Amsterdam en Rotterdam hebben voldoende 2-5 sterren hotelkamers op maximaal 50 kilometer afstand voor de geaccrediteerde gasten
  - Amsterdam heeft binnen 50 km ~18,000 kamers voor additionele vraag, Rotterdam ~4,000; extra 4 en 5 sterren capaciteit is dus wenselijk, respectievelijk noodzakelijk
- Amsterdam heeft wel en Rotterdam heeft geen 10,000 kamers in de 3 – 5 sterren categorie binnen 10 km van het centrum
- Beide steden bieden relatief weinig hotelcapaciteit in vergelijking met de meeste bids van 2012 en 2016

Hotel kamers	Amsterdam	Rotterdam
1-2 sterren < 10 km	2,900	300
3-5 sterren < 10 km	21,100	4,400
Totaal < 10 km	**24,000**	**4,700**
Totaal < 50 km	**57,890**	**43,845**

2012, 2016 bids[3]	Totaal aantal hotelkamers < 50 km
New York	123,000
Parijs	140,000
Moskou	39,000
London	103,000
Madrid	43,000 - 46,000
Chicago	109,000
Tokyo	137,000
Rio	48,000

1) De OHS gebruikt zowel bedden als kamers door elkaar heen. Hierom is teruggevallen op het 'Technical Manual on Accommodation' van het IOC van November 2005; 2) OHS p. 129-132; 3) Report of the IOC Evaluation Commission for the Games of the XXX Olympiad in 2012, Report of the 2016 IOC Evaluation Commission

Cruiseschepen zijn een oplossing voor additionele vraag naar hoogwaardige accommodaties maar niet voor IOC officials

7. Uitgangspositie winkans – IOC richtlijnen accommodatie (2/2)

Mitigaties

Cruiseschepen (tijdelijk)

- Ideaal voor IJ-Spelen en Dutch Delta Games, mogelijk voor Amstelspelen
- IOC stelt eisen bij het gebruiken van cruiseschepen, bijvoorbeeld dat de kades waar de cruiseschepen aan meren aantrekkelijk moeten worden gemaakt
- Cruiseschepen zijn vooral een oplossing voor de additionele vraag naar hotelkamers en minder geschikt om IOC officials in onder te brengen
- Er bestaan schepen met enkel 4-5 sterren categorie kamers, bijvoorbeeld de HAL Signature class (1,000 kamers / 2,000 passagiers)
- Cruiseschepen zijn eerder ingezet, bijvoorbeeld in Athene, Sydney en tijdens het WK in Zuid-Afrika. Ook Rio rekent in 2016 op significante capaciteit van cruiseschepen
- Charteren dient ongeveer 2,5 jaar van tevoren plaats te vinden
- Er bestaan ook schepen met enkel 5 sterren kamers; deze zijn kleiner (250 - 500 passagiers) en naar verwachting lastiger te charteren

Geplande uitbreiding van hotelcapaciteit (permanent)

- Vooral in Amsterdam zijn veel plannen om de hotelcapaciteit uit te breiden, daar dit nodig is om aan de structurele vraag te voldoen
- Rotterdam rekent op minder uitbreiding omdat dit niet noodzakelijk is voor de structurele vraag

Geplande uitbreiding

*****	Amsterdam	Rotterdam
1	371	-
2	0	80
3	4,378)	404
4	2,278	786
5	423	-
?	320	930
Totaal	7,752	2,200

Bron: OHS p. 129-131, Stresstest p. 35-36; Technical Manual on Accommodation November 2005

Met haar centrale ligging is Amsterdam iets beter bereikbaar voor gasten en sporters

7. Uitgangspositie winkans – IOC richtlijnen transport

	Amsterdam	Rotterdam
Vliegvelden[1]	IJ-Spelen: Schiphol op 20 minuten van Houthavens met de auto, 15 minuten met de trein naar Centraal Station Amstelspelen: Schiphol op 20 minuten van Arena met de auto, 13 minuten met de trein naar Station Bijlmer-Arena	Schiphol op 50 minuten van Stadionpark met de auto, 27 minuten met de trein naar Centraal Station Rotterdam-The Hague airport op 15 minuten met de auto
Olympic Zone (Olympisch Dorp op loop/fietsafstand van belangrijkste stadions)	IJ-Spelen scoort hoogst Amstelspelen met Amstel III scoort behoorlijk goed	Dutch Delta Games met Maashaven scoort behoorlijk goed
Onderlinge reisafstanden	Afstand tussen Big Five korter dan 50 km	Afstand tussen Big Five korter dan 50 km
Olympic Lanes (afgezette snelwegbanen voor geselecteerd Olympisch personeel)	Tussen Schiphol en Westelijk havengebied (A4/A10 voor IJ-spelen) of tussen Schiphol en Arenagebied (A4/A10/A2 voor Amstelspelen)	Tussen Schiphol en Rotterdam (A13/A4)
Bereikbaarheid voor rest van Nederland	Groot deel van de Nederlandse accommodaties is binnen 50 kilometer / 60 minuten bereikbaar Amstelspelen op een van best bereikbare locaties van Nederland De NS heeft meer ervaring met het vervoeren van grote massa's in Amsterdam	Randstad en Zuid-West Nederland zijn binnen 60 minuten met de auto te bereiken

1. Schiphol vliegt naar 313 wereldwijde bestemmingen, Rotterdam-The Hague airport naar 30 Europese bestemmingen
Bron: OHS DHV/Must; reisafstanden via maps.google.com (auto) en www.9292.nl (trein)

ATKearney

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Analyse
  - Uitgangspositie winkans
  - **Meerwaarde**
  - Risico's
  - Draagvlak
- Samenvatting
- Bijlage

ATKearney

Meerwaarde

Criteria

Uitgangspositie winkans	**Meerwaarde**	Risico's	Draagvlak

- Ruimte
- Economie
- Sociaal-maatschappelijk

Bij meerwaarde is relevant: "Wil men sterker maken wat al sterk is, of wil men versterken wat zwakker is?"

Meerwaarde hangt af van de behoefte aan de investering en de mate waarin de Spelen helpen de investering te realiseren

1. **Meerwaarde – Ruimte** (methodologie)

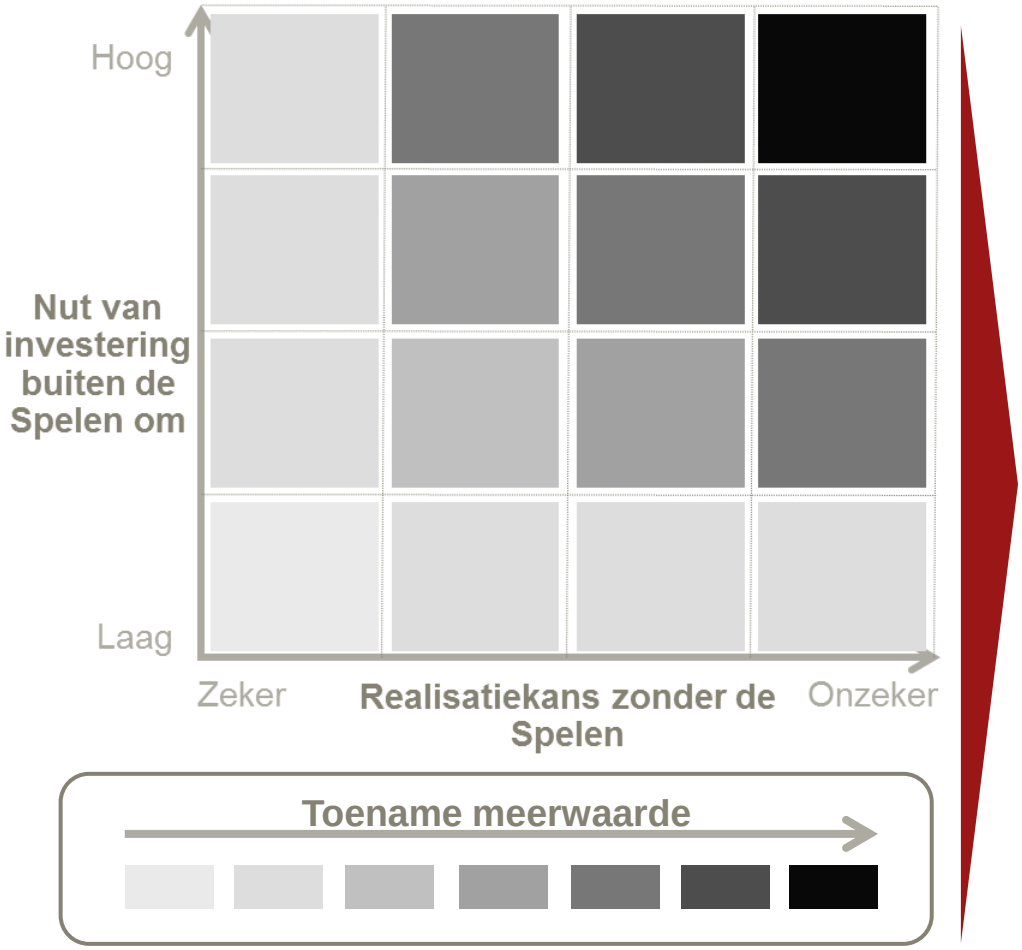

Nut van investeringen buiten de Spelen om: geeft aan in welke mate de investering na de Spelen nuttig gebruikt wordt

Realisatiekans zonder de Spelen: geeft aan hoe groot de kans is dat de investering gedaan is voor 2028 zonder de Spelen. Impact Spelen betreft (versnelde) realisatie

Voorbeelden

Er ontstaat grote meerwaarde wanneer de investering ook buiten de Spelen om zeer nuttig is maar de realisatiekans voor 2028 zeer onzeker is: voorbeeld: verbreding A4 ter hoogte van Leiden-Schiphol

Er ontstaat meerwaarde wanneer de investering buiten de Spelen om nuttig is maar de realisatie voor 2028 onzeker is. Voorbeeld Zwembad in Rotterdam-Zuid

Er ontstaat geen meerwaarde wanneer de investering niet nuttig is maar de realisatie als gevolg van de Spelen plaats vindt, of als de investering sowieso al plaats vindt. Voorbeelden hierbij zijn de perscentra bij de IJ-spelen en de Dutch Delta Games en het nieuwe voetbalstadion van Rotterdam

Overzicht van behoefte, bestemming en mate van realisatie voor Big Five en infrastructuur

1. Meerwaarde – Ruimte (Amsterdam)

	Amsterdam
Olympisch Dorp	**IJburg II**: bestaande plannen, doch bouw is tijdelijk stopgezet. De Spelen zouden de bouw van woningen, die op termijn nodig zijn, starten **Amstel III**: transformatie (ombouw of afbraak) van leegstaande kantoorpanden is al gepland, onder andere ter ondersteuning van bid Floriade in 2022. Een alternatief is om een nieuwe woonwijk te maken ten noorden van de Arena **IJ-spelen:** nieuwe woningen in een aantrekkelijk gebied; dit staat in de structuurvisie 2040. De Spelen zouden de transformatie van haven naar gemengd stedelijke gebied versnellen
Olympisch Stadion	Nieuw stadion zou het nieuwe stadion van Ajax worden, de Arena krijgt dan mogelijk een nieuwe leisure functie, waarbij herbestemming een aandachtspunt is. Zonder Spelen is er nog geen noodzaak voor een nieuw stadion. Bij IJ-spelen komt een nieuw stadion aan het IJ. Hoewel binnen de metropoolregio meerdere leisuregebieden kunnen bestaan, bestaat hierbij het risico van concurrentie en ontbreken van synergievoordelen. Dat zou minder het geval zijn bij het plaatsen van het stadion bij de Arena (variant Amstelspelen)
Perscentrum[1]	**IJ-spelen**: het perscentrum komt aan het IJ en wordt omgebouwd tot congrescentrum. Het is de vraag of een tweede congrescentrum in Amsterdam nodig is **Amstelspelen:** De Spelen zorgen voor versnelling van de nodige uitbreiding van de RAI naar convention centre. De locatie is goed bereikbaar, zowel vanaf Schiphol als vanuit de Stad
Basketbalhal	Onbekend.
Zwembad	Tijdelijk of permanent zwembad is nog onduidelijk. Tribunes zullen grotendeels tijdelijk zijn
Infrastructuur	**IJ-spelen**: de metro wordt doorgetrokken van Isolatorweg naar Centraal Station. Met de hervorming van het havengebied zou er ook een nieuw metrostation komen **Amstelspelen**: Met de afronding van IJburg II zal de verbinding met Almere versterkt kunnen worden met een metrolijn

1. De vereiste infrastructuur met betrekking tot dataverkeer voor het perscentrum zijn een generiek probleem en groter bij de IJ-Spelen en de Dutch Delta Games, dan de Amstelspelen, omdat in de RAI behoefte is aan dergelijke infrastructuur
Bron: OHS DHV/Must; A.T.Kearney gesprekken met gemeentelijke medewerkers ruimtelijke ordening Amsterdam

Overzicht van behoefte, bestemming en mate van realisatie voor Big Five en infrastructuur

1. **Meerwaarde – Ruimte** (Rotterdam)

	Rotterdam
Olympisch Dorp	Een drijvend dorp staat al gepland in de structuurvisie Stadshavens. Het betreft de transformatie van te verlaten haven terreinen. De start voor de realisatie van deze woningen staat nu gepland vanaf 2025. Een deel van de woningen zou verscheept kunnen worden
Olympisch Stadion	Het nieuwe stadion is hard nodig omdat de oude economisch niet langer rendeert. De plannen hiervoor lopen al en zijn beschreven in de Structuurvisie Stadionpark. De bouw wordt door private partijen gefinancierd. Upgrade tot Olympisch stadion door bouwen tijdelijke capaciteit
Perscentrum[1]	Perscentrum wordt nieuw maar tijdelijk
Basketbalhal	Onbekend
Zwembad	Er zijn momenteel geen plannen voor een nieuw zwembad in het Stadionpark gebied. Er is wel behoefte aan een grootschalige sportaccommodatie zoals een 50 meter bad in Rotterdam Zuid
Infrastructuur	De Zuidtangent (doortrekken metro tussen Zuidplein en Kralingse zoom via Stadionpark): is wenselijk voor Rotterdam vanwege de hoge meerwaarde voor Rotterdam: Zuid wordt aangesloten op de rest van Rotterdam en Randstad, maar financiering is nog niet geregeld. De Zuidtangent zou de verbinding naar het Oosten en het Westen kunnen versoepelen. Voor de Spelen zouden vooral de verbindingen naar het Noorden en het Zuiden geïntensiveerd moeten worden. Dit kan door het uitbreiden van het Stedenbaanstation Stadionpark tot een (tijdelijk) station voor de HSL, die reeds over dit traject rijdt.

1. De vereiste infrastructuur met betrekking tot dataverkeer voor het perscentrum zijn een generiek probleem en groter bij de IJ-Spelen en de Dutch Delta Games, dan de Amstelspelen, omdat in de RAI behoefte is aan dergelijke infrastructuur
Bron: A.T.Kearney gesprekken met gemeentelijke medewerkers ruimtelijke ordening Rotterdam

De Amstelspelen en de Dutch Delta Games maken meer gebruik van al lopende gemeentelijke plannen dan de IJ-Spelen

1. Meerwaarde – Ruimte

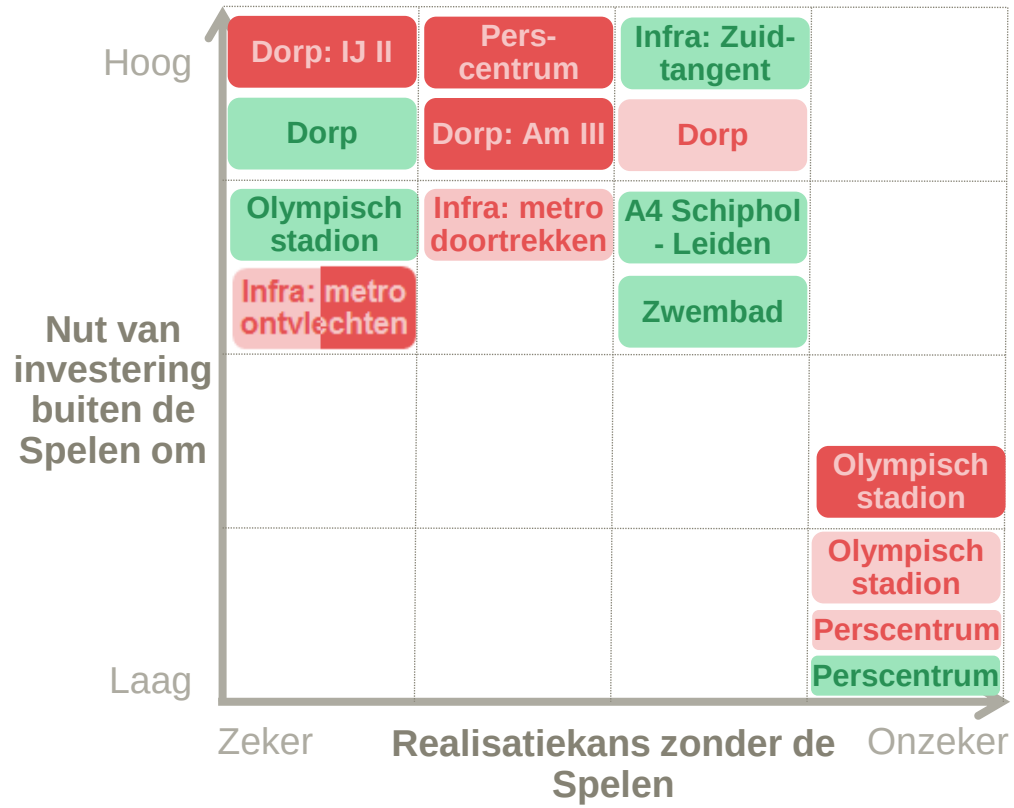

IJ-Spelen

Amstel-Spelen

Onbekend:

- Zwembad (Amsterdam)
- Basketbalhal (beide steden)

Grafiek geeft geen indicatie van grootte investering

Bron: A.T.Kearney diepte-interviews met gemeentelijke medewerkers ruimtelijke ordening Amsterdam en Rotterdam

De toename van toerisme en economische bedrijvigheid door de OS kan in Amsterdam een groter absoluut effect voor NL hebben

2. Meerwaarde – Economie (1/3)

	Amsterdam	Rotterdam
+	**Businesscase** VMKB Saldo gemonetariseerde effecten, netto contante waarde 2020[1]: • -€1.8 mld bij IJ-spelen • -€1.5 mld (Amstel III), -€1.1 mld (IJburg II) bij Amstelspelen Totale investeringskosten Big Five OHS[2]: • €3.6 mld bij IJ-spelen • €4.0 mld (Amstel III), €2.6 mld (IJburg II) bij Amstelspelen Restwaarde grond Olympisch Dorp: • €216 mln bij IJ-Spelen, €189 mln bij Amstelspelen Benodigde investeringskosten structurele maatregelen[3]: • €0.1 mld Amsterdam heeft de laagste kosten voor infrastructuur **Strategie** • Impuls sport en leisure knooppunt Arena (Amstelspelen) • Duurzame, compacte stad aan het water met transformatie havenfront (IJ-Spelen)	**Businesscase** VMKB Saldo gemonetariseerde effecten, netto contante waarde 2020[1]: • -€1.2 mld bij Dutch Delta Games met gedeeltelijk drijvend dorp Totale investeringskosten Big Five OHS[2]: • -€2.8 mld bij Dutch Delta Games met gedeeltelijk drijvend dorp in Maashaven Restwaarde grond Olympisch Dorp: • €135 mln Benodigde investeringskosten structurele maatregelen[3]: • €1.9 mld **Strategie** • Een etalage bieden aan de deltatechnologie en het watermanagement • Nederland is gebaat bij een sterke Randstad met een krachtige Noordvleugel en krachtige Zuidvleugel

De economische meerwaarde in absolute waarden is leidend voor de evaluatie

1. Inclusief niet stad-onderscheidende kosten zoals veiligheid, organisatie overheid en bestedingsimpuls toeristen. Exclusief Olympische effecten
2. Prijspeil 1-1-2011, exclusief BTW
3. Noodzakelijke voorwaarde voor organisatie van de Spelen, maar lossen tegelijk een toekomstig knelpunt op.

Bron: OHS DHV/Must p. 14; VMKB Rebel/ARUP p. 15, A.T. Kearney diepte-interviews wetenschap (N = 13)

De toename van toerisme en economische bedrijvigheid door de OS kan in Amsterdam een groter absoluut effect voor NL hebben

2. Meerwaarde – Economie (2/3)

	Amsterdam	Rotterdam
+	55% van de wetenschappers verwacht dat Amsterdam de hoogste economische meerwaarde genereert: **Toerisme** • Op het gebied van toerisme is Amsterdam het beste geëquipeerd qua voorzieningen (infrastructuur, hotels en bezienswaardigheden) om toeristen in de jaren voor en na de Spelen te ontvangen en te faciliteren • Momenteel trekt Amsterdam al bijna tien keer zoveel overnachtingen als Rotterdam; ook de bestedingen per gast liggen in Amsterdam bijna 30% hoger[1]. De verwachting is dat toeristen langer in Amsterdam dan in Rotterdam zullen verblijven **Bedrijvigheid** • De Spelen zullen in Amsterdam meer structurele werkgelegenheid opleveren: – Amsterdam heeft de meeste sectoren (financieel, zakelijke dienstverlening, ICT, toerisme, creatieve dienstverlening) die met het buitenland (Londen, Parijs) kunnen concurreren en profiteren van de zichtbaarheid van de Spelen – De Olympische Spelen zetten Amsterdam als vestigingsplaats voor hoofdkantoren en hoog opgeleid personeel op de kaart	25% van de wetenschappers verwacht dat Rotterdam de hoogste economische meerwaarde genereert: **Toerisme** • Rotterdam zal waarschijnlijk de grootste procentuele stijging in het aantal toeristen ervaren • Ook bij keuze voor Rotterdam, zullen toeristen waarschijnlijk Amsterdam bezoeken voor, tijdens of na de Spelen **Bedrijvigheid** • De Rotterdamse haven is de grootste van Europa en kan profiteren van de verhoogde zichtbaarheid van Rotterdam • Rotterdam zal relatief de grootste stijging van internationale bekendheid ervaren

1. Dienst onderzoek en Statistiek Rotterdam , Centrum voor Onderzoek en Statistiek Amsterdam. Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen
Bron: diepte-interviews wetenschap (N = 13) en bedrijfsleven (N = 14)

De toename van toerisme en economische bedrijvigheid door de OS kan in Amsterdam een groter absoluut effect voor NL hebben

2. Meerwaarde – Economie (3/3)

	Amsterdam	Rotterdam
+	**Bedrijvigheid (vervolg)** • Bouwsector verwacht hoger rendement vastgoed Amsterdam • Wetenschap geeft voorkeur aan Amstelspelen boven IJ-Spelen: door ontwikkelen i.p.v. nieuw gebied opstarten	• Rotterdam zal in absolute getallen minder toeristen en consumptie als 'Olympisch effect' genereren • Minder bedrijven zullen zich in Rotterdam vestigen
–	• Concurrentie met leisurezone Arenagebied bij IJ-spelen • Amsterdam heeft meer last van een verdringingseffect gedurende het Olympische jaar • IJ-Spelen zijn duur zonder duidelijke meerwaarde boven de Amstelspelen	
0	• 20% van de wetenschappers verwacht geen verschil tussen de economisch meerwaarde die beide steden genereren • Rotterdam zal wellicht meer profiteren vanwege haar achterstandspositie, maar Amsterdam zal meer meerwaarde in absolute zin voor Nederland genereren • De Olympische Spelen zullen voor beide steden resulteren in een impuls voor de metropoolregio en uitwaaieren naar de rest van Nederland • De bouwsector ziet PPS mogelijkheden op het gebied van de ontwikkeling van Big Five en infrastructuur. Zij is het meest geneigd om als risicodragende partner te participeren in de ontwikkeling van het Olympisch Dorp • Gedurende de Olympische Spelen zullen alle mogelijkheden tot overnachting – hotels, huisjesparken en campings - in Nederland – en mogelijk ook in delen van België en West-Duitsland – volledig bezet zijn • De VMKB concludeert dat de verschillende ruimtelijke varianten relatief dicht bij elkaar liggen (zonder rekening te houden met 'Olympische effecten')	

Bron: OHS DHV/Must; VMKB Rebel/ARUP p. 89, A.T. Kearney diepte-interviews wetenschap (N = 13)

Rotterdam lijkt beter in staat de Spelen te gebruiken om sociaal-maatschappelijke problemen aan te pakken

2. Meerwaarde – Sociaal-Maatschappelijk (lokaal niveau)

	Amsterdam	Rotterdam
+	• Positieve uitstraling op de nabijgelegen woonwijken van Amsterdam Zuidoost die een relatief zwakke sociaal-economische positie hebben (Amstelspelen) • Transformatie van leegstaande kantoorruimtes (Amstelspelen, Amstel III) • Ontwikkeling van havengebied (Houthavens) en noordelijke IJ-oevers (Tuindorp bij IJ-Spelen)	• Katalysator en deadline behalen doelstellingen Nationaal Programma Kwaliteitssprong Zuid, waar een grote sociaaleconomische achterstand heerst • Belangrijke impuls aan vitaliteit van Rotterdam en daarmee de vitaliteit van de Zuidvleugel van de Randstad • 65% van de ondervraagde wetenschappers vindt dat Rotterdam het meest kan winnen op sociaal vlak – Op sociaal vlak ligt Rotterdam er minder gunstig voor. Een impuls is daar harder nodig – Rotterdam is beter te vergelijken met het Londense model: de Spelen gebruiken om de grote tweedeling in de stad te bestrijden – Investeringen op sociaal-maatschappelijk gebied zijn het best te beargumenteren met Rotterdam
0	• De Olympische Hoofdstructuur over de bijdrage aan sociale cohesie: “Dit zijn belangrijke gewenste effecten, maar op dit moment valt er nog weinig zinnigs te zeggen over de invloed van de keuze van een bepaalde variant hierop” • De stadskeuze heeft geen invloed op meerwaarde op het gebied van top- en breedtesport • 35% van de wetenschappers ziet geen onderscheid tussen de twee steden in sociaal-maatschappelijke meerwaarde: – Beide steden hebben veel te winnen op dit vlak. Ze hebben beide grote herstructureringsplannen op sociaal-maatschappelijk gebied. Voor beide steden zouden de Spelen een grote impuls opleveren – Beide steden zijn gelijkelijk in staat het Olympisch Plan uit te voeren	

Bron: OHS DHV/Must; A.T. Kearney diepte-interviews wetenschap (N = 13)

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Analyse
  - Uitgangspositie winkans
  - Meerwaarde
  - **Risico's**
  - Draagvlak
- Samenvatting
- Bijlage

Risico’s

Criteria

Uitgangspositie winkans	Meerwaarde	Risico’s	Draagvlak

- Vastgoed
  - Grondbezit
  - Arenagebied
  - RAI
  - PPS
  - Budget
- Infrastructuur
  - Metro
  - Budget
- Protest

Bij het beoordelen van alle risico's wordt rekening gehouden met de mate waarin mitigaties mogelijk zijn

Laagste risico's – Inclusief mitigaties (Uitleg methodologie)

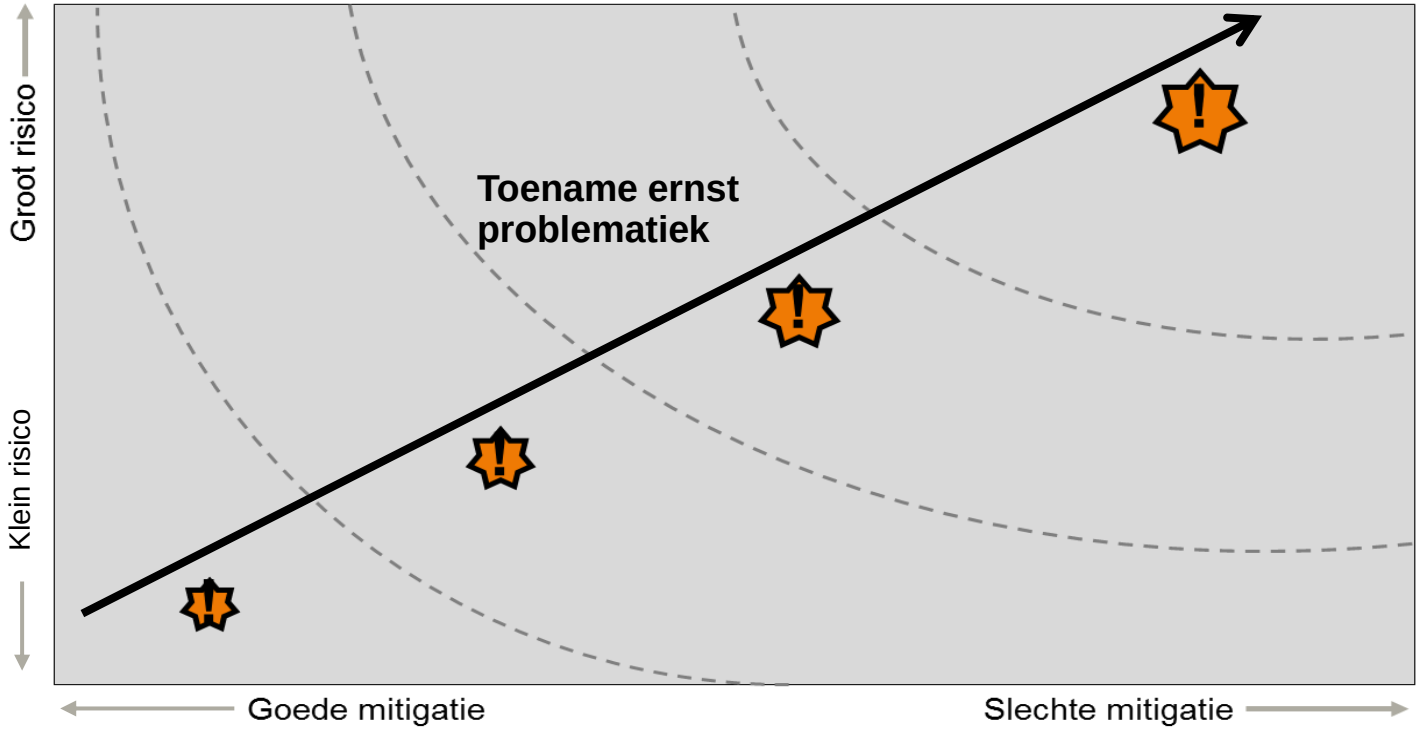

Groot risico met slechte mitigatie

Groot risico met goede mitigatie of klein risico met slechte mitigatie

Klein risico met goede mitigatie

Risico = omvang probleem x kans dat het gebeurt

Mitigatie: in hoeverre is het mogelijk om de omvang of probabiliteit te verminderen

De risico's hebben invloed op het halen van de deadline, het budget of de winkans

De risico's zijn opgedeeld in de categorieën vastgoed, infrastructuur en protest

De Amstelspelen lijken de meeste risico's te kennen, de IJ-spelen kennen het grootste risico met betrekking tot vastgoed

Laagste risico - Vastgoed

	Risico	Mitigatie
Convenant	Bedrijven[1] in het havengebied hebben met Amsterdam afgesproken de komende 15 jaar geen afwijkende plannen te maken en de komende 20 jaar geen afwijkende plannen feitelijk tot uitvoer te brengen. De **IJ-Spelen** zijn een afwijking. Openbreken door onteigening is een kostbare weg met risico op vertraging vanwege juridische procedures	Minnelijk onderhandelen en een win/win situatie creëren zou enkele jaren eerder moeten starten en is een dure optie i.v.m. aantrekkelijk alternatief met mogelijk bodemsanering, onteigening of subsidie
Amstel III	Amsterdam hanteert een passief grondbeleid ten aanzien van de mogelijk locatie van het Olympisch Dorp bij de **Amstelspelen**, wat nu een gemengde bedrijven- en kantoren locatie is. Een aaneengesloten gebied van 10 – 20 hectare is hiervoor vereist, voordat de Spelen gegund worden	Amsterdam zou de transformatie naar woningen, hotels en voorzieningen moeten versnellen d.m.v. een een actief grondbeleid; crisis maakt verwerven goedkoper dan begroot
IJburg II	IJburg II zou een mogelijke locatie van het Olympische Dorp bij de **Amstelspelen** zijn. Het opspuiten van dit eiland ligt stil en de vergunning verloopt eind 2014	Verlengen vergunning is haalbaar en sowieso noodzakelijk; geen risico
Arenagebied	De locatie van de Big Five bij de **Amstelspelen** ligt grotendeels in de gemeente Ouder-Amstel, die een alternatieve ruimtelijke inrichting nastreeft en in het verleden de bouw van de Arena bemoeilijkte. Dutch Delta Games en IJ-Spelen liggen geheel binnen gemeentegrenzen	Ouder-Amstel betrekken bij plannen; dit zal gebeuren zodra het aan de orde is. Een rijks-inpassingsplan kan de impasse ook doorbreken
RAI	De RAI zou met 60,000 m² tot 150,000 m² moeten worden uitgebreid om het perscentrum van de **Amstelspelen** te kunnen huisvesten. Horizontale uitbreidingsmogelijkheden zijn beperkt	Verticale uitbreidingsmogelijkheden; benutten middenterrein; tijdelijke overbouwing Boerenwetering; aanvullende locatie zoeken

1. Eggerding, Cargill, IGMA en ICL Fertilizers; overeenstemming in november 2008, ondertekening in januari 2009
Bron: Stresstest p. 3-5, 31-35; OHS DHV/Must; interview DHV

Rotterdam lijkt meer risico's met betrekking tot infrastructuur te hebben; de kans op protestacties lijkt groter in Amsterdam

Laagste risico – Infrastructuur en Protest

	Risico	Mitigatie
PPS	Alle risico's en uitgaven komen voor rekening van de (rijks)overheid; publiek-private samenwerking komt niet van de grond. Bouwsector geeft voorkeur aan **Amsterdam** omdat de Rotterdamse woningmarkt economisch minder aantrekkelijk is. **Rotterdam** is wel meer samenwerkingsgericht	Amsterdam is bereid om samenwerking met bedrijfsleven via PPS vorm te geven. Rotterdamse woningmarkt zal komende 10 jaar niet fundamenteel veranderen t.o.v. Amsterdam. Interesse PPS door Rotterdam gepeild en positief bevonden
Metro	Zorgen dat lijnen van metronet **Amsterdam** niet dezelfde infrastructuur gebruiken (ontvlechting), beveiliging wordt aangepast en nieuwe voertuigen / voorzieningen worden gerealiseerd; grootste risico is bekostiging	Tijdig beginnen over nut en noodzaak van deze verbindingen, ook zonder de Spelen, en het vinden van bekostiging
Stedelijk OV	**Dutch Delta Games**: budget nodig om een verbinding tussen Stadionpark en Kralingse Zoom te maken. **IJ-Spelen:** budget nodig om de metro door te trekken naar de Isolatorweg	Tijdig beginnen over nut en noodzaak van deze verbindingen, ook zonder de Spelen, en het vinden van bekostiging
A4	Capaciteitsverruiming A4 Schiphol en De Hoek-Zoeterwoude-Dorp ten behoeve van de **Dutch Delta Games**; dit is nog geen initiatief project dus budget is nog niet gereserveerd	Pogen traject hoger op de agenda van de rijksoverheid te brengen
Stadionpark	Besluit bouw het nieuwe stadion wordt uitgesteld of afgeblazen waardoor deze tijdens de Olympische Spelen niet als Olympisch stadion kan worden gebruikt	Onderzoeken of Kuip tijdelijk kan worden getransformeert tot Olympisch stadion of volledig opnemen als Olympische investering
Protest[1]	80% van de wetenschappers noemde de kans op protest uit samenleving als een van de grootste risico's. Daarvan zei 90% dat het risico groter is voor Amsterdam; meer hogeropgeleiden en een kritischere opinievorming	Bezwaren serieus nemen; eigen bevolking zoveel mogelijk ontlasten; doorlooptijden conservatief inschatten

1) Risico op protest en een hoog draagvlak kunnen samen gaan en zijn afzonderlijk van elkaar onderzocht
Bron: Stresstest p. 3-5, 31-35; OHS DHV/Must, interview DHV; A.T. Kearney diepte-interviews wetenschap (N = 13)

Bij het beoordelen van alle risico's wordt rekening gehouden met de mate waarin mitigaties mogelijk zijn

Laagste risico's – Inclusief mitigaties

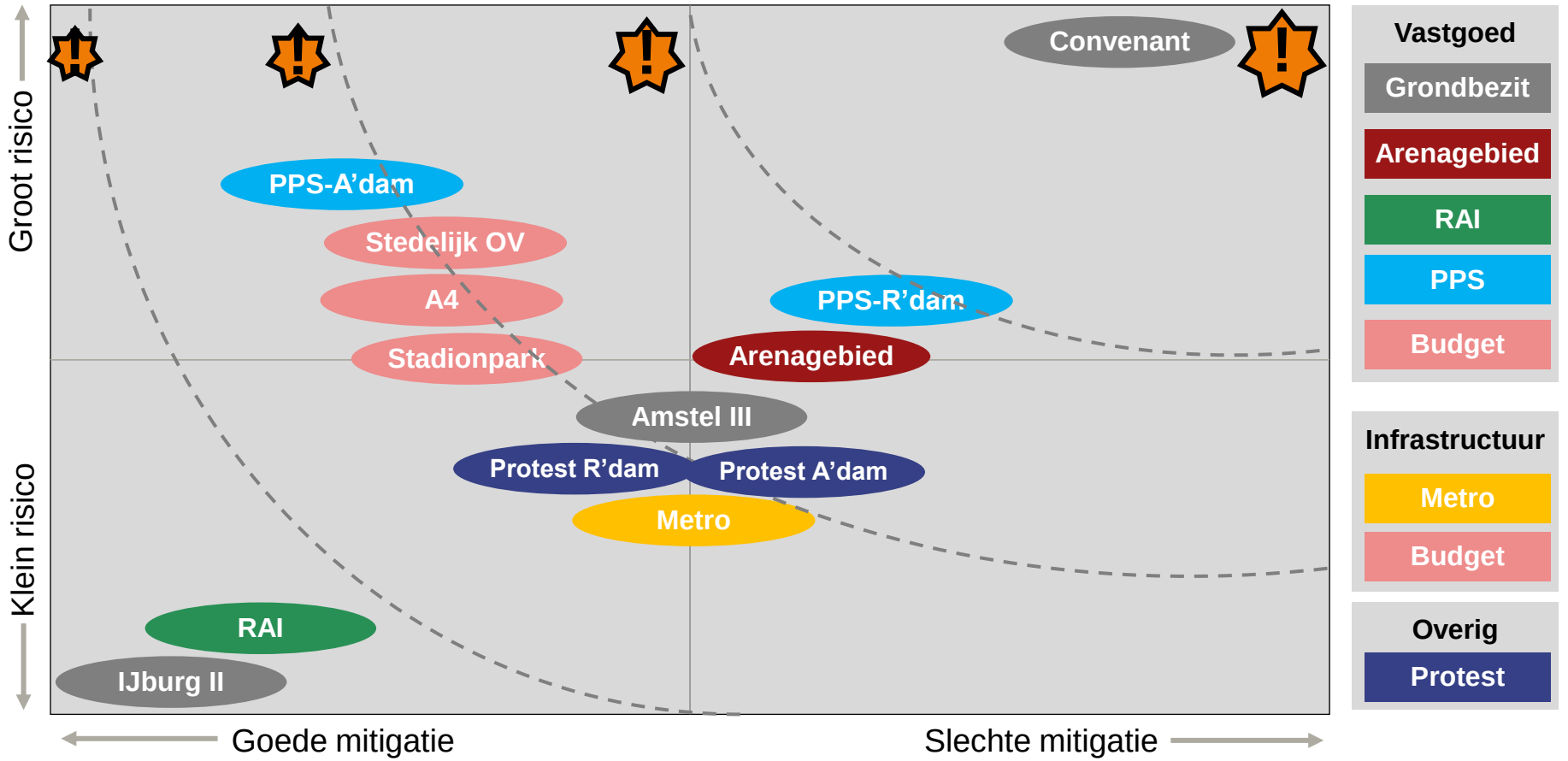

Bij het beoordelen van alle risico's wordt rekening gehouden met de mate waarin mitigaties mogelijk zijn

Laagste risico's – Overwegingen

IJ-Spelen

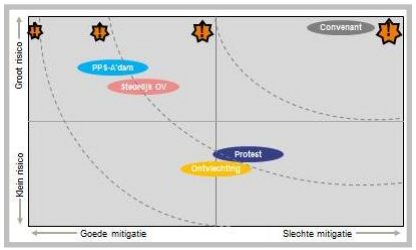

Amstelspelen

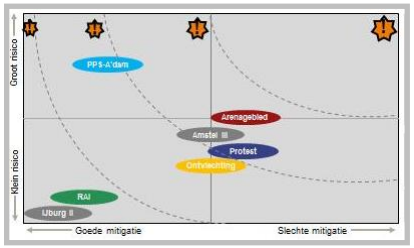

Dutch Delta Games

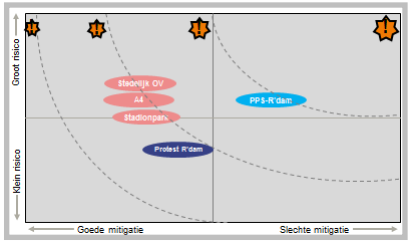

Vastgoed

- IJ-Spelen kent het grootste risico (convenant bedrijven)
- Amstelspelen kent de meeste risico's, maar deze hebben over het algemeen goede mitigatie maatregelen
  - De variant Amstel III is risicovoller dan de variant IJburg II
- In Rotterdam hebben de risico's betrekking op woningmarkt en financiering
  - Zowel tijdige financiering (het nieuwe stadion) als investeringsbereidheid met private partijen (woningmarkt)

Infrastructuur

- Amstelspelen kent risico met betrekking tot het metronetwerk
- Zowel IJ-Spelen als Dutch Delta Games zullen moeten investeren in hoogwaardige OV voorzieningen
- Rotterdam zal ook bekostiging capaciteitsverruiming A4 Schiphol-De Hoek Zoeterwoude moeten veiligstellen

Protestacties

- 'Non-believers' zullen er sowieso zijn en onmogelijk te overtuigen
  - Meer in karakter / bevolkingsopbouw Amsterdam dan Rotterdam

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Analyse
  - Uitgangspositie winkans
  - Meerwaarde
  - Risico's
  - **Draagvlak**
- Samenvatting
- Bijlage

Draagvlak

Criteria

Uitgangspositie winkans	Meerwaarde	Risico's	Draagvlak

- Bevolking
- Bedrijfsleven

Amsterdam heeft de meeste steun onder de bevolking als naamgevende stad

1. Draagvlak – Bevolking

Voorkeur voor de gaststad voor de Olympische Spelen 2028 onder de Nederlandse, Amsterdamse en Rotterdamse bevolking in 2011[1]:

Nederlanders

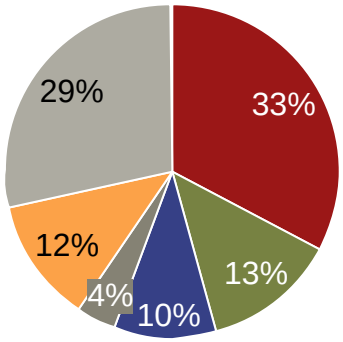

Amsterdammers

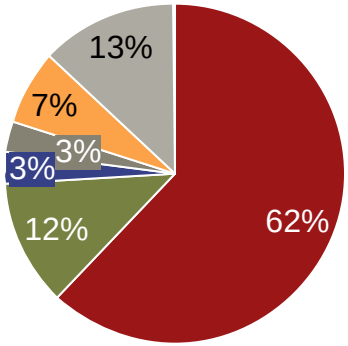

Rotterdammers

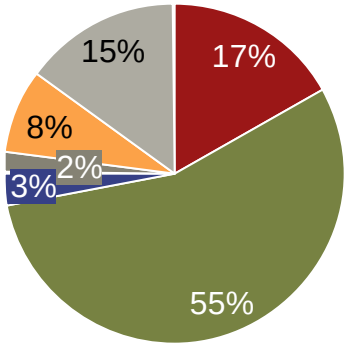

- 33% van de Nederlanders heeft een voorkeur voor Amsterdam, 13% voor Rotterdam, op de voet gevolgd door Utrecht met 10%
- Meer Amsterdammers dan Rotterdammers geven de voorkeur aan hun eigen stad
  - Namelijk 62% van de Amsterdammers en 55% van de Rotterdammers
- Meer Rotterdammers geven de voorkeur aan Amsterdam, dan Amsterdammers aan Rotterdam
  - Namelijk 12% van Amsterdammers en 17% van Rotterdammers geeft voorkeur aan de partnerstad

1. Aan welke Nederlandse stad geeft u de voorkeur als gaststad voor de Olympische Spelen 2028?
Bron: Draagvlakmeting Olympische Spelen 2028 1-meting, Mulier Instituut, januari 2012. Tijdens de 0-meting is geen onderscheid gemaakt tussen Amsterdamse en Rotterdamse bevolking. De mening onder de Nederlandse bevolking in 2010 was nagenoeg gelijk aan die van 2011

Bedrijven steunen Amsterdam als naamgevende stad omdat Amsterdam op dit moment het visitekaartje van Nederland is

2. Draagvlak – Bedrijfsleven

	Amsterdam	Rotterdam
+	• Bijna alle bedrijven steunen Amsterdam: – Bedrijven zien zich in het buitenland liever vertegenwoordigt Amsterdam is de logische vertegenwoordiger – Amsterdam is de hoofdstad en heeft een uitgesproken en voornamelijk positief imago – Voor het aanbieden van tickets aan relaties is Amsterdam een populairdere keuze onder sponsoren. Ook voor toeristen is het interessanter • Het omvangrijke aantal economische dragers in Amsterdam is een voordeel voor private partijen in PPS	• Bedrijven die al in Rotterdam aanwezig zijn kunnen er belang bij hebben om Rotterdam als wereldhaven nog meer op de kaart te zetten; ze zijn daarom geïnteresseerd in sponsoring • Bedrijven geven aan dat Rotterdam waarschijnlijk bekender is onder het bedrijfsleven dan onder toeristen
–	• Men verwacht dat de kans groter is bij Amsterdam dat de organisatie zich zal versmallen tot de gemeente	• Bedrijfsleven verwacht dat Rotterdam op de kaart zetten als ‘entertainment’ stad en de Spelen winnen een te grote opgave is
o	• Bedrijven maken geen onderscheid qua sponsoring tussen Amsterdam en Rotterdam, nadat een van beide steden de Spelen zou hebben gewonnen. Sponsoring zal vooral komen van bedrijven in consumentengoederen • Bereidheid tot sponsoren of samenwerken is hoger indien: – Er sprake is van een geloofwaardig bid en het ontbreken van ‘politieke ruis’. – Het thema goed doorwrocht is, zodat ook de aandeelhouder / werknemer / klant kan worden overtuigd dat het zinvol is om de Spelen te sponsoren; men moet er trots op zijn – De naamstad er in slaagt een ‘Nederlands’ bid te maken. Deze moet goed zijn voor de toekomst van Nederland • Bedrijven zijn verbaasd dat de stedenkeuze niet intern is gemaakt • Sponsoring (in de vorm van natura) voor 2016 komt alleen tot stand als het voor de bedrijven iets oplevert	

Bron: A.T. Kearney diepte-interviews bedrijfsleven (N = 18); Publiek Private Spelen Nirov / Deloitte; Interview Deloitte

ATKearney

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Analyse
- Samenvatting
  - **Conclusies per criterium**
  - SWOT Amsterdam en Rotterdam
  - Algemene aanbevelingen
- Bijlage

ATKearney

Op het criterium “uitgangspositie winkans” scoort Amsterdam veel beter

Uitgangspositie winkans

- Bij ‘uitgangspositie winkans’ is gekeken naar de gepercipieerde winkans, de visies, het (sport)profiel, historische toewijzing van Zomerspelen en de IOC richtlijnen
- Amsterdam heeft een veel betere uitgangspositie om het bid voor de Olympische Spelen van 2028 voor Nederland te winnen:
  - ✖ Amsterdam heeft volgens internationale sportwereld, bevolking, bedrijfsleven en wetenschap een veel betere uitgangspositie om een Nederlands bid te winnen
  - De huidige visie van Rotterdam wordt veel beter ontvangen door internationale sportwereld, bedrijfsleven en wetenschap
  - Rotterdam heeft een sterker nationaal profiel als sportstad
  - ✖ Volgens de internationale sportwereld heeft Amsterdam een veel sterker sportprofiel
  - ✖ Internationaal heeft Amsterdam een veel sterker profiel op het gebied van imago, voorzieningen, toerisme en economie
  - ✖ Historisch worden hoofdsteden twee keer zo vaak gekozen als naamgevende stad voor Zomerspelen; de uitzonderingen op deze regel lijken niet op te gaan voor Rotterdam
  - ✖ Amsterdam voldoet momenteel beter aan de huidige IOC richtlijn met betrekking tot hotelcapaciteit in het hogere segment

Op het criterium “meerwaarde” ontstaat geen eenduidig beeld

Meerwaarde

- Het criterium ‘meerwaarde’ is verdeeld over 3 subcriteria: ruimtelijke, economische en sociaal-maatschappelijke meerwaarde
- Uit de analyses met betrekking tot meerwaarde komt geen eenduidig beeld naar voren van welke stad de grootste meerwaarde levert:

Rotterdam en Amsterdam gebruiken beiden de Olympische Spelen als katalysator om bestaande ruimtelijke plannen versneld te realiseren. Veel van de plannen voor de Big Five en benodigde infrastructuur zijn nog onvoldoende uitgewerkt om een nauwkeurige inschatting te kunnen maken van de ruimtelijke meerwaarde

Amsterdam lijkt de Olympische Spelen beter te kunnen benutten om economische meerwaarde voor Nederland te genereren in absolute termen (o.a. verbetering vestigingsklimaat, toename toerisme en afzetbaarheid woningen)

Rotterdam lijkt de Olympische Spelen veel beter te kunnen koppelen aan het oplossen van stedelijke sociaal-maatschappelijke opgaven (o.a. Nationaal Programma kwaliteitssprong Zuid)

Op het criterium “minimalisering van de risico’s” scoort Rotterdam beter

Laagste risico

- Bij de vergelijking van risico’s van beide steden wordt rekening gehouden met mogelijkheden om de risico’s te minimaliseren (“mitigatiemogelijkheden”)
- De risico’s van Amsterdam en Rotterdam liggen op verschillende terreinen:

Rotterdam loopt qua tijd en geld veel minder risico op het gebied van grondverwerving omdat de grond op de gekozen locaties al in bezit is van de gemeente en binnen haar gemeentegrenzen valt

Amsterdam loopt veel minder risico op het gebied van financiering van infrastructuur omdat grotendeels gebruik wordt gemaakt van bestaande of geplande infrastructuur

Rotterdam loopt volgens wetenschappers minder risico op protest bij gemeente politiek en eigen bevolking. De Amsterdamse bevolking is namelijk kritischer

Op het criterium “draagvlak voor de naamgevende stad” scoort Amsterdam veel beter

Draagvlak

- Bij het onderzoeken van draagvlak is onderzocht in welke mate bevolking en bedrijfsleven Amsterdam of Rotterdam steunen als naamgevende stad
- Amsterdam geniet veel meer draagvlak als naamgevende stad voor een Nederlands bid voor de Olympische Spelen van 2028:
  - Het draagvlak onder de Nederlandse bevolking voor Amsterdam als naamgevende stad is momenteel veel hoger
  - Het draagvlak onder het geïnterviewde bedrijfsleven voor Amsterdam als naamgevende stad is momenteel veel hoger. Ze ziet Amsterdam als de natuurlijke vertegenwoordiger van Nederland

Overzicht score steden op subcriteria

Criteria

Uitgangspositie winkans

- Percepties winkans

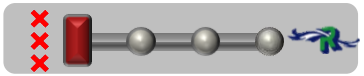

- Visie

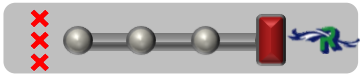

- Profiel sport nationaal

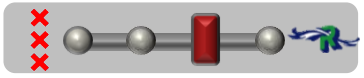

- Profiel sport internationaal

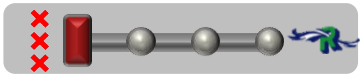

- Profiel algemeen

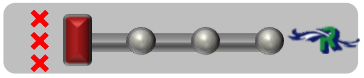

- Analyse Zomerspelen

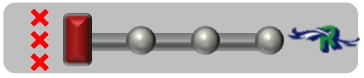

- IOC richtlijnen

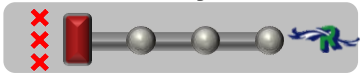

Meerwaarde

- Ruimte

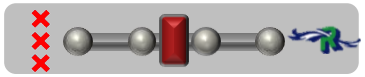

- Economie

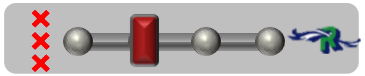

- Sociaal-maatsch.

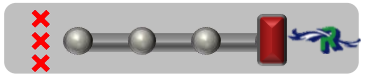

Risico's

- Vastgoed

- Infrastructuur

- Protest

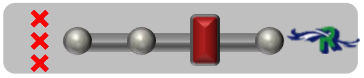

Draagvlak

- Bevolking

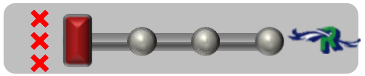

- Bedrijfsleven

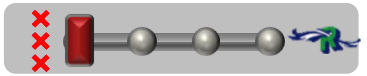

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Analyse
- Samenvatting
  - Conclusies per criterium
  - **SWOT Amsterdam en Rotterdam**
  - Algemene aanbevelingen
- Bijlage

SWOT analyse Amsterdam

Krachten

- Veel hoger gepercipieerde winkans door internationale sportwereld, bevolking, bedrijfsleven en wetenschap
- Internationaal een veel sterker profiel, qua imago, voorzieningen, toerisme, economie en sport
- Historisch worden hoofdsteden veel vaker gekozen als naamgevende stad voor Zomerspelen
- Amsterdam heeft veel meer hotelcapaciteit in het hogere segment
- Lagere infrastructurele investeringen vereist
- Hogere investeringsbereidheid private partijen ondanks minder ervaring met PPS
- Veel hoger draagvlak onder de Nederlandse bevolking en het Nederlandse bedrijfsleven

Zwaktes

- De visie ‘Naar een nieuwe Gouden Eeuw!’ wordt veel minder positief ontvangen
- Nationaal minder sterk profiel als sportstad
- Amsterdam zal een geringere lokale sociaal-maatschappelijke meerwaarde met de Spelen kunnen genereren

Kansen

- Amsterdam zal in absolute zin waarschijnlijk een grotere economische meerwaarde kunnen genereren qua toerisme, bedrijvigheid en betere afzetbaarheid van voorzieningen door verwachte demografische groei
- Consolidering van internationale positie Amsterdam waardoor de concurrentiepositie op gebieden als toerisme en vestigingsklimaat kan verbeteren

Risico’s

- Benodigde grond in bezit van bedrijven of buurgemeente, met mogelijk gevolgen voor de planning of financiën
- Hogere kans op protestacties

SWOT analyse Rotterdam

Krachten

- De visie ‘Dutch Delta Games’ wordt coherent en typisch Nederlands gevonden en veel vaker positief ontvangen
- Nationaal sterker profiel als sportstad
- Ten aanzien van de grond kan Rotterdam tijdig en zonder financieel risico locaties ontwikkelen
- Lagere kans op protestacties

Zwaktes

- Veel lagere gepercipieerde winkans door internationale sportwereld, bevolking, bedrijfsleven en wetenschap
- Internationaal een veel minder sterk profiel, qua imago, voorzieningen, toerisme, economie en sport
- Het profiel van Rotterdam lijkt niet te passen binnen de kenmerken van winnende niet-hoofdsteden voor de Zomerspelen tot nu toe
- Rotterdam heeft veel minder hotelcapaciteit in het hogere segment
- Rotterdam zal in absolute zin waarschijnlijk een lagere economische meerwaarde kunnen genereren

Kansen

- Rotterdam zal een grotere sociaal-maatschappelijke meerwaarde kunnen generen, bijvoorbeeld extra impuls project ‘Nationaal Programma Kwaliteitssprong Zuid’
- Achterstand in uitgangspositie ten opzichte van Amsterdam maakt dat Rotterdam de grootste relatieve vooruitgang kan boeken op terreinen als imago, toerisme en economie

Risico’s

- Hogere infrastructurele investeringen vereist
- Lagere investeringsbereidheid private partijen buiten Rotterdam, ondanks meer ervaring met PPS
- Veel lager draagvlak onder de Nederlandse bevolking en het Nederlandse bedrijfsleven

ATKearney

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Analyse
- Samenvatting
  - Conclusies per criterium
  - SWOT Amsterdam en Rotterdam
  - **Algemene aanbevelingen**
- Bijlage

Een optimaal bid voor NL bundelt de krachten van heel Nederland en past in de visie voor NL

Overige aanbevelingen interviews

- Beide visies kunnen volgens bedrijfsleven, sportwereld en wetenschappers aangescherpt worden
  - Beide visies missen elementen zoals emotie, urgentie, focus, extern perspectief en verbinding met sport
  - De visie moet aangeven hoe de Spelen passen in de transitie naar de gewenste endstate voor Nederland. Dit vraagt om het opstellen van een gedragen, inspirerende en uitdagende lange termijn visie voor NL
  - Tenslotte, moet de visie aangeven wat Nederland te bieden heeft aan de Spelen (showcase transitie, …)
- Vrijwel de gehele sportwereld, bedrijfsleven en wetenschap dringen aan op een snelle keuze
  - De keuze vereenvoudigt communicatie, maakt Olympische ambitie minder politiek en voorkomt onbegrip in de internationale sportwereld en bedrijfsleven
  - Snelle keuze geeft meer tijd voor vervolgstappen: gericht onderzoek, creëren van draagvlak en lobbyen
- Voor sponsoren is de geloofwaardigheid van het bid belangrijk
  - Nederland moet enkel een bid ontwikkelen indien opdrachtgevers oprecht geloven in de Olympische ambitie met betrekking tot het binnenhalen van de Spelen
  - Het bid moet vrij zijn van politieke ruis en een nationale uitstraling hebben
- Ongeacht de naamgevende stad, zouden de Spelen in de gehele Randstad georganiseerd moeten worden
  - Optimaal benutten van bestaande voorzieningen en betrekken van brede bevolking
  - Na keuze stad zou de gekozen stad niet de leiding moeten hebben om versmalling van focus te voorkomen

Bron: A.T. Kearney diepte-interviews Wetenschap (N=13), Sportwereld (N=10), Bedrijfsleven (N=18), Reclamebureaus (N=3)

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Analyse
- Samenvatting
- **Bijlage**
  - **Niet stads-onderscheidende inzichten**
  - Achtergrondinformatie analyses
  - Onderzoeksvoorstel
  - Benadering
  - Bronnen
  - Team
  - Disclaimer

Sportbestuurders dringen aan op een snelle keuze naamstad en identificeren een aantal uitdagingen voor Nederland

1. Uitgangspositie winkans – **Perceptie** (Sportwereld 1/11)

Opmerkingen sportbestuurders

0

Keuze stad

- 90% is voorstander van een snelle stadskeuze vanwege:
  - Langere voorbereidingstijd is noodzakelijk voor optimaal bid (bijvoorbeeld met betrekking tot infrastructurele investeringen); geen draagvlak in Nederland voor 2 of 3 bids
  - Helpt draagvlak en maakt communicatie eenvoudiger
  - Er is nog veel meer (belangrijker) werk te verrichten ter voorbereiding dan keuze stad (leidt aandacht af)
  - Geeft Olympisch Vuur een duidelijk doel
  - Maakt het Olympisch Plan minder politiek
  - Onbegrip over stedenstrijd (gebrek aan afstemming en samenwerking) in buitenland; 'Dutch approach' is vaag
  - Minister of Minister-President zou duidelijkheid moeten verschaffen met betrekking tot keuze stad

Uitdagingen

- Poldermodel belemmert ambitie Nederland omdat niet het beste besluit wordt genomen (Amsterdam), maar het besluit met de minste weerstand (compromis tussen Amsterdam en Rotterdam)
- Imago Nederland in sportwereld is positief door individuele sporters (Van Persie)
- Juridische looptijd is ~10 jaar (zowel planologisch als fiscaal)
- Het ontbreekt aan 1) internationale sportbestuurders die de relaties met de internationale sportwereld versterken en weten wat er gaande is en 2) een goed 'track record' van sportevenementen
- Goede communicatiestrategie waarom Nederland de Spelen wilt organiseren
- Voor venues buiten de naamgevende stad is toestemming van de Executive Board van het IOC nodig, die de Internationale Federaties zullen vragen om advies. Investeren in relaties met de IFs is daarom zeer belangrijk

Bron: NOC*NSF en A.T. Kearney diepte-interviews sportwereld (N = 10)

Zowel stadherkenning, visie en meerwaarde zijn (heel) belangrijk voor een succesvol bid (1/3)

1. Uitgangspositie winkans – **Perceptie** (Sportwereld 2/11)

Belang van stadherkenning tijdens gunning[1]:

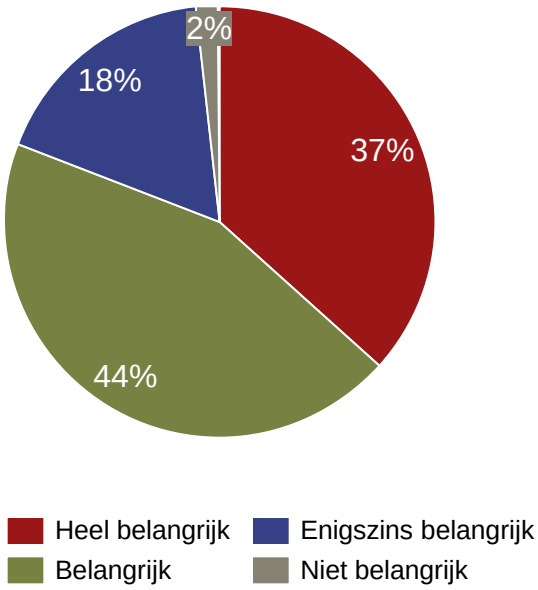

Veel voorkomend motivaties:

- Het belang van naamsbekendheid is in het verleden gebleken
- IOC leden hebben ook persoonlijke voorkeuren, zij worden beïnvloed door de percepties over een stad
- Niemand stemt op steden die ze niet kennen
- IOC kijkt vooral naar herkenning met betrekking tot sport
- Het hebben van een unieke, bekende identiteit is belangrijk

1. Given that all technical requirements have been met, how important is the international brand recognition of Candidate Cities in the IOC decision to award the Summer Olympic Games to a host city?
Bron: TSE enquête i.o.v. A.T. Kearney, 2012

Zowel stadherkenning, visie en meerwaarde zijn (heel) belangrijk voor een succesvol bid (1/3)

1. Uitgangspositie winkans – **Perceptie** (Sportwereld 3/11)

Belang van visie tijdens gunning[1]:

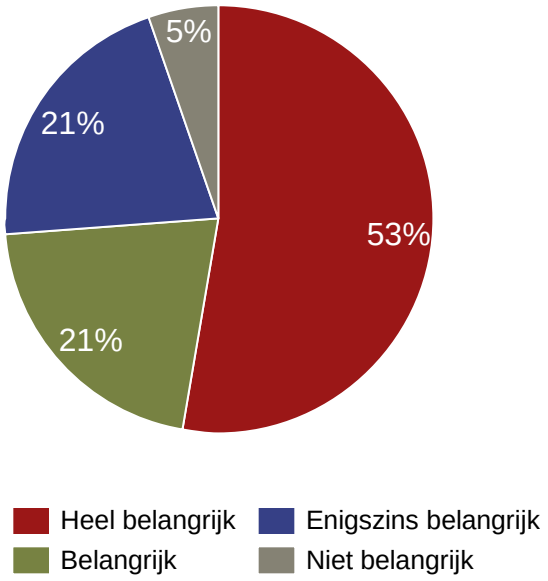

Veel voorkomende motivaties:

- Visies zijn vooral belangrijk als ze gebaseerd zijn op een legacy
- Het is in het verleden gebleken dat de visie doorslaggevend kan zijn (Rio, Londen)
- De visies helpen om bids van elkaar te onderscheiden
- De visie is een belangrijke tegenhanger van de vaak negatieve media-aandacht rondom de kosten

1. Given that all technical requirements have been met, how important is the story of Candidate Cities in the IOC decision to award the Summer Olympic Games to a host city?
Bron: TSE enquête i.o.v. A.T. Kearney, 2012

Zowel stadherkenning, visie en meerwaarde zijn (heel) belangrijk voor een succesvol bid (1/3)

1. Uitgangspositie winkans – **Perceptie** (Sportwereld 4/11)

Belang van meerwaarde tijdens gunning[1]:

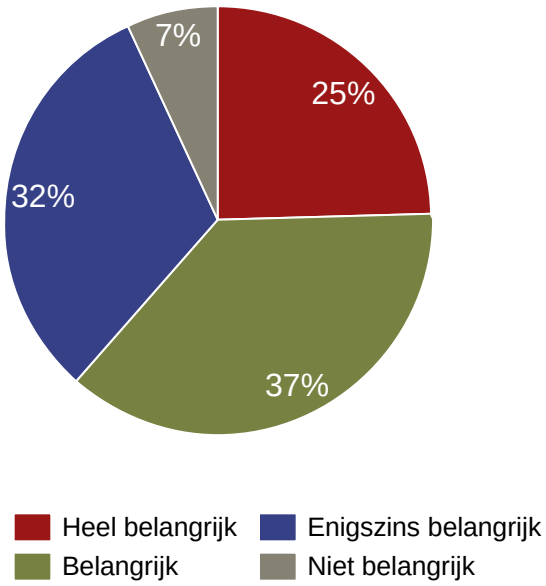

Veel voorkomende motivaties:

- Meerwaarde is belangrijk om de investeringen te rechtvaardigen
- Het is noodzakelijk voor de overheidssteun
- Het verhaal rondom de meerwaarde is belangrijker, dan de meerwaarde zelf
- Meerwaarde wordt gebruikt voor de politieke correctheid, feitelijk wordt er weinig aan gedaan

Welke meerwaarde zou Nederland leveren?

- Beweging tegen de trend van steeds grotere Spelen
- Bewijs dat kleine landen het kunnen organiseren
- Open, tolerante, multiculturele, compacte Spelen
- Rationeel gebruik van geld en middelen
- Weinig tot geen meerwaarde

1. Given that all technical requirements have been met, how important is the legacy of Candidate Cities in the IOC decision to award the Summer Olympic Games to a host city?
Bron: TSE enquête i.o.v. A.T. Kearney, 2012

70% van de ondervraagden vindt het zeer aannemelijk dat de trend van de gunning van de Spelen naar megasteden doorzet

1. Uitgangspositie winkans – **Perceptie** (Sportwereld 5/11)

Verwachting dat het kiezen voor megasteden doorzet[1]:

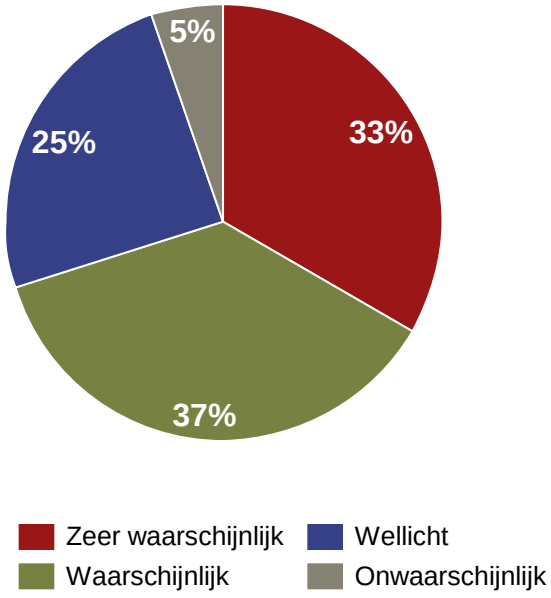

Veel voorkomende motivaties:

- Onvermogen om alle toeschouwers te hosten op het gebied van infrastructuur, hotels en ruimte
- Onvermogen om genoeg budget te krijgen
- Gebruik van faciliteiten na de Spelen is kleiner; de legacy is daarmee minder sterk
- Voorkeur van IOC leden

1. Do you believe that the Summer Olympic Games will continue to be awarded to 'mega-cities' (population over 10 million, such as New York and Paris), rather than 'smaller' cities (1-2 million, such as Brussels, Copenhagen)?
Bron: TSE enquête i.o.v. A.T. Kearney, 2012

Men acht Nederland in staat om grote sportevenementen te organiseren

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Sportwereld 6/11)

Perceptie Nederlands vermogen voor hosten mega events[1]:

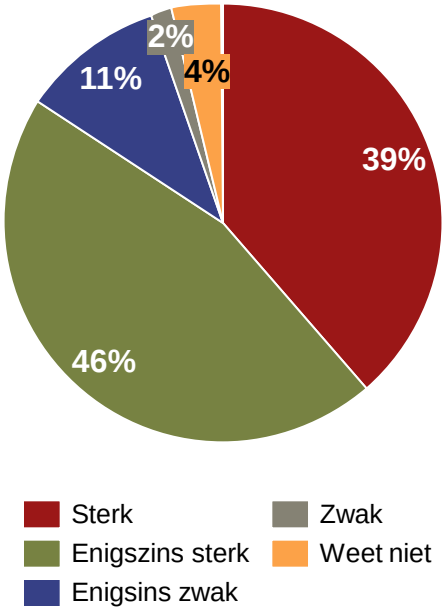

Veel voorkomende motivaties:

Positief:

- Sport is in Nederland goed georganiseerd en vertegenwoordigd
- Nederland heeft met Euro 2000 bewezen dat ze het kan
- Fijne sfeer tijdens evenementen
- Goede infrastructuur

Negatief:

- Weinig recente track record

1. How do you perceive the abilities of Dutch organisers to host major sports events?
Bron: TSE enquête i.o.v. A.T. Kearney, 2012

Bijna 90% van de ondervraagden denkt dat Nederland de Spelen kan organiseren en zou dat ook graag zien gebeuren

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Sportwereld 7/11)

Is Nederland in staat de Spelen te hosten?[1]

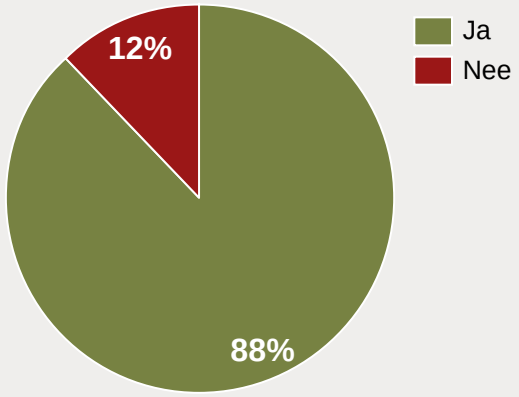

- Ja, maar verspreid over meerdere steden
- Ja, het verleden heeft dat bewezen
- Is de wil er? Moet Nederland het doen?
- Nee, Nederland is te klein, er zouden te grote uitdagingen ontstaan

Zou je de Spelen graag weer in Nederland zien?[2]

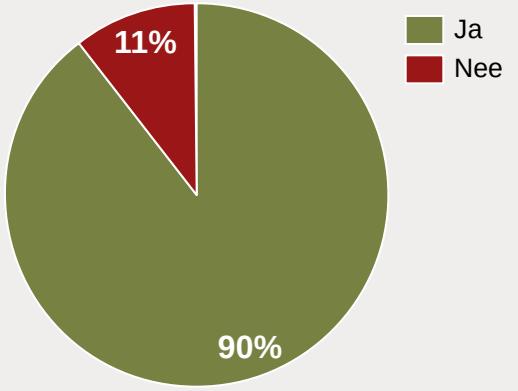

- Leuk land met fijne sfeer en goede sport mindset
- Elk land heeft recht op de Spelen
- Alleen als het een mutli-city / nationaal bid wordt

1. Do you think that the Netherlands is capable of hosting the Summer Olympic Games?
2. The Netherlands hosted the Summer Olympic Games in 1928. Would you like to see the Summer Olympic Games hosted in the Netherlands again one day?
Bron: TSE enquête i.o.v. A.T. Kearney, 2012

De meerderheid denkt dat het organiseren van de Youth Olympic Games (YOG) de kansen van Nederland verhoogt

1. Uitgangspositie winkans – **Perceptie** (Sportwereld 8/11)

Verhoogt het organiseren van de YOG de kansen op de Spelen in Nederland?[1]

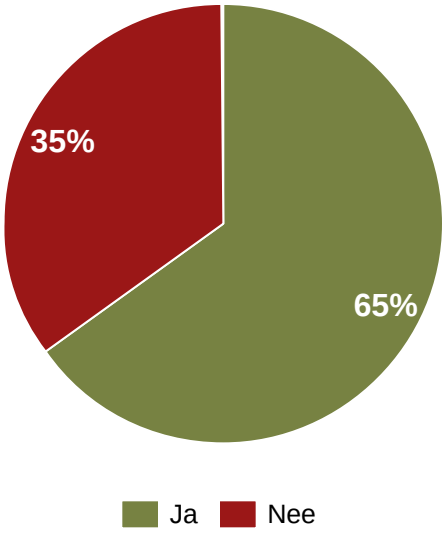

Waarom verhoogt het organiseren van de YOG de kansen op de Spelen in Nederland?[1]

- Showcase / test voor de organisatie van de echte Spelen
- Kans om land te laten zien aan IOC leden en reputatie op te bouwen
- Verhoogt de kans alleen als YOG succesvol is

Waarom verhoogt het organiseren van de YOG de kansen op de Spelen in Nederland niet?[1]

- Het beeld bestaat dat YOG bedoeld is voor steden met een lage winkans voor de echte Spelen
- Als je de YOG krijgt verlaagt het juist je kansen op de Spelen, vanwege de eerlijke allocatie over landen
- De evenementen zijn niet vergelijkbaar

1. Do you think that hosting the 2018 Youth Olympic Games in Rotterdam will increase the chances of the Netherlands (a Dutch city) winning a future bid for the Summer Olympic Games? Please explain
Bron: TSE enquête i.o.v. A.T. Kearney, 2012

Amsterdam is door twee keer zoveel respondenten bezocht als Rotterdam

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Sportwereld 9/11)

Heeft u de volgende Nederlandse steden bezocht[1]:

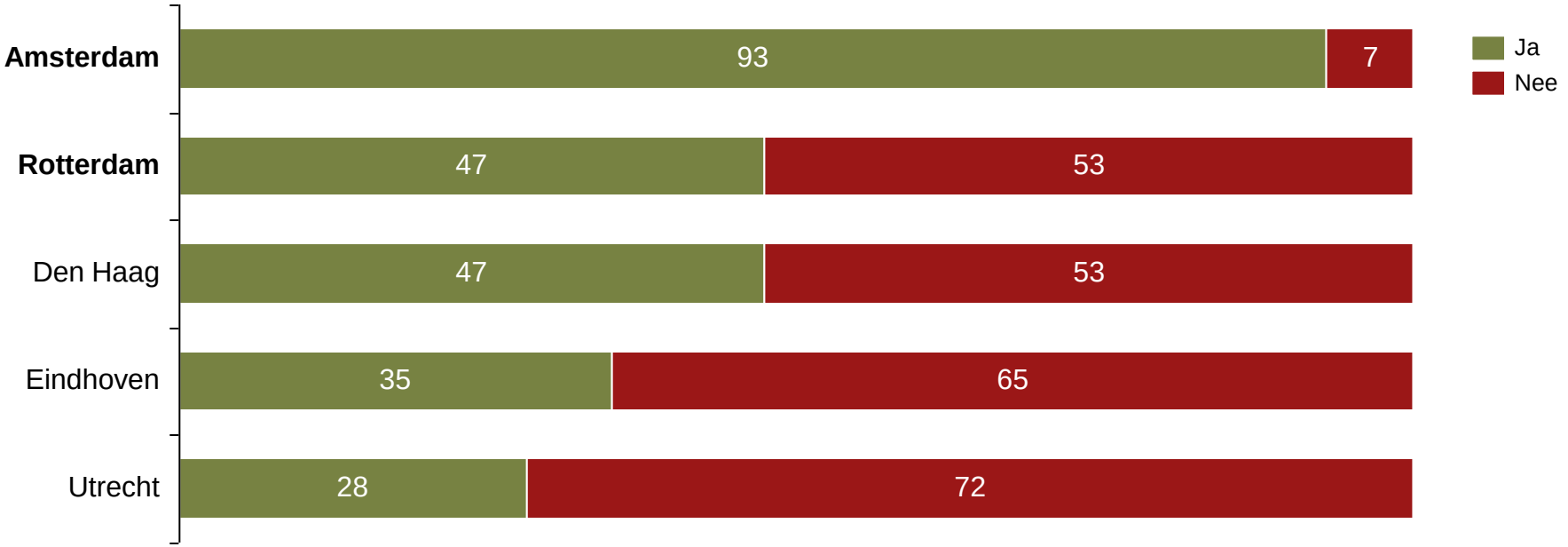

1. Have you ever visited the following cities in the Netherlands?
Bron: TSE enquête i.o.v. A.T. Kearney, 2012

Overheidssteun is gezichtsbepalend voor de sterkte van een bid

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Sportwereld 10/11)

Ranking belangrijkste facetten van Olympisch bid (schaal 1-8)[1]:
(1 is hoogste, 8 is laagste score)

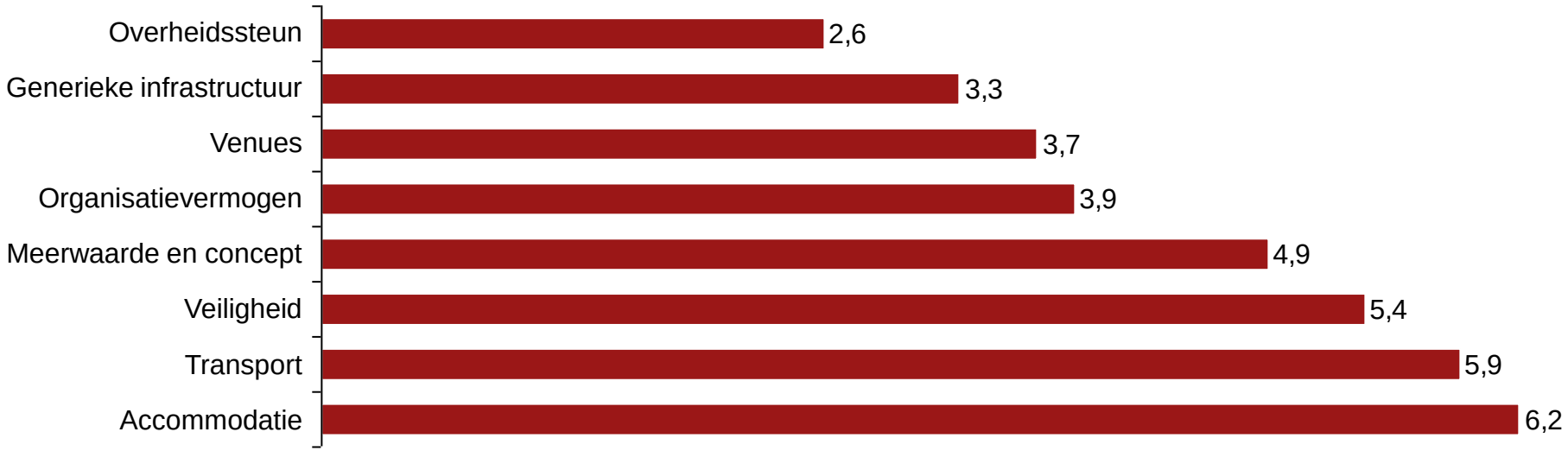

1. Please rank (1-8) the following technical factors in order of importance for a successful bid for the Summer Olympics (1 is most important and 8 is least important):Please notice that you can only use the same number once
Bron: TSE enquête i.o.v. A.T. Kearney, 2012

Er zijn sporten die men zonder (veel) afbreuk van winkans bij een andere stad zou kunnen onderbrengen

1. Uitgangspositie winkans – **Perceptie** (Sportwereld 11/11)

Welke sporten zouden zeker in de gaststad georganiseerd moeten worden[1]:

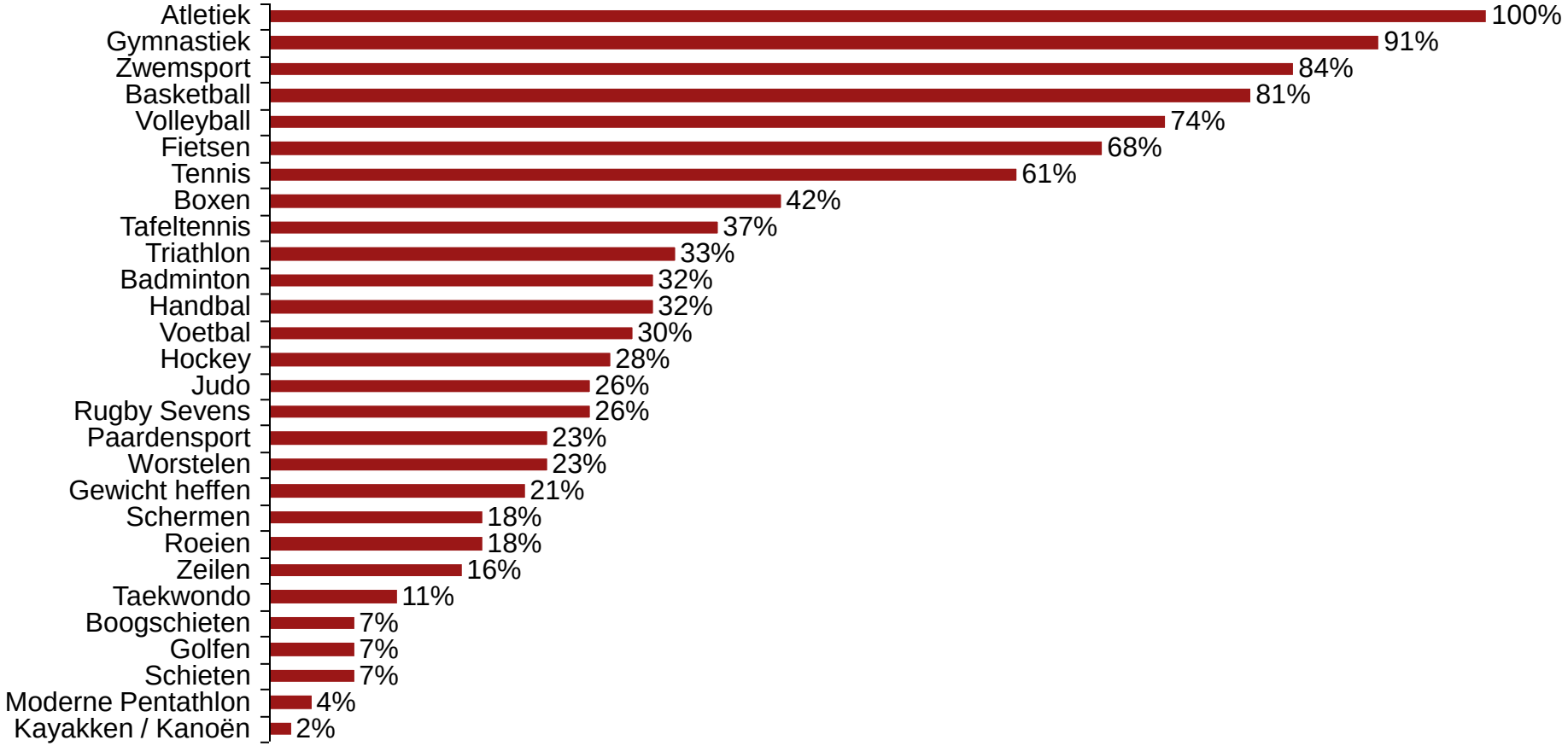

1. Please tick the 10 sports competitions for the Summer Olympic Games that you think should be definitely held in the host city
Bron: TSE enquête i.o.v. A.T. Kearney, 2012

Ook wetenschappers dringen aan op een snelle keuze voor de naamgevende stad

1. Uitgangspositie winkans – Perceptie (Wetenschap)

Overige opmerkingen

Keuze stad

- 90% is voorstander van een snelle stadskeuze:
  - De keuze is al te lang uitgesteld. De heersende aanhoudende onduidelijkheid verlaagt de winkans: het enthousiasme en de energie onder aanhangers ebt langzaam weg, evenals de draagvlak onder de bevolking
  - Hoe sneller je de keuze maakt, hoe sneller je ambassadeurs kunt aanstellen om enthousiasme voor het Nederlands plan onder de bevolking en in het buitenland te creëren
  - De discussie zelf is pijnlijk en niet vruchtbaar. Zodra de keuze is gemaakt kan men zich richten of wat er echt toe doet: het neerzetten van concrete plannen voor de Spelen in Nederland
  - Het idee dat je iets wint door uit te stellen klopt niet
  - Lang uitstellen is kapitaalvernietiging
  - Je moet snel kiezen om te voorkomen dat het een hanengevecht wordt tussen de twee steden. Dat leidt af van de kern: de Spelen naar Nederland halen. Je moet eenheid blijven uitstralen om winkans niet te verkleinen

Bron: A.T. Kearney diepte-interviews wetenschap (N = 13)

ATKearney

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Analyse
- Samenvatting
- **Bijlage**
  - Niet stads-onderscheidende inzichten
  - **Achtergrondinformatie analyses**
  - Onderzoeksvoorstel
  - Benadering
  - Bronnen
  - Team
  - Disclaimer

Rotterdam organiseerde de afgelopen vijf jaar grotere sportevenementen

4. Uitgangspositie winkans – Profiel sport nationaal (Sportevenementen)

Rotterdam

Evenementen
- WK Aerobics 2006
- WK Jiu Jitsu 2006
- EK Tafeltennis Veter. 2007
- WK Skateboarding 2007
- Davis Cup NL – Port 2007
- WK Snowboarden 2007
- WK Trophy Hockey M. 2008
- European Top 12 Tafeltennis Junioren 2009
- EK Volleybal 2009
- WK Judo 2009
- WK Honkbal 2009
- Europ. Hockey League 2010
- Départ Tour de France 2010
- WK Turnen 2010
- EK Korfbal 2010
- WK Tafeltennis 2011
- EK Dressuur 2011
- EK Handbal Vrouwen 2011
- EK Boksen Vrouwen 2011
- WK Squash 2011
- EK Honkbal 2012
- EK Handbal Dames 2012
- WK BMX 2014
- Europ. Univ. Games 2014

Jaarlijkse sportevenementen
- Rabobank Zesdaagse
- ABN AMRO World Tennis Tournament
- ABN AMRO Marathon
- Formule 1 City Racing
- Holland Handbal Toernooi
- CHIO Rotterdam

Grote evenementen
- Zomercarnaval
- Dance Parade
- North Sea Jazz Festival
- Wereld Havendagen
- Dunya Festival
- Internationaal Film Festival Rotterdam
- Nationale Nieuwjaarsnacht
- Internationale Architectuur Biënnale
- Metropolis Music Festival
- Wednesday Night Skate

Amsterdam

Evenementen
- WK finale Dressuur 2006
- WK Rolstoeltennis 2006-2011
- EK Softbal 2007
- EK Turnen 2007
- EK Rugby 2008
- EK Squash 2008
- EK Hockey 2009
- WK Squash 2009
- WK Honkbal 2009
- Start Giro d'Italia 2010
- Grand Prix finale Judo 2011
- Davis Cup Tennis 2012
- EK Badminton 2012
- EK Handboog 2012
- IOC Congres Youth Education Sport 2012
- Finale Europaleague Voetbal 2013
- WK Roeien 2014
- WK Beachvolleybal 2015
- EK Atletiek 2016

Jaarlijkse sportevenementen
- Dam tot Damloop
- Jumping Amsterdam
- Marathon Amsterdam
- Amsterdam Swim Cup
- Koninklijke Holland Beker

Grote evenementen
- Sail
- Koninginnedag
- Gaypride
- Uitmarkt
- Koninklijk huwelijk / troning
- Huldiging Nederlands elftal / Ajax
- Holland Festival
- IDFA
- Grachtenfestival
- Parade
- Amsterdam Dance Event

Bron: documentatie Amsterdam, Rotterdam

Amsterdam heeft meer A1 sportlocaties dan Rotterdam; het aanbod in beide steden is gedeeltelijk complementair

4. Uitgangspositie winkans – Profiel sport nationaal (A1 Sportlocaties)

A1 Sportlocaties

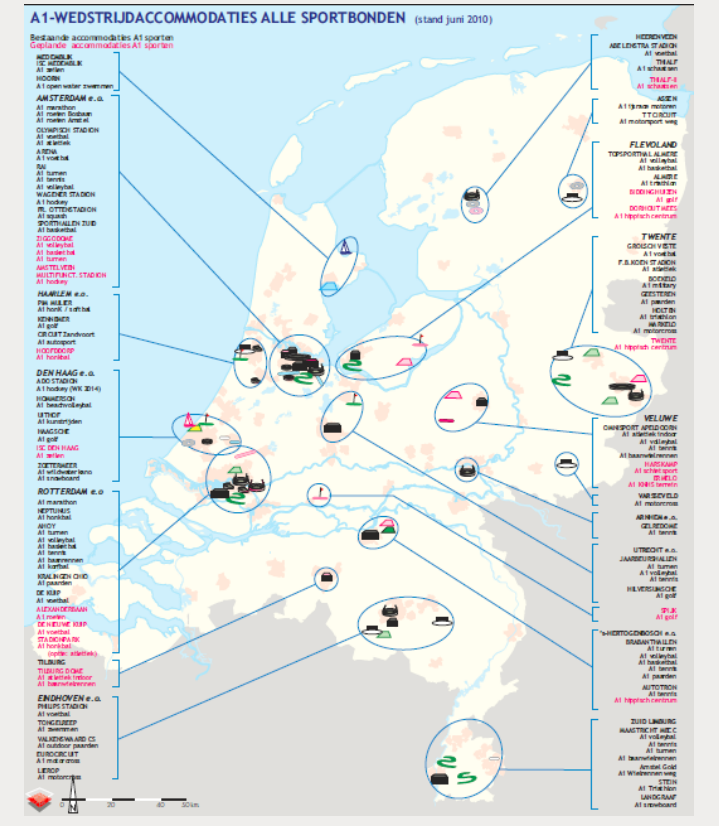

Amsterdam A1 locaties

- Marathon
- Roeien Bosbaan
- Roeien Amstel
- Olympisch Stadion (atletiek, voetbal)
- Arena (voetbal)
- RAI (turnen, tennis, volleybal)
- Wagener Stadion (hockey)
- Ottenstadion (Squash)
- Sporthallen Zuid (basketbal)
- *Ziggodome[1] (volleybal, basketbal, turnen)*
- *Amstelveen[1] (Hockey)*

Rotterdam A1 locaties

- Marathon
- Neptunus (Honkbal)
- Ahoy (turnen, volleybal, basketbal, tennis, baanrennen, korfbal)
- Kralingen CHIO (paarden)
- De Kuip (voetbal)
- *Alexanderbaan[1] (roeien)*
- *Het Nieuwe Stadion[1] (voetbal)*

1. Geplande locatie. Amstelveen hockey zal het Wagener stadion vervangen
Bron: Sportlandkaart p. 9

Alleen Amsterdam heeft een Centrum voor Topsport en Onderwijs; beiden hebben geen Nationaal Training Centrum

4. Uitgangspositie winkans – Profiel sport nationaal (CTO)

CTO's Nederland

Topsporten in het CTO van Amsterdam

- Basketbal
- Roeien
- Zwemmen
- Voetbal
- Volleybal
- Honkbal[1]
- Squash[1]

1. Geen Olympische sport
Bron: Sportlandkaart p. 11

In vergelijking met Olympische steden en de bids voor OS 2020 zijn beide steden klein qua inwonersaantal

5. Uitgangspositie winkans – Analyse Zomerspelen (Inwoneraantal (mln)[1])

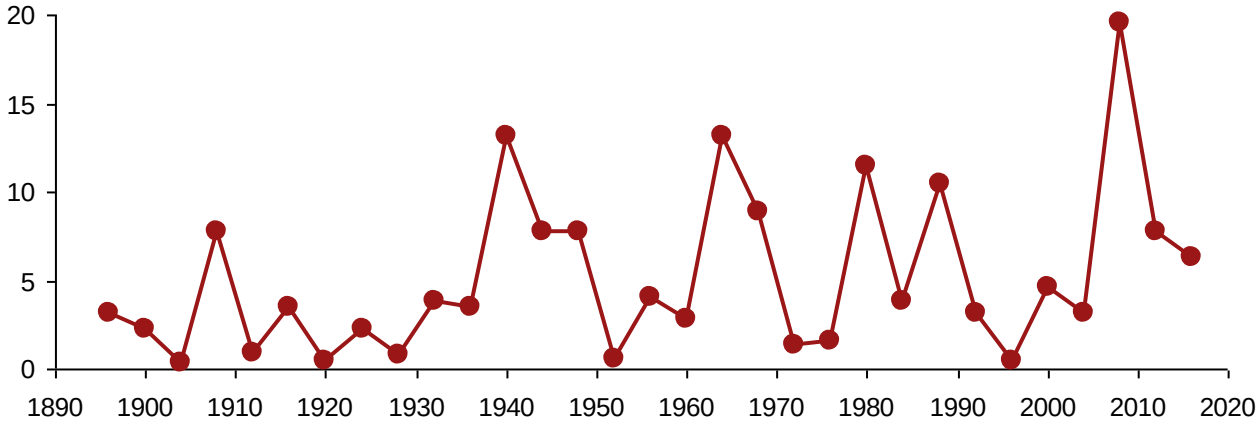

- In de afgelopen 50 jaar is er slechts eenmaal een stad gekozen met minder dan een miljoen inwoners: Atlanta 1996 met 0,4 mln inwoners

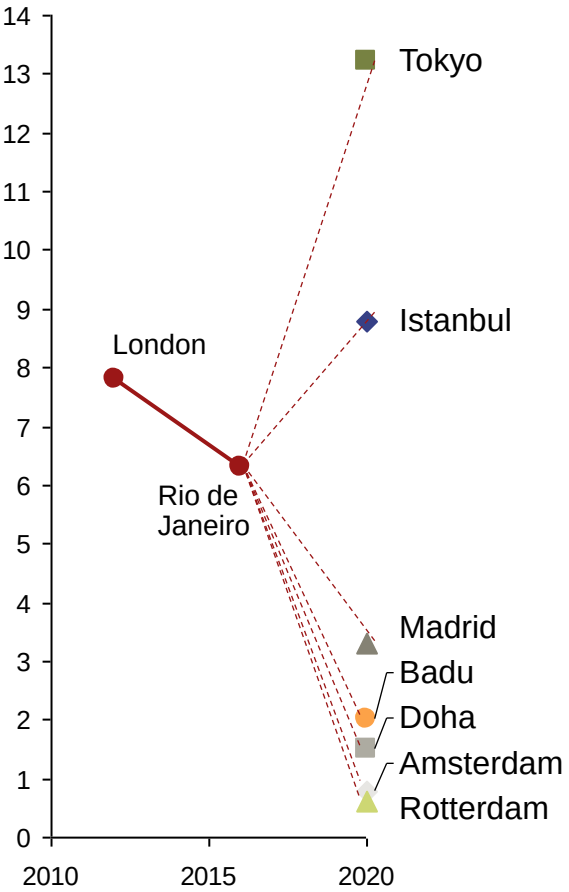

1. Inwoneraantallen via Wikipedia; metropoolregio is consistent niet meegenomen

ATKearney

De afgelopen 120 jaar is in 65% van de gevallen een hoofdstad gekozen (1/2)

5. Uitgangspositie winkans – Analyse Zomerspelen 1896 – 2020 (1/4)

Zomer OS		Land	Stad	Huidig inwoneraantal	
I	1896	Griekenland	Athene	3,1 mln	Hoofdstad
II	1900	Frankrijk	Parijs	2,2 mln	Hoofdstad
III	1904	Verenigde Staten	St. Louis	0,3 mln	Geen hoofdstad, 58e stad qua bevolking, Washington 24e
IV	1908	Verenigd Koninkrijk	London	7,8 mln	Hoofdstad
V	1912	Zweden	Stockholm	0,9 mln	Hoofdstad
VI[1]	1916	Duitsland	Berlijn	3,5 mln	Hoofdstad
VII	1920	België	Antwerpen	0,5 mln	Geen hoofdstad, 1e stad qua bevolking, Brussel 5e
VIII	1924	Frankrijk	Parijs	2,2 mln	Hoofdstad
IX	1928	Nederland	Amsterdam	0,8 mln	Hoofdstad
X	1932	Verenigde Staten	Los Angeles	3,8 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking; Washington 24e
XI	1936	Duitsland	Berlijn	3,5 mln	Hoofdstad
XII[1]	1940	Japan	Tokyo	13,2 mln	Hoofdstad
XIII[1]	1944	Verenigd Koninkrijk	London	7,8 mln	Hoofdstad
XIV	1948	Verenigd Koninkrijk	London	7,8 mln	Hoofdstad
XV	1952	Finland	Helsinki	0,6 mln	Hoofdstad
XVI	1956	Australië	Melbourne	4,1 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking, Canberra 8e
XVII	1960	Italië	Rome	2,8 mln	Hoofdstad
XVIII	1964	Japan	Tokyo	13,2 mln	Hoofdstad
XIX	1968	Mexico	Mexico City	8,9 mln	Hoofdstad
XX	1972	Duitsland	München	1,4 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking[1]; Bonn 0,3 mln
XXI	1976	Canada	Montreal	1,6 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking; Ottawa 4e

1. Geannuleerd in verband met Eerste en Tweede Wereldoorlog. De Spelen van 1940 zijn vervolgens aan Helsinki, Finland gegeven, maar alsnog geannuleerd
Bron: http://en.wikipedia.org/wiki/Summer_Olympic_Games; inwoneraantal via Wikipedia; metropoolregio is consistent niet meegenomen

ATKearney

De afgelopen 120 jaar is in 65% van de gevallen een hoofdstad gekozen (2/2)

5. Uitgangspositie winkans – Analyse Zomerspelen 1896 - 2020 (2/4)

Zomer OS		Land	Stad	Huidig inwoneraantal	Hoofdstad?
XXII	**1980**	Rusland	Moskou	11,5 mln	Hoofdstad
XXIII	**1984**	Verenigde Staten	Los Angeles	3,8 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking, Washington 24e
XXIV	**1988**	Zuid-Korea	Seoul	10,5 mln	Hoofdstad
XXV	**1992**	Spanje	Barcelona	3,2 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking, Madrid 1e
XXVI	**1996**	Verenigde Staten	Atlanta	0,4 mln	Geen hoofdstad, 40e stad qua bevolking, Washington 24e
XXVII	**2000**	Australië	Sydney	4,6 mln	Geen hoofdstad, 1e stad qua bevolking, Canberra 8e
XXVIII	**2004**	Griekenland	Athene	3,1 mln	Hoofdstad
XXIX	**2008**	China	Beijing	19,6 mln	Hoofdstad
XXX	**2012**	Verenigd Koninkrijk	London	7,8 mln	Hoofdstad
XXXI	**2016**	Brazilië	Rio de Janeiro	6,3 mln	Geen hoofdstad, 2e stad qua bevolking, São Paulo 1e
XXXII	***2020***	*Turkey – kandidaat*	*Istanbul*	*8,8 mln*	*Geen hoofdstad, 1e stad qua bevolking, Ankara 2e*
XXXII	***2020***	*Japan – kandidaat*	*Tokyo*	*13,2 mln*	*Hoofdstad*
XXXII	***2020***	*Azerbajian – kandidaat*	*Baku*	*2,0 mln*	*Hoofdstad*
XXXII	***2020***	*Qatar – kandidaat*	*Doha*	*1,5 mln*	*Hoofdstad*
XXXII	***2020***	*Spain – kandidaat*	*Madrid*	*3,3 mln*	*Hoofdstad*

Na 31 selecties is 20 keer de hoofdstad geselecteerd en 11 keer niet

Bron: http://en.wikipedia.org/wiki/Summer_Olympic_Games ; inwoneraantallen via Wikipedia; metropoolregio is consistent niet meegenomen

Bij winst in 2028 zou Nederland tot een selecte groep van landen meer meerdere Olympische Spelen horen

5. Uitgangspositie winkans – Analyse Zomerspelen 1896 - 2020 (3/4)

- Het is eerder regel dan uitzondering dat landen bids verliezen alvorens te winnen
  - Slechts drie landen wisten de afgelopen 15 Zomerspelen zonder eerdere bids te winnen: Rome 1960, München 1972 en Seoul 1988
  - Ook Amsterdam verloor in 1916, 1920 en 1924, alvorens te winnen in 1928 (van Los Angeles)
- Landen verliezen gemiddeld 1 – 2 bids alvorens te winnen
- De bids die men verliest zitten doorgaans 1 of 2 Spelen voor het winnende bid, waardoor ervaring kan worden opgedaan en bij de zittende IOC-leden bekendheid en goodwill kan worden gekweekt
  - Bijv.: Rio (**2016,** 2012, 2004, 2000), Beijing (**2008**, 2000), Athene (**2004**, 1996), Sydney (**2000**, 1996, 1992)
  - Het bid met Amsterdam in 1992 is in 2021 waarschijnlijk vergeten
- Waar Amsterdam / Nederland voor 2028 aanspraak kan maken op '100 jaar na 1928', kan Parijs voor 2024 aanspraak op maken op '100 jaar na 1924' t.b.v. creatie nationaal draagvlak
- Slechts zes landen hebben vaker de Olympische Spelen georganiseerd: Frankrijk, VK, VS, Australië, Duitsland en Griekenland

De lange voorbereidingstijd is nodig om in 1 keer te winnen, daar draagvlak waarschijnlijk onvoldoende is voor een tweede bid

Concept

ATKearney

Landen verliezen doorgaans 1 à 2 bids voordat ze winnen; een zestal landen heeft de Zomerspelen vaker georganiseerd

5. Uitgangspositie winkans – Analyse Zomerspelen 1928 - 2020 (4/4)

	Gaststad	Eerdere bids
2016	Rio de Janeiro	Rio de Janeiro 2012, 2004, 2000
2012	London	Birmingham 1992, Manchester 1996 en 2000
2008	Beijing	Beijing 2000
2004	Athene	Athene 1996
2000	Sydney	Melbourne 1996, Brisbane 1992
1996	Atlanta	1948 – 1980 telkens min. 1 bid van VS (nooit Atlanta)
1992	Barcelona[1]	Madrid 1972
1988	Seoul	Geen
1984	Los Angeles	Los Angeles 1980, 1976, 1956, 1952, 1948, 1928, 1924
1980	Moscow	Moscow 1976
1976	Montreal	Montreal 1972
1972	München	Geen
1968	Mexico City	Mexico City 1960, 1956
1964	Tokyo	Tokyo 1960, 1940
1960	Rome	Geen
1928	Amsterdam	Amsterdam 1924, 1920 en 1916
	Frankrijk	Parijs 1900, Parijs 1924
	Verenigd Koninkrijk	London 1908, London1948
	Verenigde Staten	St. Louis (1904), Los Angeles 1932, Los Angeles 1984, Atlanta 1996
	Griekenland	Athene 1896, Athene 2004
	Australia	Melbourne (1956), Sydney (2000)
	Duitsland	Berlijn (1936), Munchen (1972)

Waar Amsterdam / Nederland voor 2028 aanspraak kan maken op '100 jaar na 1928', kan Parijs voor 2024 aanspraak maken op '100 jaar na 1924'. Dit argument is nationaal aanspreken maar speelt internationaal geen rol: Athene heeft de Spelen van 1996 – 100 jaar de eerste Spelen – ook niet gekregen

1. Toenmalig IOC voorzitter Juan Antonio Samaranch kwam uit Barcelona

Bron: www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Host_city_election.pdf

Bron: www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Host_city_election.pdf

ATKearney

Landen verliezen doorgaans 1 à 2 bids voordat ze winnen; een zestal landen heeft de Zomerspelen vaker georganiseerd

5. Uitgangspositie winkans – Analyse Zomerspelen 1928 - 2020 (4/4)

	Gaststad	Eerdere bids
2016	Rio de Janeiro	Rio de Janeiro 2012, 2004, 2000
2012	London	Birmingham 1992, Manchester 1996 en 2000
2008	Beijing	Beijing 2000
2004	Athene	Athene 1996
2000	Sydney	Melbourne 1996, Brisbane 1992
1996	Atlanta	1948 – 1980 telkens min. 1 bid van VS (nooit Atlanta)
1992	Barcelona	Madrid 1972
1988	Seoul	Geen
1984	Los Angeles	Los Angeles 1980, 1976, 1956, 1952, 1948, 1928, 1924
1980	Moscow	Moscow 1976
1976	Montreal	Montreal 1972
1972	München	Geen
1968	Mexico City	Mexico City 1960, 1956
1964	Tokyo	Tokyo 1960, 1940
1960	Rome	Geen
1928	Amsterdam	Amsterdam 1924, 1920 en 1916
	Frankrijk	Parijs 1900, Parijs 1924
	Verenigd Koninkrijk	London 1908, London1948
	Verenigde Staten	St. Louis (1904), Los Angeles 1932, Los Angeles 1984, Atlanta 1996
	Griekenland	Athene 1896, Athene 2004
	Australia	Melbourne (1956), Sydney (2000)
	Duitsland	Berlijn (1936), Munchen (1972)

Waar Amsterdam / Nederland voor 2028 aanspraak kan maken op '100 jaar na 1928', kan Parijs voor 2024 aanspraak maken op '100 jaar na 1924'. Dit argument is nationaal aansprekend maar speelt internationaal geen rol: Athene heeft de Spelen van 1996 – 100 jaar de eerste Spelen – ook niet gekregen

Bron: www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Host_city_election.pdf

De meeste IOC richtlijnen zijn niet onderscheidend tussen Amsterdam en Rotterdam

6. Uitgangspositie winkans – IOC richtlijnen (1/2)

Full list TBE IOC[1]

Categorie	Inhoud	Onderscheidend vermogen tussen beiden steden op dit moment?
Vision, legacy and communication	Principiële motivatie om de Olympische Spelen te organiseren; voordeel van bid ongeacht de uitkomst; communicatie strategie om Olympische Spelen (inter)nationaal te promoten	Ja, voor visie (onderdeel van winkans) en legacy (meerwaarde)
Overall concept of the Olympic Games	Hoe en waar zijn de elementen van de Olympische Spelen (sport, faciliteiten, cultuur, toorts ceremonie, stadsactiviteiten, etc) geïntegreerd in het Olympisch Plan en hoe past de visie daarbij?	Nee, nog niet bekend
Political and economic climate and structure	Uitleg over politiek en economisch klimaat in Nederland, regio en stad. Evaluatie van de (juridische) verantwoordelijkheden van land regio en stad bij de organisatie van de Spelen	Nee
Legal aspects	Begrijpen en volgen de kandidaatstad, de regio en het land de regels die verbonden zijn aan de organisatie van de Spelen?	Nee
Customs and immigration formalities	Wat zijn de nationale gebruiken en regels omtrent immigratie?	Nee
Environment en meteorology	Generieke milieu, geografische en meteorologische eigenschappen en beleid van stad en omgeving	Nee, niet significant
Finance	Redelijkheid van het financiële plan om de organisatie van de Spelen te ondersteunen; financiële garanties	Nee, nog niet bekend
Marketing	Begrip van de stad over welke complexiteiten verbonden zijn aan de ontwikkeling van een succesvolle OCOG marketing programma	Nee

1. Gebaseerd op '2016 candidate procedure and questionnaire' van het IOC

ATKearney

De meeste IOC richtlijnen zijn niet onderscheidend tussen Amsterdam en Rotterdam

6. Uitgangspositie winkans – IOC richtlijnen (2/2)

Full list TBE IOC[1]

Categorie	Inhoud	Onderscheidend vermogen tussen beiden steden op dit moment?
Sport and venues	Gedetailleerde plannen over sporten en faciliteiten, zoals locaties, roostering, eigenaren van de faciliteiten, etc	Nee, nog niet bekend
Paralympic games	Plannen omtrent de organisatie van de Paralympische Spelen (faciliteiten, transport, accommodaties, financiering, etc)	Nee, nog niet bekend
Olympic Village(s)	Concept, locatie, ontwerp, constructie, financiering, gebruik na de Spelen	Nee
Medical services and doping control	Vermogen om een gezondheidssysteem op te zetten volgens de IOC richtlijnen, zonder dat dit de bestaande zorg negatief beïnvloedt. Ook vermogen om een anti-doping programma op te zetten.	Nee
Security	Beschikt de stad over een infrastructuur om de veiligheid efficiënt en discreet te waarborgen; is de stad veilig genoeg voor de Spelen.	Nee, niet significant
Accommodation	Minimum aantal kamers, locaties en prijzen, minimumverblijf	**Ja**
Transport	Inzicht in het (openbaar) vervoer en netwerk en de specifieke plannen voor de Spelen	**Ja**
Technology	Vermogen om de voor de Spelen benodigde technologie, specifiek op het gebied van telecommunicatie, te bewerkstelligen	Nee
Media operations	Garantie dat de stad de faciliteiten en diensten aan de geaccrediteerde media kan bieden zodat de Spelen volledig gebroadcast worden	Nee

1. Gebaseerd op '2016 candidate procedure and questionnaire' van het IOC

IJ-Spelen

Laagste risico's – Inclusief mitigaties (1/3)

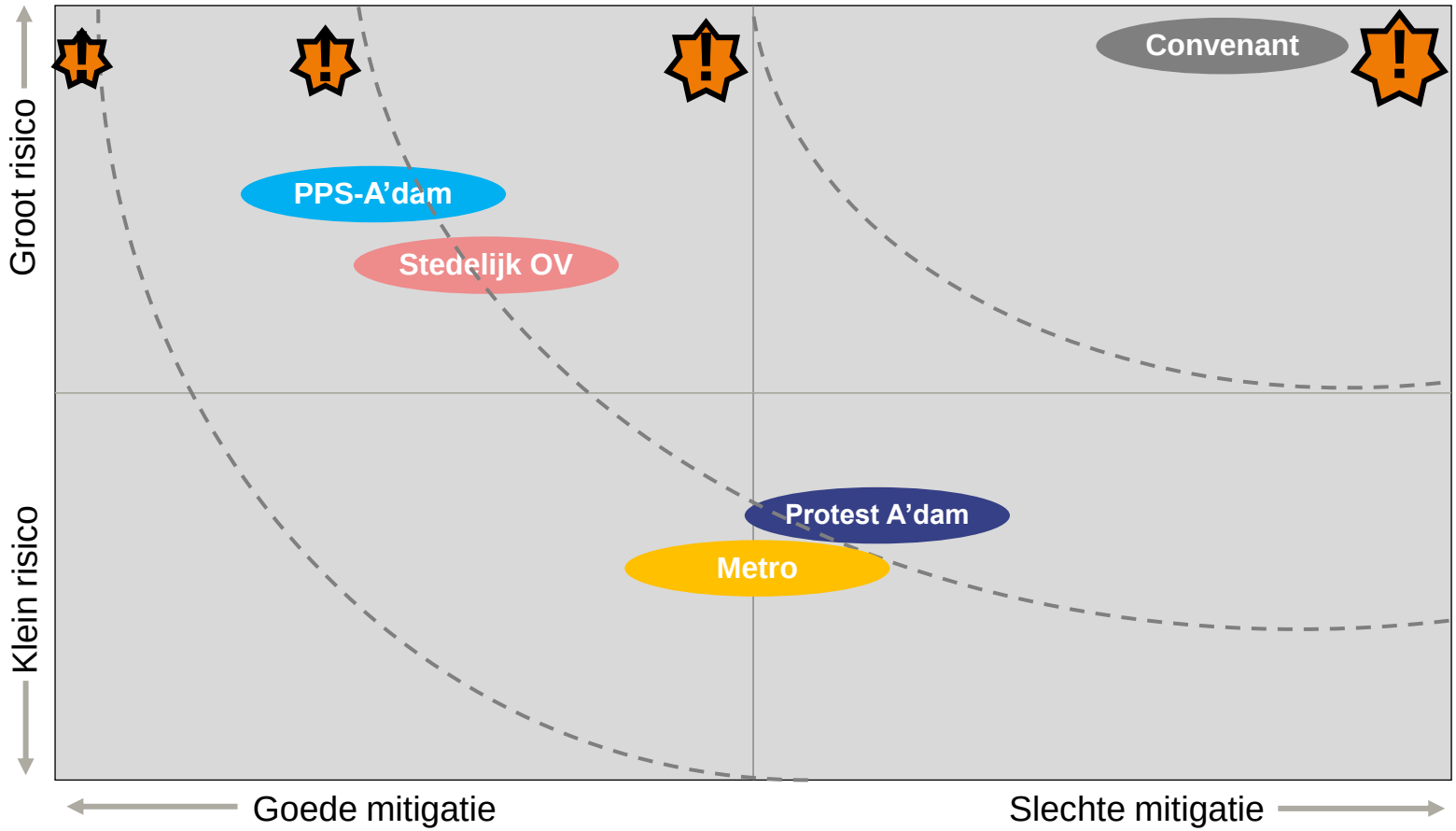

Amstelspelen

Laagste risico's – Inclusief mitigaties (2/3)

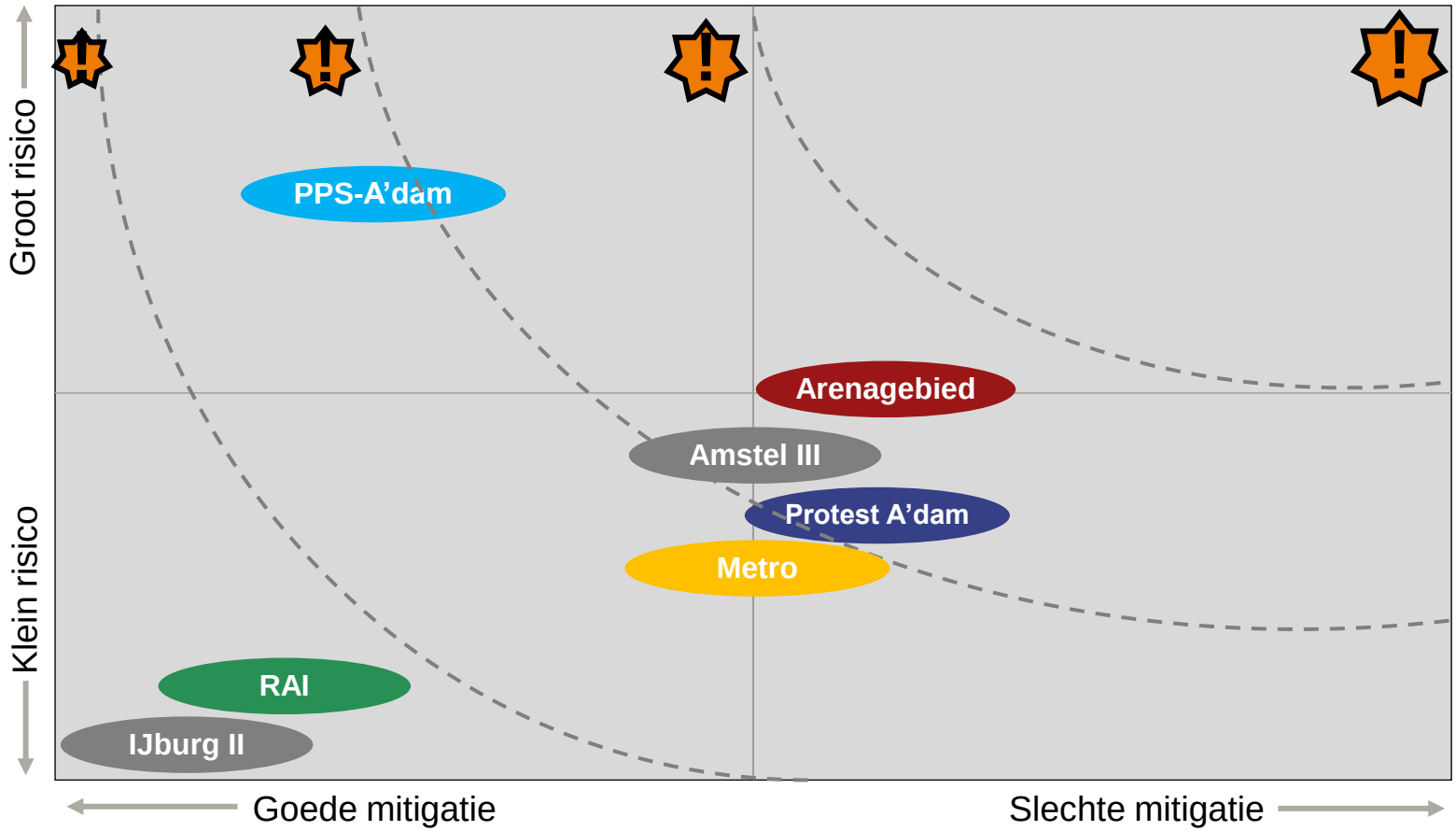

Dutch Delta Games

Laagste risico's – Inclusief mitigaties

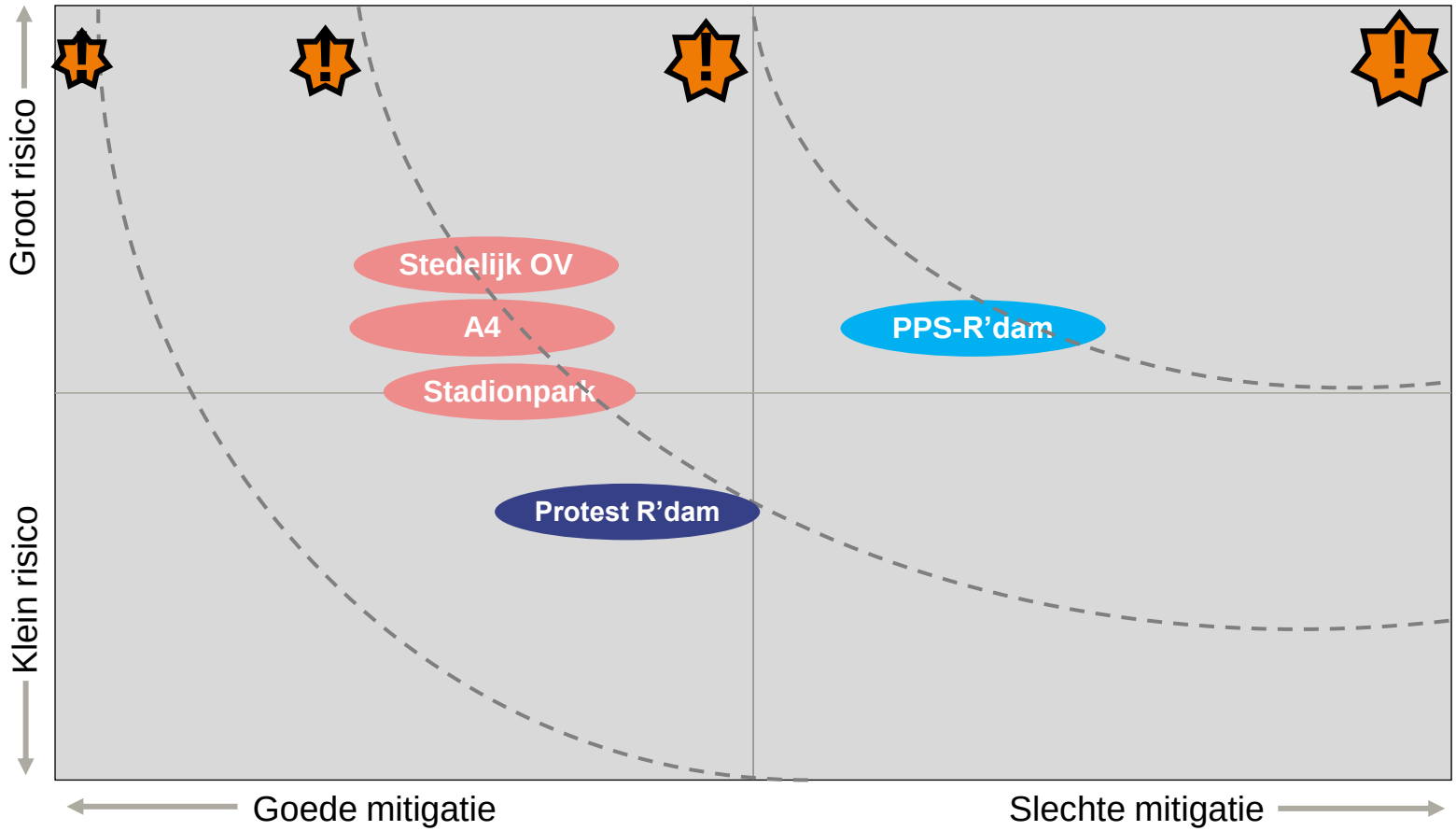

Al voor toewijzing van de Spelen moet worden begonnen met planvoorbereiding

Laagste risico – Tijdslijnen vastgoed

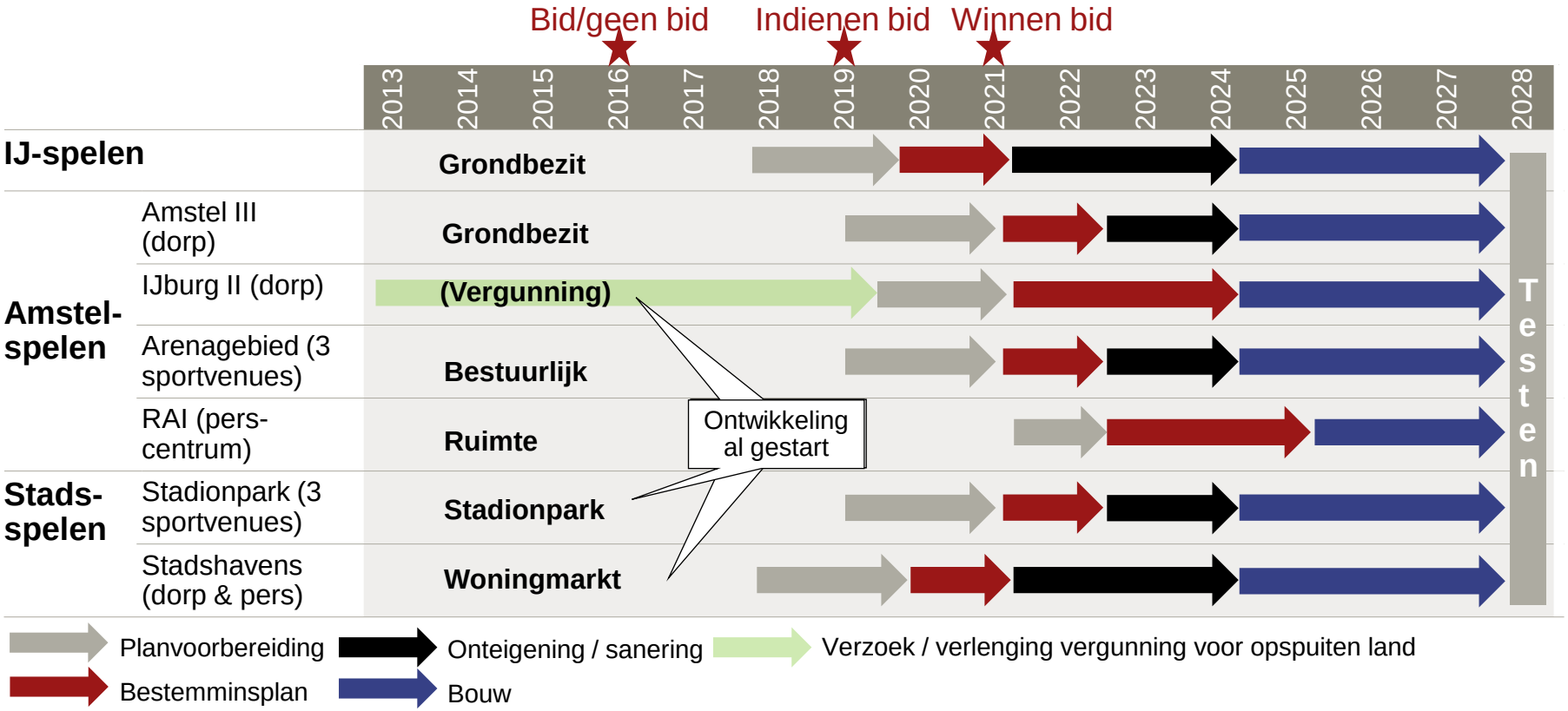

Een snelle stadskeuze maakt vroegere onderhandelingen t.b.v. grond-verwerving mogelijk, waardoor totale kosten aanzienlijk lager kunnen uitvallen

Bron: Stresstest DHV

De tijdslijnen voor infrastructuur zijn langer dan vastgoed omdat bekostiging grotendeels nog niet gewaarborgd is

Laagste risico – Tijdslijnen infrastructuur

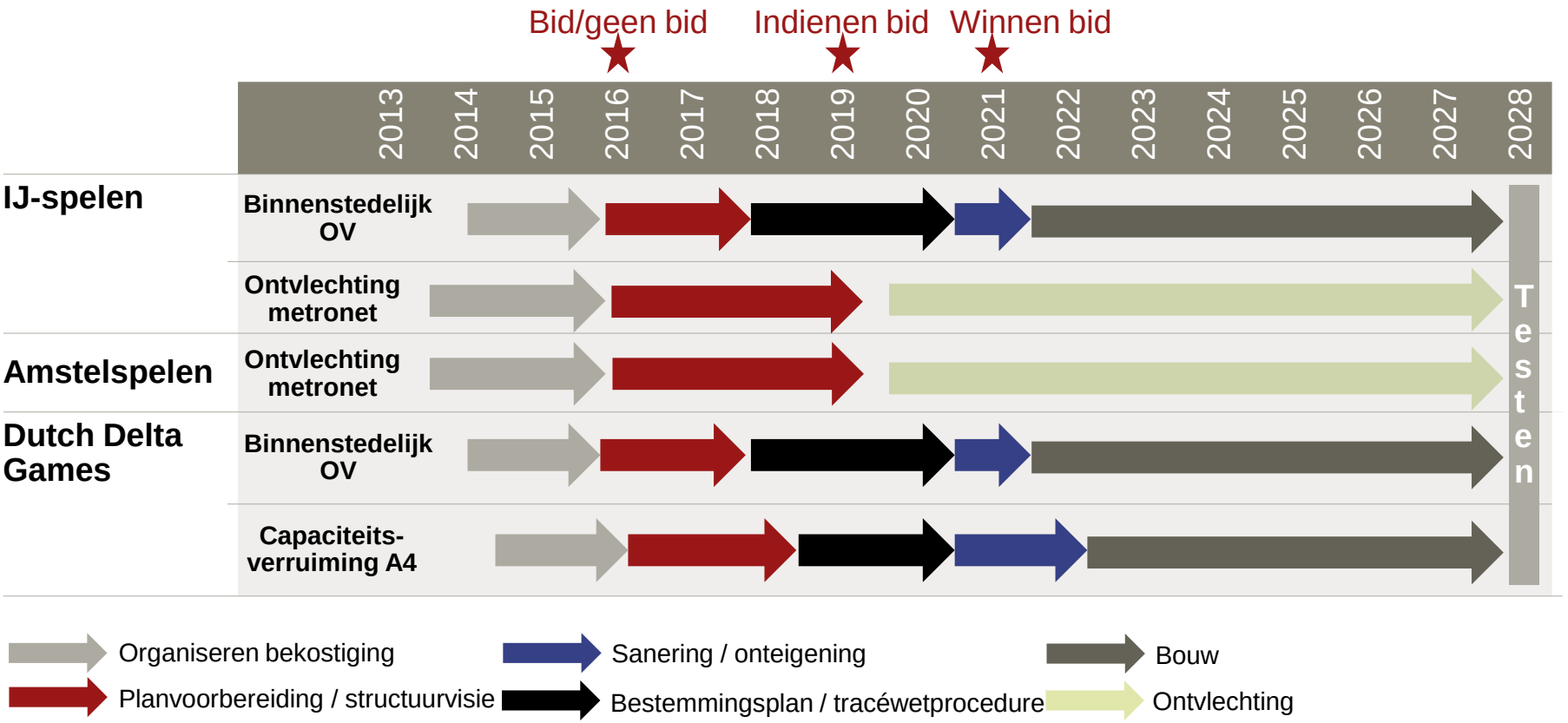

Bron: Stresstest DHV

De wetenschap heeft een aantal risico's geïdentificeerd die niet verder zijn meegenomen in dit onderzoek

Laagste risico's – Wetenschap

Overige risico's
• Het risico van tegenvallende bezoekersaantallen en bezoekersuitgaven gedurende de Olympische Spelen (kleiner in Amsterdam) • Het risico op uitvallen of wegblijven van particuliere investeerders, vanwege het gevaar van nieuwe hotels die leeg staan na de Spelen (kleiner in Amsterdam) • Veiligheidskosten (lager in Rotterdam vanwege de overzichtelijke stadstructuur) • Risico op industriële ongelukken (hoger in Rotterdam vanwege de chemische industrie in het havengebied)

Bron: A.T. Kearney diepte-interviews wetenschap (N = 13)

Inhoudsopgave

- Management samenvatting
- Inleiding
- Evaluatie
- **Bijlage**
  - Niet stads-onderscheidende inzichten
  - Achtergrondinformatie analyses
  - Onderzoeksvoorstel
  - **Benadering**
  - Vergaderingen en bronnen
  - Team
  - Disclaimer

Om besluitvorming te faciliteren hebben we gedurende dit project zoveel mogelijk cruciale missende inzichten opgelost

Draagvlak / Winkans		Meerwaarde		Risico's	
Wat is het draagvlak onder beide steden en Nederland		Welke stadskeuze geeft de grootste meerwaarde voor Nederland?		Wat zijn de risico's per stad?	
Wat is de publieke en private investeringsbereidheid voor beide steden?		Welke sporten zijn door Big Five onlosmakelijk verbonden aan de affiche stad?		Hoe kunnen de risico's geminimaliseerd worden?	
Wat is het internationale draagvlak voor beide steden?		Welke gebieds-ontwikkelingen krijgen stimulans?		Bij welke stad sluiten investeringen het beste aan bij de financiële planning?	
Wat is het imago en profiel van steden in het buitenland?		Welk effect heeft keuze stad op de ruimtelijke ontwikkeling?		Welke onomkeerbare beslissingen moeten worden genomen?	
Welke combinatie stad & thema leidt tot het sterkste bid?		Rendement van investering van één euro voor NL		Welke stad heeft het sterkste organiserende vermogen?	

Aanvang studie → Eindresultaat studie

ATKearney

De ‘IOC influentials’ van TSE zijn mensen uit de sportwereld, media en bedrijfsleven en komen voornamelijk uit Europa

By Category

International Fed	25
Media	19
Commercial	14
Influencers*	42
Total	100

* This category consists of Secretary Generals/Presidents of NOCs, leading sport academics, former IOC directors, special advisors and other key influencers in the industry that do not clearly fall under the first three categories.

By Geography

Europe	59
Asia	10
Americas	19
Africa	8
Oceania	4
Total	100

Response: 57%

De internationale sportbestuurders zijn door NOC*NSF geselecteerd

De bedrijven vormen gezamenlijk een representatieve steekproef van toonaangevende (Nederlandse) multinationals

Selectie bedrijven

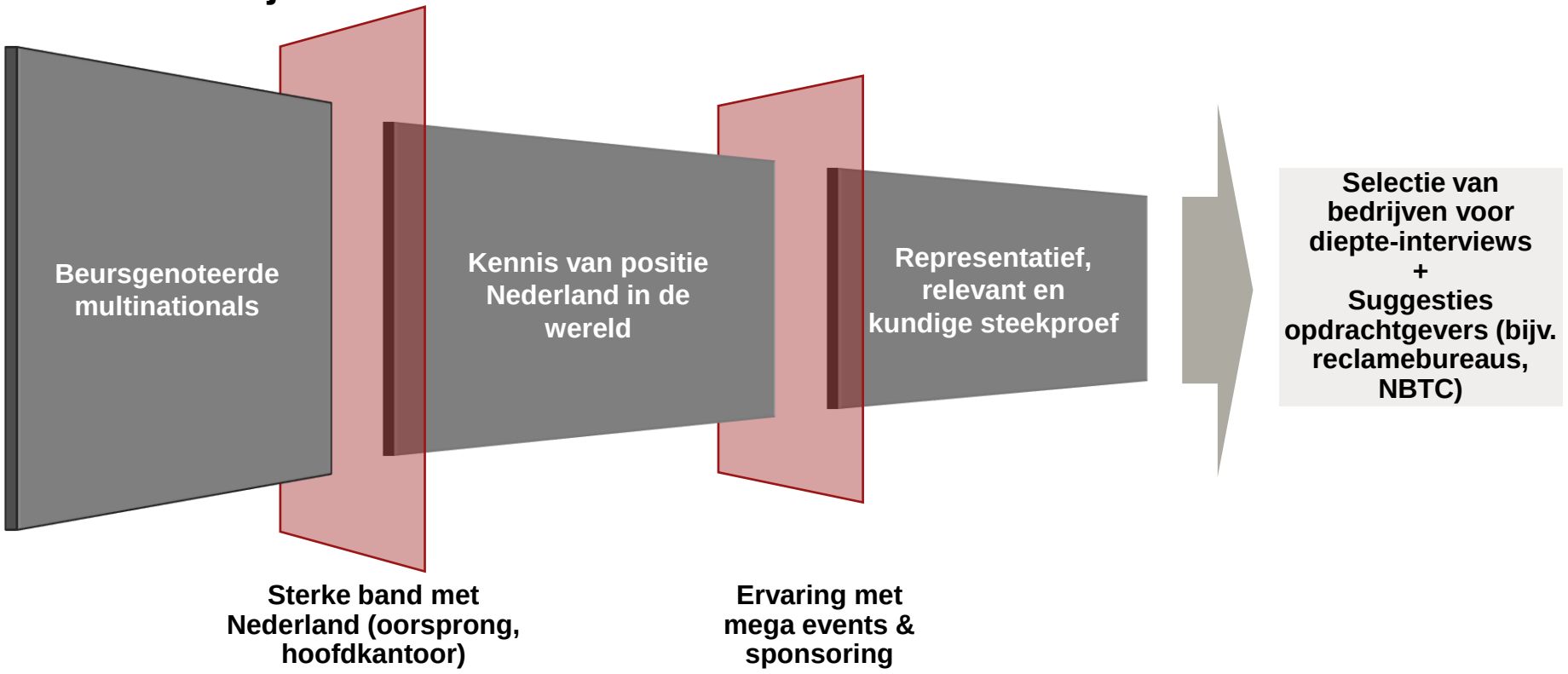

Alle wetenschappers zijn aangedragen door de steden en ministeries

ATKearney

Inhoudsopgave

- Management samenvatting
- Inleiding
- Evaluatie
- **Bijlage**
  - Niet stads-onderscheidende inzichten
  - Achtergrondinformatie analyses
  - Onderzoeksvoorstel
  - Benadering
  - **Vergaderingen en bronnen**
  - Team
  - Disclaimer

Overzicht vergaderingen

Overzicht

Datum	Bijeenkomst	Aanwezigen
16 januari 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
24 januari 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
7 februari 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
14 februari 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
19 februari 2012	Directeurenoverleg	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
21 februari 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
24 februari 2012	Directeurenoverleg	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
28 februari 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
5 maart 2012	Klankbordgroep	Kerngroep + Utrecht, EL&I, NOC*NSF, VNG, MBO raad
6 maart 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
13 maart 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK, NOC*NSF
20 maart 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK, NOC*NSF
27 maart 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
27 maart 2012	Dagelijks Bestuur	Volledig, m.u.v. VWS
30 maart 2012	Directeurenoverleg	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
3 april 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK
10 april 2012	Kerngroep	Amsterdam, Rotterdam, I&M, VWS, OV, ATK

Overzicht leden kerngroep

Overzicht

Leden kerngroep	Opdrachtgevers
Arno van Prooijen	Rotterdam
Wendeline van Lier	Rotterdam
Caroline Rovers	Rotterdam
Henk Stokhof	Amsterdam
Marco Kooiman	Amsterdam
Esther Reith	Amsterdam
Henk Meijer	Ministerie van VWS
Maarten Schallenberg	Ministerie van VWS
Willemieke Hornis	Ministerie van I&M
Daniel de Groot	Ministerie van I&M
Mark Monsma	Olympisch Vuur (procesbegeleiding)
Miran Wiersema (APPM)	Olympisch Vuur (procesbegeleiding)

Bedrijfsleven – Interviews (N=18)

Overzicht (1/2)

	Naam	Bedrijf	Functie
kpn	Eelco Blok	KPN	CEO
Sanoma	Dick Molman	Sanoma	CEO
menzis zorg en inkomen	Roger van Boxtel	Menzis	CEO
FrieslandCampina	Cees 't Hart	FrieslandCampina	CEO
achmea	Willem van Duin	Achmea	CEO
upc	Diederik Karsten	UPC	CEO
NS	Bert Meerstadt Jeroen Hellenberg	NS	CEO Directeur communicatie
PON	Janus Smalbraak	PON	CEO
Ahold	Dick Boer	Ahold	CEO
STAPLES	Rob Peters	Staples Europe	CFO
VolkerWessels	Dietmar Werner	VolkerWessels	Algemeen Directeur Vastgoed

Bedrijfsleven – Interviews (N=18)
Reclamebureaus – Interviews (N=3)

Overzicht (2/2)

	Naam	Bedrijf	Functie
	Harm-Jan van der Pelt	D.E. Master Blenders – Sara Lee	COO
	Thessa Menssen	Havenbedrijf Rotterdam	COO
	Bert van der Els	Heijmans	COO
	Philip de Ridder	Heineken Nederland	Algemeen directeur
	Marcel Peek Rico Luman	ING	Hoofd, onderzoeker; Economisch bureau
	Nanne Bos	Nationale Nederlanden	Directeur Merk & Reputatiemanagement
	Jos Vranken	Nederlands Bureau Toerisme en Congressen	Managing Director
	Diederik Breijer	Universal McCann	CEO
	Marcel Hölscher Alewijn Dekker	Saatchi & Saatchi	Managing Partner Client Service Director
	Daan de Raaf	DDB	Directeur Strategie - brand & business

Sportbestuurders – Interviews (N=10)

Overzicht

Naam	Instelling	Functie
Hans Bartels	Féderation Internationale de Hockey	Voormalig Secretaris Generaal
Wiltfried Idema	Fédération Internationale de Bobsleigh et de Tobogganing, Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball Bond	Bestuurder
Andrew Ryan	Association of Summer Olympic International Federations	Secretaris Generaal
Els van Breda Vriesman	Féderation Internationale de Hockey	Voormalig voorzitter en IOC lid
Rita van Driel	International Paralympic Committee, Nationaal Paralympisch Comité, Gehandicapten Sport NOC*NSF	Respectievelijk bestuurder, secretaris generaal en programma manager
Jan Berteling	International Wheelchair Basketball Federation	Voorzitter
Jeroen Pels	International Sailing Federation	Secretaris Generaal
Erik van Heijningen	Anti-Doping Panel Fédération Internationale de Natation, Ligue Européenne de Natation, Koninklijke Nederlandse Zwembond	Respectievelijk voorzitter, vice voorzitter, voorzitter
Sylvia Barlag	International Association of Athletics Federations, European Athletics, Atletiek Unie	Council lid (IAAF en EU) en bestuurslid (AU)
Hein Verbruggen	Sport Accord	Voormalig IOC lid en IOC erelid President

Wetenschap – Interviews (N=13)

Overzicht

Naam	Instelling	Functie
Paul Schnabel	Sociaal Cultureel Planbureau	Directeur
Paul Verweel	Universiteit Utrecht	Hoogleraar bestuur en organisatiewetenschap; bekleedt de Richard Krajicek 'endowed chair'
Ruud Koning	Rijksuniversiteit Groningen	Hoogleraar economie, statistiek en kansrekening en sportwetenschap
Frank Sanders	TU Delft	Hoogleraar transport en planning
Hugo van der Poel	Mulier Instituut	Directeur, daarvoor verbonden aan Universiteit van Tilburg
Oedzge Atzema	Universiteit Utrecht	Hoogleraar economische geografie
Ton van Rietbergen	Universiteit Utrecht	Assistent professor economische geografie
Jacques Vork	INHolland	Assistent lector stadsmarketing & vrijetijdsmanagement
Cees Vervoorn	Hogeschool van Amsterdam en Universiteit van Amsterdam	Lector elitesport en onderwijs
Erik Braun	Erasmus Universiteit	Onderzoeker in regionale economie en urban management
Hennes de Ridder	TU Delft	Hoogleraar methodisch en integraal ontwerpen
Hans Mommaas	Universiteit van Tilburg	Hoogleraar vrijetijdwetenschappen
Maarten van Bottenburg	Universiteit Utrecht	Hoogleraar sportontwikkeling

ATKearney

Bestaande documentatie m.b.t. Olympische Spelen in Nederland

	Opdrachtgever	Opdrachtnemer
Olympische Hoofdstructuur – alternatieven en hun implicaties (Oktober 2011)	Ministerie van Infrastructuur & Milieu	DHV / Must
Verkenning Maatschappelijke Kosten en Baten van de Olympisch Spelen 2028 in Nederland – (Oktober 2011)	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	Rebel / ARUP
Draagvlakmeting Olympische Spelen 2028 – (Maart 2011, Januari 2012)	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	Mulier Instituut
Olympische Hoofdstructuur Stresstest – Stressfactoren en oplossingsrichtingen (Februari 2012)	Ministerie van Infrastructuur & Milieu	DHV
Sportlandkaart – Verkenning ruimtelijke inrichting groot-schalige topsportwedstrijdaccommodaties (Januari 2011)	NOC*NSF & Olympisch Vuur	Bureau Nieuwe Gracht
Publiek Private Spelen – Samenwerkingsmogelijkheden en investeringsbereidheid (Juni 2011)	Ministeries I&M en VWS, Olympisch Vuur, RVOB, Bouwend Nederland, CURNET, Ymere, Com.wonen, Eigen Haard	Nirov, Deloitte
Verkenning potentiële kandidaat-stad voor eventuele Olympische Spelen in Nederland (November 2011)	Olympisch Vuur	Ernst & Young
Olympische Hoofdstructuur – [planne(n)] met een deadline – Deel 1 / mindset (Juli 2010) en Deel 2 / Positiespel (Oktober 2010)	Ministerie van VROM	One Architecture / Zwarts & Jansma Architecten
Schetsboek – Ruimte voor Olympische plannen (Mei 2008)	Ministerie van VROM i.s.m. NOC*NSF	Twynstra Gudde, Nieuwe Gracht

Bestaande documentatie met betrekking tot algemeen profiel Amsterdam en Rotterdam (1/3)

Voetnoten

1. Bevolking 1 jan 2011, Kerncijfers Amsterdam, Bureau Onderzoek en Statistiek
2. Bevolking 1 jan 2011 Publiekszaken Rotterdam, Centrum Onderzoek en Statistiek.
3. wwww.mrdh.nl
4. Beleving en het gebruik van de Metropoolregio door haar bewoners 2010, Bureau Onderzoek en Statistiek Amsterdam
5. Centraal Bureau voor de Statistiek 'De Regionale Economie 2010'
6. Saffron European City Branding Barometer
7. European Union Survey on perception of quality of life in 75 European cities, 2010
8. TNO 2010, De Top 20 van Europese stedelijke regio's 1995-2009, 2011
9. http://www.innovation-cities.com/2011-Innovation-Cities-Index-City-Rankings-EU-Germany-France-UK-Spain-Europe
10. International Congress and Convention Association, Statistics Report The International Association Meetings Market, 2009
11. Data van Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen
12. Atlas voor gemeenten, thema cultuur (2011)
13. Dienst Onderzoek en Statistiek. 'Binnenstadsmonitor 2011', Gemeente Rotterdam, Centrum voor Onderzoek en Statistiek 'Fact sheet nummer 4, November 2011',
14. USP Marketing Consultancy, Meest toonaangevende stad wat betreft architectuur, 2009
15. European Union Survey on perception of quality of life in 75 European cities, 2010

Bestaande documentatie met betrekking tot algemeen profiel Amsterdam en Rotterdam (2/3)

Uitleg rankings

- **Centraal Bureau voor de Statistiek. 'De Regionale Economie 2010'**
  Het Arbeidsvolume werknemers is de hoeveelheid arbeid die is ingezet in het arbeidsproces, uitgedrukt in arbeidsjaren (FTE).De toegevoegde waarde is gelijk aan het verschil tussen de productie in basisprijzen en het intermediair verbruik tegen aankoopprijzen.

- **Saffron European City Branding Barometer**
  Brand = merk (herkent men de stad, kan men associaties oproepen bij de stad, kan men er makkelijk over praten, wordt het herkend in de media). Assets = bezittingen (cultureel, inwoners, restaurants, …) en faciliteiten (weer, lage prijzen, goed OV, …) Brand utilisation=hoe verhoudt het stadsmerk zich t.o.v. wat de stad feitelijk (op basis van assets) te bieden heeft

- **Cushman & Wakefield European Cities Monitor, 2011**
  Ranking over beste locatie om een business te stationeren. Dit is bepaald a.d.h.v. factoren als kwaliteit van werknemers, bereikbaarheid van markten,, telecommunicatie en internationale bereikbaarheid.

- **A.T. Kearney Global City Index 2010**
  Steden getoetst op business activiteiten, menselijk kapitaal, informatievoorzieningen, cultuur en politiek

- **MasterCard Worldwide Centers of Commerce Index, 2008**
  Steden getoetst op legaal/politiek, economie, business aantrekkelijkheid en centra, financien, kenniscreatie en leefbaarheid

- **Economist Intelligence Unit, Hot spots - Benchmarking global city competitiveness**
  Vergelijkt 120 steden over de wereld op 8 gebieden: economische sterkte, menselijk kapitaal, institutionele effectiviteit, financiele gezondheid, internationale allure, physieke bezittingen, milieu, socio-cultureel

- **TNO 2010, De Top 20 van Europese stedelijke regio's 1995-2009, 2011**
  Vergelijkt de Randstad ten opzichte van Europese s regio's op concurrentiekracht een leefbaarheid

Bestaande documentatie met betrekking tot algemeen profiel Amsterdam en Rotterdam (3/3)

Uitleg rankings

- **innovation-cities.com**
  Toetst de grote steden van de wereld op kracht als innovatiebestemming
- **International Congress and Convention Association, Statistics Report**
  Data collectie en statistieken van ICCA over internationale meetings gehouden over de hele wereld
- **Atlas voor gemeenten, thema cultuur**
  Vergelijkt 50 Nederlandse gemeenten op podiumkunsten, beeldende kunst, letteren, erfgoed en film
- **Mercer Quality of Living Survey - Worldwide Rankings**
  Leefbaarheid wordt gemeten a.d.h.v. 39 criteria, verdeeld over 10 onderwerpen: Politiek, economie, sociaal-cultureel, gezondheid, onderwijs, openbare diensten, recreatie, consumetengoederen, woningen en natuurlijke omgeving
- **Economist Intelligence Unit, The Globe Shopper City Index – Europe**
  Beoordeelt 33 Europese bestemmingen op gemak, beschikbaarheid en prijs voor shoppen
- **USP Marketing Consultancy, Meest toonaangevende stad wat betreft architectuur**
  enquête onder o.a. opdrachtgevers, aannemers,, installateurs, fabrikanten en handelsorganisaties
- **European Union Survey on perception of quality of life in 75 European cities**
  Vergelijkt 75 steden op basisbehoeften, milieu, stadsvervoer, uitgaves en infrastructurele voorzieningen
- **Data Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen**
  Informatie over internationaal imago en bekendheid van Amsterdam en Rotterdam

Inhoudsopgave

- Management samenvatting
- Inleiding
- Evaluatie
- **Bijlage**
  - Niet stads-onderscheidende inzichten
  - Achtergrondinformatie analyses
  - Onderzoeksvoorstel
  - Benadering
  - Vergaderingen en bronnen
  - **Team**
  - **Disclaimer**

A.T. Kearney team

Nathan Burgers
Partner

Bart van Dijk
Partner

Simon Breure
Principal

Mark Reijman
Associate

Céline Gaffel
Business Analyst

Inhoudsopgave

- Management samenvatting
- Inleiding
- Evaluatie
- **Bijlage**
  - Niet stads-onderscheidende inzichten
  - Achtergrondinformatie analyses
  - Onderzoeksvoorstel
  - Benadering
  - Vergaderingen en bronnen
  - Team
  - **Disclaimer**

Disclaimer

The information in this report was prepared for the sole use of 'Olympisch Vuur' and can only be used for the purpose set forth in the Service Agreement between Olympisch Vuur and A.T. Kearney dated April 26, 2012.

A.T. Kearney disclaims any potential liability with respect to the content of this Report and is under no duty to update or revise the Report in any way. Any reliance third parties choose to make on the information is a matter of their judgement exclusively and independently.

A.T. Kearney is a global team of forward-thinking, collaborative partners that delivers immediate, meaningful results and long-term transformative advantage to clients.

Since 1926, we have been trusted advisors on CEO-agenda issues to the world's leading organizations across all major industries and sectors. A.T. Kearney's offices are located in major business centers in 39 countries.

Americas	Atlanta Calgary	Chicago Dallas	Detroit Houston	Mexico City New York	San Francisco São Paulo	Toronto Washington, D.C.	
Asia Pacific	Bangkok Beijing	Hong Kong Jakarta	Kuala Lumpur Melbourne	Mumbai New Delhi	Seoul Shanghai	Singapore Sydney	Tokyo
Europe	Amsterdam Berlin Brussels Bucharest	Budapest Copenhagen Düsseldorf Frankfurt	Helsinki Istanbul Kiev Lisbon	Ljubljana London Madrid Milan	Moscow Munich Oslo Paris	Prague Rome Stockholm Stuttgart	Vienna Warsaw Zurich
Middle East and Africa	Abu Dhabi Dubai	Johannesburg Manama	Riyadh				